

Βρυξέλλες, 21 Μαρτίου 2022
(OR. en)

7371/22

COPS 130	PROCIV 36
POLMIL 72	ESPACE 27
EUMC 95	POLMAR 26
CSDP/PSDC 155	MARE 24
CFSP/PESC 394	COMAR 23
CIVCOM 50	COMPET 165
RELEX 373	IND 77
JAI 371	RECH 144
HYBRID 27	COTER 79
DISINFO 24	POLGEN 41
CYBER 87	CSC 111

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα — Για μια Ευρωπαϊκή Ένωση που προστατεύει τους πολίτες, τις αξίες και τα συμφέροντά της και συμβάλλει στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες η στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα — Για μια Ευρωπαϊκή Ένωση που προστατεύει τους πολίτες, τις αξίες και τα συμφέροντά της και συμβάλλει στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στις 21 Μαρτίου 2022.

Στρατηγική πυξίδα για την ασφάλεια και την άμυνα

Για μια Ευρωπαϊκή Ένωση που προστατεύει τους πολίτες, τις αξίες και τα συμφέροντά της και συμβάλλει στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η επιστροφή του πολέμου στην Ευρώπη, με την αδικαιολόγητη και απρόκλητη επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και σοβαρές γεωπολιτικές μεταβολές θέτουν υπό δοκιμασία την ικανότητά μας να προωθήσουμε το όραμά μας και να υπερασπιστούμε τα συμφέροντά μας. Ζούμε σε μια εποχή στρατηγικού ανταγωνισμού και σύνθετων απειλών για την ασφάλεια. Διαπιστώνουμε ότι οι συγκρούσεις και οι επιθέσεις, η συγκέντρωση στρατιωτικών δυνάμεων και οι πηγές αστάθειας αυξάνονται στη γειτονία μας και πέραν αυτής και φέρνουν ανθρώπινο πόνο και εκτοπίσεις. Οι υβριδικές απειλές αυξάνονται τόσο ως προς τη συχνότητα όσο και ως προς τον αντίκτυπό τους. Η αλληλεξάρτηση καθίσταται ολοένα και περισσότερο συγκρουσιακή και η ήπια δύναμη χρησιμοποιείται ως όπλο: τα εμβόλια, τα δεδομένα και τα τεχνολογικά πρότυπα αποτελούν όλα εργαλεία πολιτικού ανταγωνισμού. Η πρόσβαση στις ανοικτές θάλασσες, το διάστημα και το ψηφιακό περιβάλλον αμφισβητείται όλο και περισσότερο. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με αυξανόμενες προσπάθειες οικονομικού και ενεργειακού εξαναγκασμού. Επιπλέον, οι συγκρούσεις και η αστάθεια συχνά επιδεινώνονται λόγω της κλιματικής αλλαγής που δρα ως πολλαπλασιαστής απειλών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πιο ενωμένη από ποτέ. Είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπιστούμε την ευρωπαϊκή τάξη ασφάλειας. Η κυριαρχία, η εδαφική ακεραιότητα και η ανεξαρτησία εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων θα πρέπει να γίνονται πλήρως σεβαστές. Στηρίζοντας την Ουκρανία στις προσπάθειές της να αντιμετωπίσει τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας επιδεικνύουμε **άνευ προηγούμενου αποφασιστικότητα για την αποκατάσταση της ειρήνης στην Ευρώπη, μαζί με τους εταίρους μας.** Μια ισχυρότερη και ικανότερη ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας θα συμβάλει θετικά στην παγκόσμια και τη διατλαντική ασφάλεια και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά προς το NATO, το οποίο παραμένει το θεμέλιο της συλλογικής άμυνας για τα μέλη του. Η διατλαντική σχέση και η συνεργασία ΕΕ-NATO, με πλήρη σεβασμό των αρχών που διατυπώνονται στις Συνθήκες και των αρχών στις οποίες έχει συμφωνήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μεταξύ αυτών η συμμετοχικότητα, η αμοιβαιότητα και η αυτονομία λήψης αποφάσεων της ΕΕ, έχουν καίρια σημασία για τη συνολική μας ασφάλεια. Η ΕΕ επιβεβαιώνει την πρόθεσή της να εντείνει τη στήριξη στην παγκόσμια τάξη που βασίζεται σε κανόνες, με τα Ηνωμένα Έθνη στον πυρήνα της. Θα ενισχύσει επίσης τη στρατηγική εταιρική σχέση της με το NATO και θα αυξήσει τη συνεργασία της με περιφερειακούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένων του ΟΑΣΕ, της ΑΕ και του ASEAN.

Το πιο εχθρικό περιβάλλον ασφάλειας απαιτεί από εμάς να κάνουμε ένα σημαντικό άλμα και να αυξήσουμε την ικανότητα και την προθυμία μας να δράσουμε, να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητά μας και να εξασφαλίσουμε αλληλεγγύη και αμοιβαία συνδρομή. Η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών αποτυπώνεται στο άρθρο 42 παράγραφος 7 της ΣΕΕ. Η ΕΕ πρέπει να αυξήσει την παρουσία, την αποτελεσματικότητα και την προβολή της στις γειτονικές της χώρες καθώς και στην παγκόσμια σκηνή με κοινές προσπάθειες και επενδύσεις. Μαζί μπορούμε να έχουμε λόγο στη διαμόρφωση του παγκόσμιου μέλλοντος ακολουθώντας μια στρατηγική πορεία δράσης. Πρέπει να ενεργούμε ως ισχυρός και συνεκτικός πολιτικός παράγοντας για να προασπίζουμε τις αξίες και τις αρχές που διέπουν τις δημοκρατίες μας, να αναλάβουμε μεγαλύτερη ευθύνη για την ασφάλεια της Ευρώπης και των πολιτών της και να στηρίζουμε τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και την ανθρώπινη ασφάλεια, μαζί με τους εταίρους μας, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών.

Η στρατηγική πυξίδα σηματοδοτεί ένα υψηλό επίπεδο φιλοδοξίας για την ατζέντα μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας με τους εξής τρόπους:

1. Παρέχει **κοινή αξιολόγηση του στρατηγικού περιβάλλοντός μας**, των απειλών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε, καθώς και των επιπτώσεών τους για την ΕΕ·
2. Προσδίδει **μεγαλύτερη συνοχή και αίσθηση κοινού σκοπού** στις δράσεις στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας που πραγματοποιούνται ήδη·
3. Καθορίζει **νέους τρόπους και μέσα** για τη βελτίωση της συλλογικής μας ικανότητας να υπερασπιστούμε την ασφάλεια των πολιτών μας και της Ένωσής μας·
4. Προσδιορίζει **σαφείς στόχους και ορόσημα** για τη μέτρηση της προόδου.

Για τον σκοπό αυτό, δεσμευόμαστε να πραγματοποιήσουμε τις ακόλουθες συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας σε τέσσερις άξονες εργασίας:

ΔΡΑΣΗ

Πρέπει να είμαστε σε θέση να **δράσουμε γρήγορα και δυναμικά** κάθε φορά που ξεσπά μια κρίση, με εταίρους ει δυνατόν και μόνοι μας όταν είναι αναγκαίο. Για τον σκοπό αυτό:

1. **Θα ενισχύσουμε τις μη στρατιωτικές και τις στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ** δίνοντάς τους ισχυρότερες και πιο ευέλικτες εντολές, προωθώντας την **ταχεία και πιο ευέλικτη διαδικασία λήψης αποφάσεων** και εξασφαλίζοντας μεγαλύτερη **οικονομική αλληλεγγύη**, προωθώντας παράλληλα τη στενή συνεργασία με *ad hoc* αποστολές και επιχειρήσεις υπό ευρωπαϊκή ηγεσία. Θα ενισχύσουμε τη **μη στρατιωτική ΚΠΑΑ** μας μέσω ενός νέου συμφώνου που θα επιτρέπει ταχύτερη ανάπτυξη, ακόμη και σε σύνθετα περιβάλλοντα·
2. Θα συγκροτήσουμε μια **ενωσιακή ικανότητα ταχείας ανάπτυξης** που θα μας επιτρέψει να αναπτύσσουμε γρήγορα έως και 5.000 στρατιώτες σε μη επιτρεπτικά περιβάλλοντα για διάφορους τύπους κρίσεων·
3. Θα ενισχύσουμε τις **δομές διοίκησης και ελέγχου** μας, ιδίως τη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων, και θα αυξήσουμε την ετοιμότητα και τη συνεργασία μας μέσω της ενίσχυσης της **στρατιωτικής κινητικότητας** και των **τακτικών πραγματικών ασκήσεων**, ιδίως για την ικανότητα ταχείας ανάπτυξης.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Πρέπει να **βελτιώσουμε την ικανότητά μας να προβλέπουμε απειλές**, να εγγυόμαστε την **ασφαλή πρόσβαση** σε στρατηγικούς τομείς και να **προστατεύουμε τους πολίτες μας**. Για τον σκοπό αυτό:

4. Θα ενισχύσουμε τις **ικανότητές μας στον τομέα των πληροφοριών**, όπως το πλαίσιο της ΕΕ για Ενιαία Ικανότητα Πληροφοριών και Ανάλυσης (SIAC), ώστε να ενισχυθούν η αντίληψη της κατάστασης και οι στρατηγικές προβλέψεις μας·
5. Θα δημιουργήσουμε μια **εργαλειοθήκη της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών** που θα συγκεντρώνει διάφορα μέσα για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση ευρέος φάσματος υβριδικών απειλών. Στο πλαίσιο αυτό, θα αναπτύξουμε ειδική εργαλειοθήκη για την αντιμετώπιση της **χειραγώγησης πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό**·
6. Θα αναπτύξουμε περαιτέρω την **πολιτική της ΕΕ για την κυβερνοάμυνα**, ώστε να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι και να αντιδρούμε στις κυβερνοεπιθέσεις· θα ενισχύσουμε τις δράσεις μας στους τομείς της θάλασσας, του αέρα και του διαστήματος, ιδίως με την **επέκταση της Συντονισμένης Παρουσίας στη Θάλασσα** σε άλλες περιοχές, αρχής γενομένης από την περιοχή του Ινδικού-Ειρηνικού, και με την ανάπτυξη **διαστημικής στρατηγικής της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα**.

ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Πρέπει να επενδύσουμε περισσότερο και καλύτερα σε **δυνατότητες** και σε **καινοτόμες τεχνολογίες**, να καλύψουμε τα στρατηγικά κενά και να **μειώσουμε τις τεχνολογικές και βιομηχανικές εξαρτήσεις**. Για τον σκοπό αυτό:

7. Θα δαπανήσουμε μεγαλύτερα ποσά με αποδοτικότερο τρόπο στην άμυνα και θα βελτιώσουμε την ανάπτυξη και τον σχεδιασμό των δυνατοτήτων μας ώστε να αντιμετωπίσουμε καλύτερα επιχειρησιακές πραγματικότητες και νέες απειλές και προκλήσεις·
8. Θα αναζητήσουμε κοινές λύσεις για να αναπτύξουμε τους απαραίτητους **στρατηγικούς παράγοντες διευκόλυνσης** για τις αποστολές και τις επιχειρήσεις μας, καθώς και **δυνατότητες επόμενης γενιάς σε όλους τους επιχειρησιακούς τομείς**, όπως οι ναυτικές πλατφόρμες υψηλών προδιαγραφών, τα μελλοντικά αεροπορικά συστήματα μάχης, οι διαστημικές δυνατότητες και τα κύρια άρματα μάχης·
9. Θα αξιοποιήσουμε πλήρως τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας για την από κοινού ανάπτυξη **στρατιωτικών δυνατοτήτων αιχμής**, θα επενδύσουμε στην **τεχνολογική καινοτομία για την άμυνα** και θα δημιουργήσουμε έναν νέο **κόμβο καινοτομίας στον τομέα της άμυνας** στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας.

ΕΤΑΙΡΟΙ

Πρέπει να ενισχύσουμε τη **συνεργασία μας με τους εταίρους μας** για να αντιμετωπίσουμε κοινές απειλές και προκλήσεις. Για τον σκοπό αυτό:

10. Θα **ισχυροποιήσουμε τις στρατηγικές εταιρικές σχέσεις** με το ΝΑΤΟ και τα Ηνωμένα Έθνη μέσω πιο διαρθρωμένων πολιτικών διαλόγων, καθώς και μέσω επιχειρησιακής και θεματικής συνεργασίας. Θα εντείνουμε επίσης τη συνεργασία μας με **περιφερειακούς εταίρους**, μεταξύ άλλων τον ΟΑΣΕ, την ΑΕ και τον ASEAN·
11. Θα εμβαθύνουμε τη συνεργασία με **διμερείς εταίρους** που συμμερίζονται τις ίδιες αξίες και συμφέροντα, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Νορβηγία, ο Καναδάς, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιαπωνία. Θα αναπτύξουμε **ειδικά προσαρμοσμένες εταιρικές σχέσεις** στα Δυτικά Βαλκάνια, την ανατολική και νότια γειτονία μας, την Αφρική, την Ασία και τη Λατινική Αμερική·
12. Θα συγκροτήσουμε ένα **φόρουμ εταιρικής σχέσης της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα**, ώστε να συνεργαζόμαστε στενότερα και πιο αποτελεσματικά με τους εταίρους μας για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων.

Για τον λόγο αυτό η παρούσα στρατηγική πυξίδα καθορίζει ένα φιλόδοξο αλλά εφικτό σχέδιο για την **ενίσχυση της πολιτικής μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας** έως το 2030. Το επιχείρημα υπέρ μιας νέας ώθησης στην ενωσιακή ασφάλεια και άμυνα είναι ακλόνητο: ένα πιο εχθρικό περιβάλλον και οι ευρύτερες γεωπολιτικές τάσεις απαιτούν από την ΕΕ να αναλάβει μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης για την ασφάλειά της.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Υιοθετούμε αυτή τη στρατηγική πυξίδα σε μία χρονική στιγμή όπου διαπιστώνουμε **την επιστροφή του πολέμου στην Ευρώπη**. Τις τελευταίες επτά δεκαετίες η ΕΕ διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο στην προσπάθεια για σταθερότητα στην ήπειρό μας, προβάλλοντας τα ευρωπαϊκά συμφέροντα και αξίες και συμβάλλοντας στην ειρήνη και την ασφάλεια σε ολόκληρο τον κόσμο. Με 27 κράτη μέλη και 450 εκατομμύρια πολίτες, η Ένωσή μας παραμένει η μεγαλύτερη ενιαία αγορά στον κόσμο, ο σημαντικότερος εμπορικός και επενδυτικός εταίρος για πολλές χώρες, ιδίως στη γειτονία μας, και η μεγαλύτερη πηγή αναπτυξιακής βοήθειας. Η ΕΕ καθορίζει πρότυπα και έχει παίξει διαχρονικά ηγετικό ρόλο επενδύοντας σε αποτελεσματικές πολυμερείς λύσεις. Με τις αποστολές και τις επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων που διεξάγουμε σε τρεις ηπείρους, δείξαμε ότι είμαστε έτοιμοι να διακινδυνεύσουμε για την ειρήνη και να επωμιστούμε το μερίδιο που μας αναλογεί από τις παγκόσμιες ευθύνες στον τομέα της ασφάλειας.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας αποτελεί κοσμογονική αλλαγή στην ευρωπαϊκή ιστορία. Η ΕΕ είναι πιο ενωμένη από ποτέ απέναντι στην απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η οποία παραβιάζει κατάφωρα το διεθνές δίκαιο και τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, υπονομεύει δε την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια ασφάλεια και σταθερότητα. **Επιδεικνύουμε άνευ προηγουμένου αποφασιστικότητα για την τήρηση των αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και την αποκατάσταση της ειρήνης στην Ευρώπη, μαζί με τους εταίρους μας.** Μια ισχυρότερη και ικανότερη ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας θα συμβάλει θετικά στην παγκόσμια και τη διατλαντική ασφάλεια και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά προς το ΝΑΤΟ, το οποίο παραμένει το θεμέλιο της συλλογικής άμυνας για τα μέλη του. Η διατλαντική σχέση και η συνεργασία ΕΕ-ΝΑΤΟ, με πλήρη σεβασμό των αρχών που διατυπώνονται στις Συνθήκες και των αρχών στις οποίες έχει συμφωνήσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μεταξύ αυτών η συμμετοχικότητα, η αμοιβαιότητα και η αυτονομία λήψης αποφάσεων της ΕΕ, έχουν καίρια σημασία για τη συνολική μας ασφάλεια. Η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών αποτυπώνεται στο άρθρο 42 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Γενικότερα, η ΕΕ επιβεβαιώνει την πρόθεσή της να εντείνει τη στήριξη στην παγκόσμια τάξη που βασίζεται σε κανόνες, με τα Ηνωμένα Έθνη στον πυρήνα της.

Σε αυτή τη χρονική περίοδο του **αυξανόμενου στρατηγικού ανταγωνισμού, των σύνθετων απειλών για την ασφάλεια και της απευθείας επίθεσης στην ευρωπαϊκή τάξη ασφάλειας**, διακυβεύεται η ασφάλεια των πολιτών μας και της Ένωσής μας. Λόγω της κρίσης στην πολυμερή προσέγγιση, οι σχέσεις μεταξύ των κρατών αποκτούν ολοένα και περισσότερο χαρακτήρα συναλλαγής. Το φάσμα των απειλών παρουσιάζει μεγαλύτερη ποικιλομορφία και είναι πιο απρόβλεπτο. Η κλιματική αλλαγή αποτελεί πολλαπλασιαστική απειλών που μας επηρεάζει όλους. Ύστερα από τρεις δεκαετίες ισχυρής οικονομικής αλληλεξάρτησης, που υποτίθεται ότι θα μείωνε τις εντάσεις, η επιστροφή στην πολιτική της ισχύος και μάλιστα στην ένοπλη σύρραξη, αποτελεί τη σημαντικότερη αλλαγή στις διεθνείς σχέσεις. **Η τρομοκρατία απειλεί τη σταθερότητα πολλών χωρών και εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τα εθνικά συστήματα ασφάλειας παγκοσμίως. Η αλληλεξάρτηση παραμένει σημαντική αλλά αποκτά ολοένα και περισσότερο συγκρουσιακή διάσταση και η ήπια ισχύς χρησιμοποιείται ως όπλο:** τα εμβόλια, τα δεδομένα και τα τεχνολογικά πρότυπα αποτελούν όλα εργαλεία πολιτικού ανταγωνισμού.

Η ευρωπαϊκή ασφάλεια είναι αδιαίρετη και κάθε αμφισβήτηση της ευρωπαϊκής τάξης ασφαλείας επηρεάζει την ασφάλεια της ΕΕ και των κρατών μελών της. **Η επιστροφή στην πολιτική της ισχύος** οδηγεί μερικές χώρες να ενεργούν με βάση ιστορικά δικαιώματα και ζώνες επιρροής, αντί να τηρούν διεθνώς συμφωνημένους κανόνες και αρχές και να ενώνονται για να προωθήσουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. **Οι ανοικτές θάλασσες, ο αέρας, το διάστημα και ο κυβερνοχώρος αποτελούν ολοένα και πιο διαφιλονικούμενους τομείς.** Τέλος, ο κόσμος μας γίνεται λιγότερο ελεύθερος καθώς τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ανθρώπινη ασφάλεια και οι δημοκρατικές αξίες δέχονται επίθεση, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. **Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με έναν ανταγωνισμό μεταξύ συστημάτων διακυβέρνησης, που συνοδεύεται από μια πραγματική μάχη μεταξύ αφηγημάτων.**

Σε αυτό το εξαιρετικά συγκρουσιακό σύστημα, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της **πρέπει να επενδύσουν περισσότερο στην ασφάλεια και την άμυνά τους, ώστε να αποτελέσουν ισχυρότερο παράγοντα πολιτικής και ασφάλειας**. Παρά την πρόοδο που σημειώσαμε τα τελευταία χρόνια, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να μας ξεπεράσουν οι ανταγωνιστές μας: πρέπει να γίνουν ακόμα πολλά ώστε η ΕΕ να βελτιώσει τη γεωπολιτική της θέση. **Για τον λόγο αυτό οφείλουμε να κάνουμε ένα σημαντικό άλμα ώστε να οικοδομήσουμε μια ισχυρότερη και πιο ικανή Ευρωπαϊκή Ένωση που θα ενεργεί ως εγγυητής ασφάλειας**, με βάση τις θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο βάσει κοινής αξιολόγησης των απειλών και κοινής δέσμευσης για δράση.

Με την παρούσα στρατηγική πυξίδα ξεκινάμε ένα **κοινό στρατηγικό όραμα** για την πολιτική ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ τα επόμενα 5-10 έτη και θα αρχίσουμε αμέσως την υλοποίησή του. Αυτό θα μας βοηθήσει να αποκτήσουμε μια κοινή στρατηγική κουλτούρα, να ενδυναμώσουμε την ενότητα και την αλληλεγγύη μας και, πάνω απ' όλα, να ενισχύσουμε την ικανότητα και την προθυμία μας να ενεργούμε από κοινού, να προστατεύουμε τα συμφέροντά μας και να υπερασπιζόμαστε τις αξίες μας.

Σε έναν **αβέβαιο κόσμο**, γεμάτο απειλές και γεωπολιτικές δυναμικές που αλλάζουν ταχύτατα, η **παρούσα στρατηγική πυξίδα κατευθύνει και ενισχύει τη δράση μας για να καταστεί η ΕΕ ισχυρότερος και ικανότερος πάροχος ασφάλειας**. **Για τον σκοπό αυτό, καθορίζει σαφείς στόχους στον τομέα της ενωσιακής ασφάλειας και άμυνας, τα μέσα για την επίτευξή τους και συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα βάσει των οποίων μπορούμε να μετρήσουμε την πρόοδο.**

Πιο συγκεκριμένα:

1. Παρέχει **κοινή αξιολόγηση του στρατηγικού μας περιβάλλοντος**, των απειλών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε, καθώς και των επιπτώσεών τους για την ΕΕ·
2. Προσδίδει **μεγαλύτερη συνοχή και αίσθηση κοινού σκοπού** στις δράσεις στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας που πραγματοποιούνται ήδη·
3. Καθορίζει **νέες δράσεις και μέσα**:
 - α) που θα μας δώσουν τη δυνατότητα να δρούμε ταχύτερα και πιο αποτελεσματικά όταν ερχόμαστε αντιμέτωποι με κρίσεις·
 - β) για τη διασφάλιση των συμφερόντων μας και την προστασία των πολιτών μας με την ενίσχυση της ικανότητας της ΕΕ να προβλέπει και να μετριάξει τις απειλές·
 - γ) για την τόνωση των επενδύσεων και της καινοτομίας με στόχο την από κοινού ανάπτυξη των αναγκαίων δυνατοτήτων και τεχνολογιών·
 - δ) για την εμβάθυνση της συνεργασίας με τους εταίρους μας, ιδίως τα Ηνωμένα Έθνη και το ΝΑΤΟ, με σκοπό την επίτευξη κοινών στόχων·
4. Προσδιορίζει **σαφείς στόχους και ορόσημα** για τη μέτρηση της προόδου.

Η παρούσα στρατηγική πυξίδα δεσμεύει την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της σε μια κοινή προσπάθεια για την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων. Οι στόχοι και οι προτεινόμενες δράσεις εντάσσονται σε μια ολοκληρωμένη ενωσιακή προσέγγιση και χαρακτηρίζονται από πλήρη συνοχή και συμπληρωματικότητα με τις υφιστάμενες πολιτικές για την αντίδραση σε εξωτερικές απειλές που επηρεάζουν την εσωτερική μας ασφάλεια, ιδίως εκείνες που ορίζονται στη στρατηγική της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2020). Οι πολιτικές της ΕΕ προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες μόχλευσης που πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως για την ενίσχυση της ασφάλειας και της άμυνας της ΕΕ. Η παρούσα στρατηγική πυξίδα αξιοποιεί επίσης τις δέσμες για την άμυνα και το διάστημα που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2022. Συμβάλλει άμεσα στην υλοποίηση του προγράμματος των Βερσαλλιών.

1. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΖΟΥΜΕ

Για την προετοιμασία της παρούσας στρατηγικής πυξίδας, διενεργήσαμε την πρώτη ολοκληρωμένη **ανάλυση απειλών της ΕΕ** το 2020. Αυτό βοήθησε να αναπτυχθεί μια κοινή αντίληψη σχετικά με τις απειλές και τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η ΕΕ στο εγγύς μέλλον. Προκειμένου να αποκτήσουμε μια κοινή στρατηγική νοοτροπία θα επανεξετάζουμε τακτικά την ανάλυση απειλών, τουλάχιστον ανά τριετία, ή σε μικρότερα διαστήματα εάν το απαιτήσει το μεταβαλλόμενο στρατηγικό πλαίσιο και πλαίσιο ασφάλειας, αρχής γενομένης το 2022.

Το συνολικό τοπίο της ασφάλειας είναι πλέον πιο ευμετάβλητο, σύνθετο και κατακερματισμένο από ποτέ λόγω των **πολυεπίπεδων απειλών**. Οι δυναμικές τοπικής και περιφερειακής αστάθειας που τροφοδοτούνται από τη δυσλειτουργική διακυβέρνηση και τις διεκδικήσεις στην ευρύτερη γειτονία μας και πέραν αυτής —και που συχνά εκτρέφονται από ανισότητες, θρησκευτικές και εθνοτικές εντάσεις— αναμιγνύονται ολοένα και περισσότερο με μη συμβατικές και διακρατικές απειλές και αντιπαλότητες γεωπολιτικής ισχύος. Αυτό υπονομεύει την ικανότητα του πολυμερούς συστήματος να προλαμβάνει και να μετριάξει τους κινδύνους και τις κρίσεις.

Η επιστροφή της πολιτικής της ισχύος σε έναν διαφιλονικούμενο πολυπολικό κόσμο

Η ΕΕ υποστηρίζει σθεναρά την **αποτελεσματική πολυμέρεια** και επιδίωξε να αναπτύξει μια ανοικτή **διεθνή τάξη βασισμένη σε κανόνες**, με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, τις οικουμενικές αξίες και το διεθνές δίκαιο. Αυτό το όραμα της πολυμέρειας επικράτησε διεθνώς μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Σήμερα αμφισβητείται έντονα μέσω της σύνθλιψης των οικουμενικών αξιών και της ασύμμετρης χρήσης των παγκόσμιων προκλήσεων, από όσους προωθούν μια αυστηρή προσέγγιση εθνικής κυριαρχίας που αποτελεί στην πραγματικότητα επιστροφή στην πολιτική της ισχύος. Η τρέχουσα διεθνής πραγματικότητα βασίζεται σε συνδυασμό δυναμικών· όλο και περισσότεροι παράγοντες επιδιώκουν να διευρύνουν τον πολιτικό τους χώρο και να αμφισβητήσουν την τάξη ασφαλείας. Η χρήση βίας και εξαναγκασμού για τη μεταβολή των συνόρων δεν έχει θέση στον 21ο αιώνα.

Με την απρόκλητη και αναίτια στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας, η **Ρωσία** παραβιάζει κατάφωρα το διεθνές δίκαιο και τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και υπονομεύει την ευρωπαϊκή και παγκόσμια ασφάλεια και σταθερότητα. Η ενέργεια αυτή έρχεται σε συνέχεια της στρατιωτικής επίθεσης στη Γεωργία το 2008 καθώς και της παράνομης προσάρτησης της Κριμαίας και της στρατιωτικής επέμβασης στην ανατολική Ουκρανία το 2014. Με αυτή την ένοπλη παρέμβαση στη Γεωργία και την Ουκρανία και με τον de facto έλεγχο της Λευκορωσίας, καθώς και τη συνεχιζόμενη παρουσία ρωσικών στρατευμάτων σε παρατεταμένες συγκρούσεις, μεταξύ άλλων στη Δημοκρατία της Μολδαβίας, η ρωσική κυβέρνηση επιδιώκει ενεργά να αποκαταστήσει και να επεκτείνει τις λεγόμενες σφαίρες επιρροής. Η ένοπλη επίθεση κατά της Ουκρανίας δείχνει ότι είναι έτοιμη να χρησιμοποιήσει το υψηλότερο επίπεδο στρατιωτικής ισχύος, παραβλέποντας νομικές ή ανθρωπιστικές παραμέτρους, συνδυάζοντάς το με υβριδικές τακτικές, κυβερνοεπιθέσεις και χειραγώγηση πληροφοριών και παρεμβάσεις από το εξωτερικό, οικονομικό και ενεργειακό εξαναγκασμό και επιθετική πυρηνική ρητορική. Αυτές οι επιθετικές και αναθεωρητικές ενέργειες για τις οποίες η ρωσική κυβέρνηση, μαζί με τη συνεργό της, Λευκορωσία, είναι πλήρως υπεύθυνη, απειλούν σοβαρά και άμεσα την ευρωπαϊκή τάξη ασφαλείας και την ασφάλεια των ευρωπαίων πολιτών. Οι υπεύθυνοι για τα εγκλήματα αυτά, συμπεριλαμβανομένης της στόχευσης αμάχων και μη στρατιωτικών στόχων, θα λογοδοτήσουν. Η Ρωσία δραστηριοποιείται και σε άλλα θέατρα, όπως η Λιβύη, η Συρία, η Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και το Μαλί, όπου χρησιμοποιεί ομοιογενή τις εκεί κρίσεις, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας παραπληροφόρηση και μισθοφόρους, όπως η ομάδα Wagner. Όλες αυτές οι εξελίξεις συνιστούν μακροπρόθεσμη και άμεση απειλή για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, την οποία θα εξακολουθήσουμε να αντιμετωπίζουμε αποφασιστικά.

Η Κίνα είναι εταίρος για συνεργασία, οικονομικός ανταγωνιστής και συστημικός αντίπαλος. Με την Κίνα μπορούμε να επιληφθούμε θεμάτων παγκόσμιου ενδιαφέροντος, όπως η κλιματική αλλαγή. Η Κίνα εμπλέκεται ολοένα και περισσότερο και συμμετέχει σε περιφερειακές εντάσεις. Η ασυμμετρία στον ανοικτό χαρακτήρα των αγορών και των κοινωνιών μας προκαλεί αυξανόμενες ανησυχίες όσον αφορά την αμοιβαιότητα, τον οικονομικό ανταγωνισμό και την ανθεκτικότητα. Η Κίνα τείνει να περιορίζει την πρόσβαση στην αγορά της και επιδιώκει να προωθήσει τα δικά της πρότυπα σε ολόκληρο τον κόσμο. Εφαρμόζει τις πολιτικές που έχει χαράξει μεταξύ άλλων χάρη στην εντεινόμενη παρουσία της στη θάλασσα και στο διάστημα, καθώς και χρησιμοποιώντας εργαλεία στον κυβερνοχώρο και ακολουθώντας υβριδικές τακτικές. Επιπλέον, η Κίνα αναπτύσσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα στρατιωτικά της μέσα και σκοπεύει να έχει ολοκληρώσει τον συνολικό εκσυγχρονισμό των ενόπλων δυνάμεών της το 2035, πράγμα που θα έχει αντίκτυπο στην περιφερειακή και την παγκόσμια ασφάλεια. Η ανάπτυξη και η ενσωμάτωση της Κίνας στην περιοχή της, καθώς και στον κόσμο γενικότερα, θα σημαδέψει τον υπόλοιπο αιώνα. Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι αυτό θα γίνει με τρόπο που θα συμβάλλει στην προάσπιση της παγκόσμιας ασφάλειας και δεν θα αντιτίθεται στη βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη ή στα συμφέροντα και τις αξίες μας. Τούτο απαιτεί ισχυρή ενότητα ανάμεσά μας και στενή συνεργασία με άλλους περιφερειακούς και παγκόσμιους εταίρους.

Σε αυτόν τον διαφιλονικούμενο πολυπολικό κόσμο, η ΕΕ πρέπει να υιοθετήσει πιο ενεργό στάση για να προστατεύσει τους πολίτες της, να υπερασπιστεί τα συμφέροντά της, να προβάλει τις αξίες της και να συνεργαστεί με εταίρους με στόχο την παροχή ασφάλειας για έναν ασφαλέστερο και δικαιότερο κόσμο. Μαζί με τους εταίρους μας, η ΕΕ υπερασπίζεται τις βασικές αρχές επί των οποίων έχει οικοδομηθεί η ευρωπαϊκή ασφάλεια και οι οποίες κατοχυρώνονται στον **Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών** και στα **ιδρυτικά έγγραφα του ΟΑΣΕ**, συμπεριλαμβανομένης της **Τελικής Πράξης του Ελσίνκι** και της **Χάρτας των Παρισίων**. Αυτές περιλαμβάνουν ιδίως την κυρίαρχη ισότητα και την εδαφική ακεραιότητα των κρατών· το απαραβίαστο των συνόρων· την αποφυγή της απειλής ή της χρήσης βίας· και την ελευθερία των κρατών να επιλέγουν ή να τροποποιούν τις ρυθμίσεις ασφαλείας τους. Οι αρχές αυτές δεν είναι ούτε διαπραγματεύσιμες ούτε υπόκεινται σε αναθεώρηση ή νέα ερμηνεία.

Για να διαφυλάξουμε τη βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη, θα συνεχίσουμε να ενισχύουμε τις σχέσεις μας με εταίρους και χώρες που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις στα Ηνωμένα Έθνη, στο ΝΑΤΟ και στην G7. Σε αυτό το πλαίσιο, οι Ηνωμένες Πολιτείες παραμένουν ο σταθερότερος και σημαντικότερος στρατηγικός εταίρος της ΕΕ· πρόκειται για παγκόσμια δύναμη που συμβάλλει στην ειρήνη, την ασφάλεια, τη σταθερότητα και τη δημοκρατία στην ήπειρό μας.

Το στρατηγικό μας περιβάλλον

Σήμερα, η ΕΕ περιβάλλεται από **αστάθεια** και συγκρούσεις και αντιμετωπίζει πόλεμο στα σύνορά της. Είμαστε αντιμέτωποι με ένα επικίνδυνο μείγμα ένοπλων επιθετικών ενεργειών, παράνομων προσαρτήσεων, ασταθών κρατών, αναθεωρητικών δυνάμεων και αυταρχικών καθεστώτων. Το περιβάλλον αυτό αποτελεί πρόσφορο έδαφος για πολλαπλές απειλές κατά της ευρωπαϊκής ασφάλειας από την τρομοκρατία, τον βίαιο εξτρεμισμό και το οργανωμένο έγκλημα έως τις υβριδικές συγκρούσεις και τις κυβερνοεπιθέσεις, την εργαλειοποίηση της αντικανονικής μετανάστευσης, τη διάδοση των όπλων και την προοδευτική αποδυνάμωση της αρχιτεκτονικής για τον έλεγχο των όπλων. Η χρηματοπιστωτική αστάθεια, οι ακραίες κοινωνικές και οικονομικές αποκλίσεις μπορούν να επιδεινώσουν περαιτέρω τις δυναμικές αυτές και έχουν αυξανόμενο αντίκτυπο στην ασφάλειά μας. Όλες αυτές οι απειλές υπονομεύουν την ασφάλεια της ΕΕ στα νότια και στα ανατολικά μας σύνορα και πέραν αυτών. Όταν η ΕΕ δεν ενεργεί αποτελεσματικά για την προώθηση των συμφερόντων της, το κενό καλύπτεται από άλλες χώρες.

Η ασφάλεια και η σταθερότητα σε όλα τα **Δυτικά Βαλκάνια** εξακολουθεί να μην είναι δεδομένη, μεταξύ άλλων λόγω των αυξανόμενων ξένων παρεμβάσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται εκστρατείες χειραγώγησης της ενημέρωσης, καθώς και ενδεχόμενες δευτερογενείς συνέπειες εξαιτίας της τρέχουσας επιδείνωσης της κατάστασης στον τομέα της ασφάλειας στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υποστηριχθεί η κυριαρχία, η ενότητα και η εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, με βάση τις αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων για όλους τους πολίτες και τους λαούς που απαρτίζουν τη χώρα, όπως κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, καθώς και η μεταρρυθμιστική διαδικασία στην ευρωπαϊκή της πορεία, και να προωθηθεί ο διάλογος Πρίστινας-Βελιγραδίου υπό την ηγεσία της ΕΕ. Πρέπει να συνεχιστεί η απτή πρόοδος όσον αφορά το κράτος δικαίου και τις μεταρρυθμίσεις που βασίζονται στις αξίες, τους κανόνες και τα πρότυπα της Ευρώπης· η ευρωπαϊκή προοπτική αποτελεί στρατηγική επιλογή, θεμελιώδους σημασίας για όλους τους εταίρους που προσβλέπουν να γίνουν μέλη της ΕΕ. Στην **ανατολική γειτονία** μας, την ώρα που η Ουκρανία δέχεται ευθεία επίθεση από τις ρωσικές ένοπλες δυνάμεις, η Δημοκρατία της Μολδαβίας, η Γεωργία και άλλες χώρες στον Νότιο Καύκασο αντιμετωπίζουν επίσης διαρκώς στρατηγικούς εκφοβισμούς, άμεσες απειλές κατά της κυριαρχίας και της εδαφικής τους ακεραιότητας και βρίσκονται παγιδευμένες σε παρατεταμένες συγκρούσεις. Ο αυταρχισμός στη Λευκορωσία εκδηλώνεται με βίαιη καταστολή στο εσωτερικό της χώρας, με ενεργό στρατιωτική στήριξη της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, με αλλαγή του αποπυρηνικοποιημένου καθεστώτος της και με υβριδικές τακτικές κατά της ΕΕ. Η σταθερότητα και η ασφάλεια στην ευρύτερη περιοχή του Ευξείνου Πόντου επηρεάζονται σοβαρά από την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας με εκτεταμένες επιπτώσεις όσον αφορά την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα, την ελευθερία ναυσιπλοΐας και την οικονομική ανάπτυξη. Η **Αρκτική περιοχή** μεταβάλλεται με ταχείς ρυθμούς, ιδίως λόγω των επιπτώσεων της υπερθέρμανσης του πλανήτη, των γεωπολιτικών αντιπαλοτήτων και του αυξημένου εμπορικού ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων και για τους φυσικούς πόρους. Στη **νότια γειτονία** μας, οι κρίσεις στη Λιβύη και τη Συρία παραμένουν ανεπίλυτες, με μακροχρόνιες και διάχυτες περιφερειακές συνέπειες. Η περιοχή απειλείται ιδίως από τρομοκρατικά κινήματα, την εμπορία ανθρώπων και το οργανωμένο έγκλημα, που πλήττουν και τις δύο ακτές της Μεσογείου. Ως περιοχή και θαλάσσιος χώρος στρατηγικής σημασίας για την ασφάλεια και τη σταθερότητά μας, δεσμευόμαστε να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για την αντιμετώπιση αυτών των απειλών και προκλήσεων. Θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για την ειρήνη και την ασφάλεια στην ευρωμεσογειακή περιοχή, μεταξύ άλλων μέσω της διαμεσολάβησης, της επίλυσης των συγκρούσεων, της ανασυγκρότησης των θεσμών και της επανένταξης όλων των μελών της κοινωνίας. Για τον σκοπό αυτό, θα ενισχύσουμε τη συνεργασία μας με τους περιφερειακούς εταίρους. Τέλος, παραμένουν οι εντάσεις στην **Ανατολική Μεσόγειο** εξαιτίας προκλήσεων και μονομερών ενεργειών κατά κρατών μελών της ΕΕ και καταπατήσεων κυριαρχικών δικαιωμάτων κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου, καθώς και της εργαλειοποίησης της αντικανονικής μετανάστευσης, οι οποίες θα μπορούσαν γρήγορα να κλιμακωθούν. Η εξασφάλιση ενός σταθερού και ασφαλούς περιβάλλοντος καθώς και μιας σχέσης συνεργασίας, με γνώμονα το αμοιβαίο όφελος, σύμφωνα με την αρχή των σχέσεων καλής γειτονίας, είναι προς το συμφέρον τόσο της ΕΕ όσο και της Τουρκίας.

Συνδυαστικά, οι απειλές και προκλήσεις αυτές επηρεάζουν την ασφάλεια των πολιτών μας, τις υποδομές ζωτικής σημασίας και την ακεραιότητα των συνόρων μας. Ο αντίκτυπος μιας σοβαρά επιδεινωμένης σχέσης με τη ρωσική κυβέρνηση είναι ιδιαίτερα σημαντικός σε πολλά από αυτά τα θέατρα. Η ρωσική κυβέρνηση παρεμβαίνει ενεργά χρησιμοποιώντας υβριδικές τακτικές, υπονομεύοντας τη σταθερότητα χωρών και τις δημοκρατικές διαδικασίες τους. Αυτό έχει επίσης άμεσες επιπτώσεις στη δική μας ασφάλεια.

Το μέλλον της **Αφρικής** έχει στρατηγική σημασία για την ΕΕ. Δεδομένης της οικονομικής και δημογραφικής της ανάπτυξης, η αφρικανική ήπειρος διαθέτει σημαντικές δυνατότητες. Ωστόσο, οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις, η κακοδιοίκηση και η τρομοκρατία σε ολόκληρη την ήπειρο επηρεάζουν και τη δική μας ασφάλεια. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση του Μαλί και της ευρύτερης **περιοχής του Σαχέλ** και της **Κεντρικής Αφρικής**, όπου η αστάθεια, οι τρομοκρατικές ομάδες, οι αδύναμες κρατικές δομές, οι μισθοφόροι και η εκτεταμένη φτώχεια διαμορφώνουν ένα επικίνδυνο μείγμα και απαιτούν ενισχυμένη δραστηριοποίηση της ΕΕ. Η σταθερότητα στον **Κόλπο της Γουινέας**, στο **Κέρασ της Αφρικής** και στο **κανάλι της Μοζαμβίκης** εξακολουθεί να αποτελεί μείζονα επιταγή ασφαλείας για την ΕΕ, καθώς οι περιοχές αυτές αποτελούν επίσης βασικές εμπορικές οδούς. Ταυτόχρονα, παρατηρείται αυξανόμενος γεωπολιτικός ανταγωνισμός στην Αφρική, με αυξημένη παρουσία τόσο παγκόσμιων όσο και περιφερειακών δρώντων. Ορισμένοι από αυτούς δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν δυνάμεις ατάκτων σε ζώνες αστάθειας, υπονομεύοντας έτσι τις διεθνείς προσπάθειες για ειρήνη και σταθερότητα, αποσταθεροποιώντας χώρες και τις οικονομίες τους, καθώς και συνεργώντας σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στην ευρύτερη περιοχή της **Μέσης Ανατολής** και του **Περσικού Κόλπου**, οι εν εξελίξει συγκρούσεις και η συνεχιζόμενη αστάθεια θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και τα οικονομικά μας συμφέροντα. Η αντιμετώπιση των προκλήσεων σχετικά με τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων στην περιοχή παραμένει κεφαλαιώδους σημασίας. Το Ιράν είναι καθοριστικό για την ασφάλεια στην περιοχή, αλλά η άμεση και έμμεση στήριξη που παρέχει σε πολιτικούς και στρατιωτικούς αντιπροσώπους, καθώς και η διάδοση βαλλιστικών πυραύλων και η μεταφορά πυραύλων και όπλων προς κρατικούς και μη κρατικούς δρώντες εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική πηγή περιφερειακής αστάθειας. Οι προσπάθειες για την επιστροφή στην πλήρη εφαρμογή του κοινού ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης (ΚΟΣΔ) είναι υψίστης σημασίας. Οι προσπάθειες της περιοχής για την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού θα έχουν επίσης ζωτική σημασία για την καταπολέμηση τρομοκρατικών ομάδων όπως η Αλ Κάιντα και το Ντάες παγκοσμίως.

Στην περιοχή του **Ινδικού-Ειρηνικού** έχει διαμορφωθεί ένα νέο κέντρο παγκόσμιου ανταγωνισμού, όπου οι γεωπολιτικές εντάσεις θέτουν σε κίνδυνο την τάξη που βασίζεται σε κανόνες στην περιοχή και ασκούν πίεση στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού. Η σταθερότητα και η ασφάλεια στην περιοχή αποτελούν ζωτικό γεωπολιτικό και οικονομικό συμφέρον για την ΕΕ. Θα προστατεύσουμε συνεπώς τα συμφέροντά μας στην περιοχή, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας την επικράτηση του διεθνούς δικαίου στη θάλασσα και σε άλλους τομείς. Η Κίνα αποτελεί τον δεύτερο μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της ΕΕ και είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Υπάρχει όμως και μια αυξανόμενη αντίδραση στην ολοένα και πιο διεκδικητική περιφερειακή συμπεριφορά της.

Αλλού στην **Ασία**, το Αφγανιστάν συνεχίζει να προκαλεί σοβαρές ανησυχίες για την ασφάλεια της περιοχής αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης από άποψη τρομοκρατίας, λαθρεμπορίου ναρκωτικών και αυξανόμενων προκλήσεων στον τομέα της αντικανονικής μετανάστευσης. Ορισμένοι δρώντες, όπως η Λαοκρατική Δημοκρατία της Κορέας (ΛΔΚ), εξακολουθούν να θέτουν σε κίνδυνο την περιφερειακή και διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, μέσω των προγραμμάτων τους για όπλα μαζικής καταστροφής και για πυρηνικούς και βαλλιστικούς πυραύλους, αλλά επίσης όλο και περισσότερο μέσω επιχειρήσεων των υπηρεσιών πληροφοριών, κυβερνοεπιθέσεων και εκστρατειών παραπληροφόρησης. Οι συνεχιζόμενες παλαιότερες συγκρούσεις εξακολουθούν επίσης να θέτουν εμπόδια στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων παμπεριφερειακών διευθετήσεων ασφαλείας.

Τέλος, με τη **Λατινική Αμερική** έχουμε βαθείς ιστορικούς και πολιτιστικούς δεσμούς και μοιραζόμαστε τη δέσμευση στην πολυμερή προσέγγιση που βασίζεται σε κοινές θεμελιώδεις αρχές και αξίες. Παρόλ' αυτά, η πανδημία COVID-19 έφερε στο προσκήνιο κοινωνικοοικονομικές ανισοροπίες σε μια σειρά χωρών της Λατινικής Αμερικής και, σε ορισμένες περιπτώσεις, απείλησε την πολιτική σταθερότητα. Η εύθραυστη Κεντρική Αμερική και η συνεχιζόμενη κρίση στη Βενεζουέλα συμβάλλουν στις περιφερειακές διχόνοιες και τις έντονες μεταναστευτικές πιέσεις, τροφοδοτούν περαιτέρω τις προκλήσεις από το οργανωμένο έγκλημα που σχετίζεται με τα ναρκωτικά και θέτουν σε κίνδυνο τις ειρηνευτικές προσπάθειες στην Κολομβία.

Αναδυόμενες και διακρατικές απειλές και προκλήσεις

Παράλληλα με αυτές τις περιφερειακές συγκρούσεις και εντάσεις, βρισκόμαστε επίσης αντιμέτωποι σε παγκόσμιο επίπεδο με διακρατικές απειλές και σύνθετες δυναμικές ασφάλειας που έχουν άμεσο αντίκτυπο στην ασφάλεια της ίδιας της Ένωσης.

Η **τρομοκρατία και ο βίαιος εξτρεμισμός**, σε όλες τους τις μορφές και ασχέτως της προέλευσής τους, εξακολουθούν να εξελίσσονται συνεχώς και συνιστούν σοβαρή απειλή για την ειρήνη και την ασφάλεια, εντός της ΕΕ και πέραν αυτής. Περιλαμβάνουν συνδυασμό εγχώριων τρομοκρατών, επιστρεψάντων ξένων μαχητών, επιθέσεων που κατευθύνονται, ενθαρρύνονται ή εμπνέονται από το εξωτερικό, καθώς και τη διάδοση ιδεολογιών και πεποιθήσεων που οδηγούν σε ριζοσπαστικοποίηση και σε βίαιο εξτρεμισμό. Ειδικότερα, η απειλή που συνιστά το Ντάες, η Αλ Κάιντα και άλλες οργανώσεις συνδεόμενες με αυτές παραμένει υψηλή και εξακολουθεί να υπονομεύει τη σταθερότητα σε διάφορες περιοχές, καθώς και την ασφάλεια της ΕΕ.

Η **διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής** και των φορέων τους αποτελεί επίμονη απειλή, όπως μαρτυρούν ιδίως τα πυρηνικά προγράμματα της ΛΔΚ και του Ιράν, η κατ' επανάληψη χρήση χημικών όπλων, η ανάπτυξη νέων προηγμένων βαλλιστικών και υπερηχητικών πυραύλων και πυραύλων κρουζ και ο εξοπλισμός μονάδων με τέτοιους πυραύλους. Τόσο η Ρωσία όσο και η Κίνα **επεκτείνουν το πυρηνικό τους οπλοστάσιο** και αναπτύσσουν νέα οπλικά συστήματα. Η ρωσική ηγεσία χρησιμοποίησε την πυρηνική απειλή στο πλαίσιο της εισβολής της στην Ουκρανία. Περιφερειακές δυνάμεις έχουν επίσης πρόσβαση σε εξελιγμένα συμβατικά όπλα, από συστήματα άρνησης πρόσβασης περιοχής έως βαλλιστικούς πυραύλους και πυραύλους κρουζ. Τις τάσεις αυτές επιδεινώνει η διάβρωση της **αρχιτεκτονικής ελέγχου των όπλων** στην Ευρώπη, από τη συνθήκη επί των συμβατικών δυνάμεων στην Ευρώπη έως τη συνθήκη για τις πυρηνικές δυνάμεις μέσου βεληνεκούς και τη συνθήκη ανοικτών ουρανών. Αυτό το κανονιστικό κενό επηρεάζει άμεσα τη σταθερότητα και την ασφάλεια της ΕΕ. Η αξιοσημείωτη αύξηση της χρήσης χημικών όπλων δεν πρέπει να γίνεται ανεκτή. Η διατήρηση της παγκόσμιας απαγόρευσης χημικών όπλων αποτελεί κοινή, παγκόσμια ευθύνη. Ως εκ τούτου, θα συνεχίσουμε να υποστηρίζουμε ιδίως τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας και τον Οργανισμό για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων.

Κρατικοί και μη κρατικοί παράγοντες χρησιμοποιούν **υβριδικές στρατηγικές, κυβερνοεπιθέσεις, εκστρατείες παραπληροφόρησης, άμεση παρέμβαση** στις εκλογές και τις πολιτικές διαδικασίες μας, οικονομικό εξαναγκασμό και την εργαλειοποίηση των ροών αντικανονικής μετανάστευσης. Η συνεχώς εντεινόμενη καταστρατήγηση του δικαίου για την επίτευξη πολιτικών, οικονομικών και στρατιωτικών στόχων δημιουργεί επίσης αυξανόμενη ανησυχία. Οι ανταγωνιστές μας δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν **αναδυόμενες και ανατρεπτικές τεχνολογίες** για να αποκτήσουν στρατηγικά πλεονεκτήματα και να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των υβριδικών εκστρατειών τους. Ορισμένοι εκμεταλλεύθηκαν τις αβεβαιότητες που δημιούργησε η πανδημία COVID-19 για τη διάδοση επιβλαβών και ψευδών αφηγημάτων.

Ταυτόχρονα, η ελεύθερη και ασφαλής πρόσβαση σε παγκόσμιους στρατηγικούς τομείς αμφισβητείται ολοένα και περισσότερο. Ο **κυβερνοχώρος** έχει καταστεί πεδίο στρατηγικού ανταγωνισμού, σε μια εποχή αυξανόμενης εξάρτησης από τις ψηφιακές τεχνολογίες. Αντιμετωπίζουμε όλο και συχνότερα πιο εξελιγμένες κυβερνοεπιθέσεις. Είναι σημαντικό ο κυβερνοχώρος να παραμείνει ανοικτός, ελεύθερος, σταθερός και ασφαλής. Παρά την αρχή της ειρηνικής χρήσης του **διαστήματος**, ο ανταγωνισμός στον τομέα αυτό έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την άμυνα. Έχει καθοριστική σημασία για τις δυνατότητες παρατήρησης, παρακολούθησης, πλοήγησης και επικοινωνιών, είναι όμως ένας διαφιλονικούμενος τομέας στον οποίο επικρατεί συμφόρηση, όπως καταδεικνύουν οι ανεύθυνες συμπεριφορές στρατηγικών ανταγωνιστών. Η **θαλάσσια ασφάλεια** στη Βαλτική, στον Εύξεινο Πόντο, στη Μεσόγειο και στη Βόρεια Θάλασσα, καθώς και στα ύδατα της Αρκτικής, στον Ατλαντικό Ωκεανό και στις εξόχως απόκεντρες περιοχές είναι σημαντική για την ασφάλεια της ΕΕ, την οικονομική μας ανάπτυξη, το ελεύθερο εμπόριο, τις μεταφορές και την ενεργειακή ασφάλεια. Θαλάσσιες ζώνες, κρίσιμες θαλάσσιες οδοί επικοινωνίας και μια σειρά σημείων θαλάσσιας συμφόρησης καθώς και τμήματα του βυθού καθίστανται ολοένα και περισσότερο διαφιλονικούμενα, από τον Κόλπο του Άντεν έως τα στενά του Ορμούζ και πέραν των στενών της Μαλάκκα. Τέλος, η **ασφάλειά μας στον αέρα** αμφισβητείται επίσης μέσω ολοένα και πιο επιθετικών στάσεων στον τομέα αυτό με την άνοδο των τακτικών άρνησης πρόσβασης περιοχής.

Η **κλιματική αλλαγή, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος** και οι **φυσικές καταστροφές** θα μεταβάλουν επίσης το τοπίο της ασφάλειάς μας τις προσεχείς δεκαετίες και αποδεδειγμένα θα αποτελέσουν παράγοντες αστάθειας και συγκρούσεων σε όλο τον κόσμο — από το Σαχέλ έως τον Αμαζόνιο και την περιοχή της Αρκτικής. Ο ανταγωνισμός για **φυσικούς πόρους** όπως είναι οι γεωργικές εκτάσεις και το νερό και η εκμετάλλευση των ενεργειακών πόρων για πολιτικούς σκοπούς, αποτελούν απτά σχετικά παραδείγματα. Η **απαλλαγή** από τις ανθρακούχες εκπομπές και η αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων και της κυκλικότητας στις οικονομίες μας συνοδεύονται από συγκεκριμένες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε κρίσιμες πρώτες ύλες, της διαχείρισης των αλυσίδων αξίας και της βιωσιμότητας, καθώς και οικονομικές και πολιτικές μετατοπίσεις που προκαλούνται από την εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων. Οι **παγκόσμιες κρίσεις στον τομέα της υγείας** μπορούν επίσης να προκαλέσουν σημαντικές πιέσεις στις κοινωνίες και τις οικονομίες, με εκτεταμένες γεωπολιτικές επιπτώσεις. Η πανδημία COVID-19 έθρεψε τις διεθνείς αντιπαλότητες και έδειξε ότι οι διαταραχές στις βασικές εμπορικές οδούς μπορούν να ασκήσουν πίεση στις κρίσιμες αλυσίδες εφοδιασμού και να επηρεάσουν την οικονομική ασφάλεια.

Στρατηγικές επιπτώσεις για την Ένωση

Όλες αυτές οι προκλήσεις είναι πολύπλευρες και συχνά αλληλένδετες. Η ασφάλειά μας διακυβεύεται, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Πρέπει να είμαστε ικανοί και έτοιμοι **να προστατεύσουμε τους πολίτες μας, να υπερασπιστούμε τα κοινά μας συμφέροντα, να προβάλλουμε τις αξίες μας και να συνεισφέρουμε στη διαμόρφωση του παγκόσμιου μέλλοντος**. Πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για να υλοποιήσουμε την **ολοκληρωμένη μας προσέγγιση** για την ασφάλεια, τις συγκρούσεις και τις κρίσεις. Πρέπει να είμαστε πιο τολμηροί στον τρόπο με τον οποίο συνδυάζουμε τα διπλωματικά και οικονομικά μας μέσα, συμπεριλαμβανομένων των καθεστώτων κυρώσεων, με μη στρατιωτικά και στρατιωτικά μέσα για την πρόληψη των συγκρούσεων, την αντιμετώπιση κρίσεων, τη συμβολή στην οικοδόμηση ειρήνης και τη στήριξη των εταίρων μας. Θα ενισχύσουμε επίσης τη συνεργασία μας με διμερείς, περιφερειακές και πολυμερείς ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για την ασφάλεια και την άμυνα που συμβάλλουν στην ασφάλεια της Ευρώπης.

Η αλληλεγγύη, η ενότητα και οι φιλοδοξίες μας που απορρέουν από τη **συνολική στρατηγική της ΕΕ** του 2016 δεν είχαν ποτέ πιο ζωτική σημασία. Θα ενισχύσουμε την ικανότητά μας να συντελούμε στην ειρήνη και στην ασφάλεια στην ήπειρό μας, να ανταποκρινόμαστε σε εξωτερικές συγκρούσεις και κρίσεις, να οικοδομούμε τις ικανότητες των εταίρων και να προστατεύουμε την ΕΕ και τους πολίτες της. Ενώ από το 2016 εργαστήκαμε σκληρότερα για να ενισχύσουμε τον ρόλο της ΕΕ στην ασφάλεια και την άμυνα, αναγνωρίζουμε ότι αναδύεται ένα νέο στρατηγικό τοπίο που απαιτεί να ενεργήσουμε με **πολύ μεγαλύτερη αίσθηση του επείγοντος και αποφασιστικότητα**, να παράσχουμε **αμοιβαία συνδρομή** και να δείξουμε **αλληλεγγύη** σε περίπτωση επίθεσης εναντίον ενός από εμάς. Έχει έρθει η ώρα για αποφασιστικά βήματα ώστε να διασφαλίσουμε την ελευθερία δράσης μας.

Οι πρόσφατες γεωπολιτικές μετατοπίσεις μάς υπενθυμίζουν ότι η ΕΕ πρέπει επειγόντως να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη για την ασφάλειά της, δραστηριοποιούμενη στη γειτονία της και πέραν αυτής, με εταίρους ει δυνατόν και μόνη της όταν είναι αναγκαίο. Η δύναμη της Ένωσής μας έγκειται στην ενότητα, την αλληλεγγύη και την αποφασιστικότητα. Η παρούσα στρατηγική πυξίδα θα ενισχύσει τη **στρατηγική αυτονομία** της ΕΕ και την ικανότητά της να συνεργάζεται με εταίρους για τη διαφύλαξη των αξιών και των συμφερόντων της. Μια ισχυρότερη και πιο ικανή ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας θα συμβάλει θετικά στην παγκόσμια και τη διατλαντική ασφάλεια και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά προς το ΝΑΤΟ, το οποίο παραμένει το θεμέλιο της συλλογικής άμυνας για τα μέλη του. Αυτά τα δύο πάνε μαζί.

Στα επόμενα κεφάλαια, η παρούσα στρατηγική πυξίδα καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα **δράσουμε** και θα είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε σε διάφορες κρίσεις και προκλήσεις. Προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να προλαμβάνουμε τις απειλές, να **διασφαλίζουμε** τα συμφέροντά μας και να προστατεύουμε τους πολίτες μας. Αυτό με τη σειρά του απαιτεί να καινοτομήσουμε και να **επενδύσουμε** σε τεχνολογικά ανώτερες και διαλειτουργικές αμυντικές δυνατότητες, καθώς και να μειώσουμε τις εξαρτήσεις από την τεχνολογία και τους πόρους. Σε όλες αυτές τις προσπάθειες, πρέπει να εμβαθύνουμε τις **εταιρικές σχέσεις** όπου αυτό εξυπηρετεί τις αξίες και τα συμφέροντα της ΕΕ.

2. ΔΡΑΣΗ

Βλέποντας την κατάσταση στον κόσμο, πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας ώστε να προετοιμαστούμε για κρίσεις και απειλές και να προωθήσουμε τη σταθερότητα, τόσο στη γειτονία μας όσο και πέραν αυτής. Η δύναμη της ΕΕ για την πρόληψη και την αντιμετώπιση εξωτερικών συγκρούσεων και κρίσεων εδράζεται στην ικανότητά της να χρησιμοποιεί τόσο στρατιωτικά όσο και μη στρατιωτικά μέσα. Πρέπει να είμαστε σε θέση να **δρούμε με ταχύτητα** σε όλους τους επιχειρησιακούς τομείς: στην ξηρά, στη θάλασσα και στον αέρα, καθώς και στον κυβερνοχώρο και στο διάστημα.

Για την αποτελεσματική εφαρμογή της **ολοκληρωμένης προσέγγισης** της ΕΕ, θα αξιοποιήσουμε πλήρως και με συνέπεια όλες τις διαθέσιμες πολιτικές και μέσα της ΕΕ και θα μεγιστοποιήσουμε τις συνέργειες και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ εσωτερικής και εξωτερικής ασφάλειας, ασφάλειας και ανάπτυξης, καθώς και της μη στρατιωτικής και της στρατιωτικής διάστασης της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ). Θα βελτιώσουμε την ικανότητά μας να αναλαμβάνουμε το πλήρες φάσμα των μη στρατιωτικών και στρατιωτικών καθηκόντων **διαχείρισης κρίσεων** που βρίσκονται στον πυρήνα της ΚΠΑΑ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 43 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από κοινού δράση

Η ικανότητα της ΕΕ να **αποφασίζει και να ενεργεί** πρέπει να αυξηθεί, να καταστεί ταχύτερη και αποτελεσματικότερη. Τούτο απαιτεί πολιτική βούληση. Με την ομοφωνία να συνιστά τον κανόνα για τη λήψη αποφάσεων με στρατιωτικές ή αμυντικές συνέπειες, χρειαζόμαστε **μεγαλύτερη ταχύτητα, ευρωστία και ευελιξία** ώστε να αναλαμβάνουμε το πλήρες φάσμα των καθηκόντων διαχείρισης κρίσεων.

Πρέπει να είμαστε σε θέση να ανταποκρινόμαστε σε επικείμενες απειλές ή να αντιδρούμε γρήγορα σε κατάσταση κρίσης εκτός της Ένωσης σε όλα τα στάδια του κύκλου των συγκρούσεων. Για τον σκοπό αυτό, θα συγκροτήσουμε μια **ενωσιακή ικανότητα ταχείας ανάπτυξης** που θα μας επιτρέψει να αναπτύσουμε ταχέως μια πολυμορφική δύναμη έως και 5.000 στρατιωτών, που θα περιλαμβάνει χερσαίες, αεροπορικές και θαλάσσιες συνιστώσες, καθώς και τους απαραίτητους στρατηγικούς παράγοντες διευκόλυνσης. Μια τέτοια πολυμορφική ικανότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διάφορες φάσεις μιας επιχείρησης σε ένα μη επιτρεπτικό περιβάλλον, όπως η αρχική είσοδος, η ενίσχυση ή ως εφεδρική δύναμη για την εξασφάλιση εξόδου. Η ανάπτυξη αυτής της ικανότητας θα βασίζεται σε επιχειρησιακά σενάρια που θα επικεντρώνονται αρχικά σε επιχειρήσεις διάσωσης και εκκένωσης, καθώς και στην αρχική φάση των επιχειρήσεων σταθεροποίησης. Η ικανότητα θα συνίσταται σε σημαντικά τροποποιημένες ομάδες μάχης της ΕΕ και σε προκαθορισμένες στρατιωτικές δυνάμεις και δυνατότητες των κρατών μελών, σύμφωνα με την αρχή του ενιαίου συνόλου δυνάμεων. Στο πλαίσιο αυτό, δεσμευόμαστε να αυξήσουμε την ετοιμότητα και τη διαθεσιμότητα των ενόπλων δυνάμεών μας. Η ουσιαστική τροποποίηση των ομάδων μάχης της ΕΕ θα πρέπει να οδηγήσει σε ένα πιο εύρωστο και ευέλικτο μέσο, για παράδειγμα μέσω ειδικά προσαρμοσμένων συνόλων δυνάμεων που θα περιλαμβάνουν χερσαίες, θαλάσσιες και αεροπορικές συνιστώσες, διαφορετικά επίπεδα επιχειρησιακής ετοιμότητας και μεγαλύτερες περιόδους επιφυλακής. Μια συνολική και πλήρης επισκόπηση όλων των διαθέσιμων στοιχείων θα μας δώσει την αναγκαία ευελιξία ώστε να προσαρμόζουμε τη δύναμή μας στη φύση της κρίσης και στις απαιτήσεις και τους στόχους της επιχείρησης, όπως έχουν αποφασιστεί από το Συμβούλιο, χρησιμοποιώντας τις σημαντικά τροποποιημένες ομάδες μάχης της ΕΕ, τις στρατιωτικές δυνάμεις και δυνατότητες των κρατών μελών, ή συνδυασμό των δύο.

Για την αποτελεσματική ανάπτυξη, δεσμευόμαστε να παρέχουμε τα συνδεδεμένα μέσα και τους απαραίτητους στρατηγικούς παράγοντες διευκόλυνσης, ιδίως στρατηγικές μεταφορές, προστασία δυνάμεων, ιατρικά μέσα, κυβερνοάμυνα, δορυφορικές επικοινωνίες και πληροφορίες, δυνατότητες επιτήρησης και αναγνώρισης. Θα αναπτύξουμε τις δυνατότητες αυτές όπου χρειάζεται. Για τη διοίκηση και τον έλεγχο, θα χρησιμοποιήσουμε το προκαθορισμένο εθνικό επιχειρησιακό στρατηγείο μας ή τη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων της ΕΕ μόλις αποκτήσει πλήρη επιχειρησιακή δυνατότητα. Θα εξασφαλίσουμε ότι η χρήση πιο ευέλικτων ρυθμίσεων λήψης αποφάσεων και ένα διευρυμένο πεδίο κοινών δαπανών (συμπεριλαμβανομένου του κόστους των ασκήσεων) συμβάλλουν ώστε η ικανότητα αυτή να μπορεί να αναπτυχθεί με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα. Θα διοργανώσουμε εκπαίδευση και ασκήσεις εντός του ενωσιακού πλαισίου ώστε να αυξηθεί η ετοιμότητα και η διαλειτουργικότητα (επίσης σύμφωνα με τα πρότυπα του ΝΑΤΟ) όλων των στοιχείων αυτής της ικανότητας. Αυτό έχει καίρια σημασία εάν θέλουμε να υπερπηδήσουμε τα εμπόδια που αντιμετωπίσαμε στο παρελθόν.

Γενικότερα, πρέπει επίσης να επιδιώξουμε μεγαλύτερη ευελιξία στη **διαδικασία λήψης αποφάσεων**, χωρίς να διακυβεύεται η πολιτική και οικονομική μας αλληλεγγύη. Ως εκ τούτου, θα αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες που προσφέρουν οι Συνθήκες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εποικοδομητικής αποχής. Πιο συγκεκριμένα, θα αποφασίσουμε σχετικά με πρακτικούς τρόπους εφαρμογής του άρθρου 44 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ, ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε μια ομάδα πρόθυμων και ικανών κρατών μελών να σχεδιάζουν και να διεξάγουν αποστολή ή επιχείρηση εντός του πλαισίου της ΕΕ και υπό την πολιτική εποπτεία του Συμβουλίου.

Πιο **εύρωστες, ευέλικτες και πολυμορφικές** μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ αναμένεται ότι θα μας επιτρέψουν να προσαρμοζόμαστε γρήγορα σε νέες απειλές και προκλήσεις και να αυξάνουμε την αποτελεσματικότητά τους, δεδομένων επίσης του νέου πλαισίου ασφάλειας και της αυξανόμενης παρουσίας των στρατηγικών ανταγωνιστών μας στα θέατρα των επιχειρήσεων. Θα πρέπει, για παράδειγμα, να είναι σε θέση να συνοδεύουν και να υποστηρίζουν καλύτερα τις δυνάμεις ασφάλειας και άμυνας των εταίρων, καθώς και να παρέχουν κατάρτιση και συμβουλές σχετικά με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Για τον σκοπό αυτό, θα προσαρμόσουμε περαιτέρω το σημερινό μας μοντέλο στρατιωτικών αποστολών και επιχειρήσεων ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους στην πράξη. Θα διερευνήσουμε επίσης άλλες δυνατότητες παροχής πιο στοχευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης στους οργανισμούς ασφάλειας και άμυνας των χωρών-εταίρων. Τα εργαλεία στρατηγικής επικοινωνίας θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω για την καλύτερη υποστήριξη των αποστολών και των επιχειρήσεών μας.

Μέσω αυξημένης χρήσης του **Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη** η ΕΕ μπορεί να παρέχει γρήγορα σημαντική συνδρομή σε εταίρους, να προμηθεύει για παράδειγμα στρατιωτικό εξοπλισμό που συχνά συμπληρώνει την εκπαίδευση από αποστολές ΚΠΑΑ. Συνδρομή μπορεί επίσης να παρέχεται για την υποστήριξη των αμυντικών δυνατοτήτων εταίρων σε περίοδο κρίσης, όπως στην περίπτωση της δέσμης βοήθειας για τη στήριξη των ουκρανικών ενόπλων δυνάμεων, προκειμένου να υπερασπισθούν την εδαφική ακεραιότητα και κυριαρχία τους και να προστατεύσουν τον άμαχο πληθυσμό από μια απρόκλητη και αναίτια επίθεση.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ συμβάλλουν επίσης σε σημαντικό βαθμό στη διασφάλιση των συμφερόντων της ΕΕ, της ειρήνης και της σταθερότητας στον κόσμο μέσω διαφόρων μορφών συνεργασίας. Ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ αυτών των πρωτοβουλιών και των δράσεων της ΕΕ θα πρέπει να οδηγήσει σε αμοιβαία υποστήριξη και αυξημένη αποτελεσματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, οι αποστολές και οι επιχειρήσεις ΚΠΑΑ που διεξάγουμε και οι ad hoc αποστολές και επιχειρήσεις υπό ευρωπαϊκή ηγεσία που δρουν στο ίδιο ή σε παρακείμενα θέατρα θα πρέπει να αλληλοενισχύονται, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους, μέσω επιχειρησιακού συντονισμού, υλικοτεχνικής υποστήριξης, ανταλλαγής πληροφοριών και κοινών ικανοτήτων ιατρικής εκκένωσης. Αυτό μεταφράζεται σε στενότερη επί τόπου συνεργασία σε αυτούς τους τομείς, για παράδειγμα στο Σαχέλ, το Κέρας της Αφρικής και τα στενά του Ορμούζ. Η ΕΕ θα μπορούσε να προσφέρει περαιτέρω στήριξη με ad hoc αποστολές και επιχειρήσεις υπό ευρωπαϊκή ηγεσία που εξυπηρετούν τα συμφέροντα της ΕΕ. Οι αποστολές και οι επιχειρήσεις αυτές θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την πολιτική υποστήριξη της ΕΕ και να αξιοποιήσουν τα απτά αποτελέσματα των μέτρων συνδρομής που χρηματοδοτούνται μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη.

Καθώς ο θαλάσσιος τομέας καθίσταται όλο και περισσότερο διαφιλονικούμενος, δεσμευόμαστε να υποστηρίξουμε περαιτέρω τα συμφέροντά μας στη θάλασσα και να ενισχύσουμε τη θαλάσσια ασφάλεια της ΕΕ και των κρατών μελών, μεταξύ άλλων βελτιώνοντας τη διαλειτουργικότητα των ναυτικών μας δυνάμεων μέσω πραγματικών ασκήσεων και οργανώνοντας ευρωπαϊκούς ελλιμενισμούς. Με βάση την εμπειρία που εξακολουθεί να αποκτάται στον Κόλπο της Γουινέας και στον βορειοδυτικό Ινδικό Ωκεανό, θα επεκτείνουμε τη **Συντονισμένη μας Παρουσία στη Θάλασσα** σε άλλες περιοχές θαλάσσιου ενδιαφέροντος που έχουν αντίκτυπο στην ασφάλεια της ΕΕ και θα επιδιώξουμε τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων εταίρων, κατά περίπτωση. Επίσης, θα εδραιώσουμε και θα ενισχύσουμε περισσότερο κατά τα δέοντα τις δύο ναυτικές επιχειρήσεις μας που έχουν αναπτυχθεί στη Μεσόγειο και στα ανοιχτά των ακτών της Σομαλίας — θαλάσσιες περιοχές ζωτικού στρατηγικού ενδιαφέροντος για την ΕΕ.

Θα ενισχύσουμε τη συνεργασία και τον συντονισμό στον **τομέα του αέρα** εξελίσσοντας περαιτέρω την ικανότητά μας να αναλάβουμε για πρώτη φορά ενωσιακές αεροπορικές επιχειρήσεις ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων καθηκόντων αεροπορικής υποστήριξης, διάσωσης και εκκένωσης, επιτήρησης και αρωγής προς τους πληττόμενους από καταστροφές. Για να διευκολυνθεί η συντονισμένη χρήση των στρατιωτικών αεροπορικών μέσων προς υποστήριξη αποστολών και επιχειρήσεων ΚΠΑΑ, θα ενισχύσουμε επίσης τη συνεργασία και την εταιρική μας σχέση με ενωσιακές και πολυμερείς δομές και πρωτοβουλίες στον τομέα του αέρα, όπως το Ευρωπαϊκό Επιτελείο Εναέριων Μεταφορών.

Μέσω των **μη στρατιωτικών μας αποστολών ΚΠΑΑ**, συμβάλλουμε καθοριστικά στο κράτος δικαίου, στην πολιτική διοίκηση, στη μεταρρύθμιση της αστυνομίας και του τομέα της ασφάλειας σε περιοχές κρίσεων. Οι εν λόγω αποστολές έχουν επίσης ζωτική σημασία για την ευρύτερη ανταπόκριση, με μη στρατιωτικά μέσα, της ΕΕ σε προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας, όπως αυτές που συνδέονται με την αντικανονική μετανάστευση, τις υβριδικές απειλές, την τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, τη ριζοσπαστικοποίηση και τον βίαιο εξτρεμισμό.

Το **σύμφωνο μη στρατιωτικής ΚΠΑΑ** μας βοηθά να εξελίξουμε περαιτέρω και να ενισχύσουμε τις μη στρατιωτικές μας αποστολές ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται γρήγορα και αποτελεσματικά σε υφιστάμενες και εξελισσόμενες απειλές και προκλήσεις που υπονομεύουν το εκτελεστικό, δικαστικό ή νομοθετικό σύστημα σε περιοχές κρίσεων, και αντιμετωπίζει κρίσιμες ελλείψεις. Θα διασφαλίσουμε ότι οι μη στρατιωτικές αποστολές μπορούν να αναπτύσσονται ταχύτερα, ευθυγραμμιζόμενες με το σύμφωνο μη στρατιωτικής ΚΠΑΑ. Πιο συγκεκριμένα, θα είμαστε ικανοί και έτοιμοι να αναπτύξουμε αποστολή 200 μη στρατιωτικών εμπειρογνομόνων εντός 30 ημερών, αξιοποιώντας πλήρως τον βασικό εξοπλισμό και τις υλικοτεχνικές υπηρεσίες που προσφέρει η Στρατηγική Αποθήκη και η πλατφόρμα στήριξης αποστολών. Θα αυξήσουμε την αποτελεσματικότητα, την ευελιξία και την ικανότητα ανταπόκρισης των μη στρατιωτικών αποστολών, μεταξύ άλλων με την επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, την ενίσχυση του επιχειρησιακού σχεδιασμού, τη βελτίωση της επιλογής και της πρόσληψης προσωπικού και τη βελτίωση των εργαλείων ανταπόκρισης, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων ομάδων. Για τον σκοπό αυτό, θα αξιοποιήσουμε επίσης την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τη μη στρατιωτική μας ΚΠΑΑ μέσω ενός νέου συμφώνου που θα περιέχει στόχους σχετικά με το είδος, τον αριθμό και το μέγεθος των μη στρατιωτικών αποστολών, στοιχεία για μια διαρθρωμένη διαδικασία ανάπτυξης μη στρατιωτικών δυνατοτήτων, καθώς και συνέργειες με άλλα μέσα της ΕΕ.

Απαιτείται μεγαλύτερη συνεργασία για αμοιβαίο όφελος μεταξύ της ΚΠΑΑ και των φορέων της ΕΕ στον τομέα της **δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων**, συμπεριλαμβανομένων οργανισμών όπως η Ευρωπόλ, η EUROJUST, ο CEPOL και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX), για την από κοινού αντιμετώπιση των σχετικών προκλήσεων για την ασφάλεια. Μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις θετικές εμπειρίες, όπως αυτές που αποκτήθηκαν στη Λιβύη, στην Ουκρανία, στο Σαχέλ και στο Κέρας της Αφρικής ή στη μονάδα εγκληματολογικών πληροφοριών που συστάθηκε στη ναυτική επιχείρηση της ΕΕ στη Μεσόγειο. Για τον σκοπό αυτό, σκοπεύουμε να αυξήσουμε τις συνέργειες μεταξύ των φορέων στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και της ΚΠΑΑ, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της ΕΕ. Τούτο περιλαμβάνει κοινή αντίληψη της κατάστασης, τακτικές διαβουλεύσεις και ανταλλαγές, καθώς και ειδικά προσαρμοσμένες διαδοχικές ή ενισχυτικές (plug-in) αποστολές. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η κατάλληλη αποδοχή, θα αυξήσουμε επίσης τη συνεργασία με εθνικούς φορείς στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, μεταξύ άλλων σε πολιτικό επίπεδο.

Πρέπει να ενισχύσουμε περαιτέρω και σταδιακά τις στρατιωτικές και μη στρατιωτικές δομές **διοίκησης και ελέγχου**. Θα διασφαλίσουμε ότι η Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων είναι πλήρως ικανή να σχεδιάζει, να ελέγχει και να διοικεί μη εκτελεστικά και εκτελεστικά καθήκοντα και επιχειρήσεις, καθώς και πραγματικές ασκήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, θα αυξήσουμε τις συνεισφορές του προσωπικού και θα εξασφαλίσουμε ότι διαθέτουμε τα απαραίτητα συστήματα επικοινωνιών και πληροφοριών, καθώς και τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις. Μόλις η Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων καταστεί πλήρως επιχειρησιακή, θα πρέπει να θεωρηθεί ως η προτιμητέα δομή διοίκησης και ελέγχου. Αυτό δεν θα επηρεάσει την ικανότητά μας να συνεχίσουμε να χρησιμοποιούμε το προκαθορισμένο εθνικό επιχειρησιακό στρατηγείο. Η Μη Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδιασμού και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων θα ενισχυθεί επίσης ώστε να βελτιωθεί η ικανότητά της να σχεδιάζει, να διοικεί και να ελέγχει τρέχουσες και μελλοντικές μη στρατιωτικές αποστολές. Η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δομών θα ενισχυθούν μέσω της κοινής μονάδας συντονισμού της στήριξης.

Παραμένουμε σταθερά προσηλωμένοι στην προώθηση και την προαγωγή της **ανθρώπινης ασφάλειας** και του σεβασμού και της συμμόρφωσης με το **διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και στην προστασία των αμάχων, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού στον ανθρωπιστικό τομέα, σε όλες τις καταστάσεις συγκρούσεων, καθώς και στην περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής δέουσας επιμέλειας της ΕΕ στον τομέα αυτό. Πρέπει να τηρήσουμε αποφασιστική στάση και να αποτρέψουμε κάθε απόπειρα υποβάθμισης και υπονόμευσης του διεθνούς δικαίου. Θα συνεχίσουμε επίσης να συμβάλουμε στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, μεταξύ άλλων μέσω των αποστολών και των επιχειρήσεών μας στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ.

Είμαστε απόλυτα αφοσιωμένοι στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για τις **γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια**. Η αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και της έμφυλης βίας αποτελεί κρίσιμη πτυχή της πρόληψης και της επίλυσης συγκρούσεων, καθώς και της οικοδόμησης ανθεκτικότητας στις απειλές κατά της ασφάλειας σε επίπεδο κοινοτήτων. Η εξωτερική δράση της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των μη στρατιωτικών και στρατιωτικών αποστολών και επιχειρήσεων, θα πρέπει να συντελεί ενεργά στη χειραφέτηση των γυναικών και στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής και έμφυλης βίας σε περιβάλλοντα συγκρούσεων και μετά από συγκρούσεις, με βάση τα δικαιώματα και τις διαφορετικές ανάγκες των γυναικών, των ανδρών, των κοριτσιών και των αγοριών. Θα προάγουμε περαιτέρω την **ισότητα των φύλων** και θα ενσωματώνουμε συστηματικά τη διάσταση του φύλου, με βάση την ανάλυση ως προς το φύλο, σε όλο τον μη στρατιωτικό και στρατιωτικό σχεδιασμό ΚΠΑΑ και τις σχετικές δράσεις, με έμφαση επίσης στην ισότιμη και ουσιαστική συμμετοχή των γυναικών σε όλες τις θέσεις, συμπεριλαμβανομένων των ηγετικών αξιωμάτων. Δεσμευόμαστε επίσης να επιτύχουμε τους στόχους της ΕΕ όσον αφορά το θεματολόγιο για **τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις**. Ο ρόλος της εξωτερικής δράσης της ΕΕ είναι ουσιώδης καθώς συμβάλλει στον τερματισμό και την πρόληψη σοβαρών παραβιάσεων εις βάρος παιδιών που πλήττονται από συγκρούσεις και, ως εκ τούτου, σπάει τους κύκλους της βίας, μεταξύ άλλων μέσω μη στρατιωτικών και στρατιωτικών δράσεων ΚΠΑΑ.

Από κοινού προετοιμασία

Εάν ένα κράτος μέλος πέσει θύμα ένοπλης επίθεσης στο έδαφός του, τα άλλα κράτη μέλη θα έχουν απέναντί του υποχρέωση βοήθειας και συνδρομής με όλα τα μέσα που διαθέτουν, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Αυτό δεν θίγει τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών. Οι δεσμεύσεις και η συνεργασία στον τομέα αυτόν θα είναι σύμφωνες προς τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου, το οποίο παραμένει, για όσα κράτη είναι μέλη του, το θεμέλιο της συλλογικής τους άμυνας και το όργανο της εφαρμογής της. Θα συνεχίσουμε να επενδύουμε στην **αμοιβαία συνδρομή** μας δυνάμει του άρθρου 42 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και στην **αλληλεγγύη** δυνάμει του άρθρου 222 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μέσω συχνών ασκήσεων.

Για να αυξήσουμε την ετοιμότητά μας, θα προχωρήσουμε συστηματικότερα σε **εκ των προτέρων σχεδιασμό** βάσει σεναρίων, θα βελτιώσουμε την έγκαιρη προειδοποίηση και θα προσαρμόσουμε τα επιχειρησιακά σενάρια που αντιστοιχούν στις μεταβαλλόμενες απειλές και προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Συνδυάζοντας γεωχωρικές και άλλες **πληροφορίες**, ο εκ των προτέρων σχεδιασμός θα οδηγήσει σε γενικά μη στρατιωτικά και στρατιωτικά σχέδια που θα προσαρμόζονται και θα διατηρούνται ανάλογα με την εξέλιξη των σεναρίων. Στο πλαίσιο αυτό, θα ενισχύσουμε τη συνεργασία μεταξύ των υπευθύνων επιχειρησιακού σχεδιασμού της ΕΕ και των κρατών μελών.

Η Ένωση μπορεί να είναι αποτελεσματική μόνο όταν έχει στη διάθεσή της επαρκές και καλά εκπαιδευμένο πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό. Πρέπει να ενισχύσουμε τις ικανότητες, τους κρίσιμους παράγοντες διευκόλυνσης και τον εξοπλισμό μας, προκειμένου να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ του επιπέδου φιλοδοξίας μας και των διαθέσιμων **πόρων**. Είναι απαραίτητη μια πιο διαφανής και δομημένη εικόνα του διαθέσιμου πολιτικού και στρατιωτικού προσωπικού για αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ μέσω έγκαιρων πολιτικών διαβουλεύσεων ώστε να υλοποιούνται οι φιλοδοξίες μας και να διευκολύνεται ο **δίκαιος καταμερισμός** των συνεισφορών στις στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις. Αναλαμβάνουμε να παρέχουμε κίνητρα για τη **διαδικασία συγκρότησης δυνάμεων** για στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις, για παράδειγμα με τη βελτίωση της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας στην εναλλαγή των στρατευμάτων και με τη διεύρυνση του πεδίου των κοινών δαπανών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη. Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των μη εκτελεστικών αποστολών μας, αναγνωρίζουμε την ανάγκη παράτασης της περιόδου ανάπτυξης των ανώτερων αξιωματικών των αποστολών. Οι προσπάθειες αυτές θα συμβάλουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Η ετοιμότητα και η **διαλειτουργικότητα** αποτελούν κρίσιμα στοιχεία της αντίδρασής μας στις απειλές και στον στρατηγικό ανταγωνισμό. Οι συχνές στρατιωτικές και μη στρατιωτικές **πραγματικές ασκήσεις** σε όλους τους τομείς, καθώς και η ενισχυμένη έγκαιρη σχεδίαση, θα μας βοηθήσουν να τονώσουμε σημαντικά την ετοιμότητά μας, να προωθήσουμε τη διαλειτουργικότητα και να στηρίξουμε μια κοινή στρατηγική νοοτροπία. Οι πραγματικές ασκήσεις σε πλαίσιο ΕΕ, με τη σταδιακή συμμετοχή της Στρατιωτικής Δυνατότητας Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων, θα διαμορφώσουν ιδίως την ενωσιακή ικανότητα ταχείας ανάπτυξης και, γενικότερα, θα ισχυροποιήσουν τη θέση μας, θα βελτιώσουν τη στρατηγική μας επικοινωνία και θα ενισχύσουν τη διαλειτουργικότητα, μεταξύ άλλων και με τους εταίρους μας.

Η στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας επιβεβαίωσε την επείγουσα ανάγκη να ενισχύσουμε ουσιαστικά τη **στρατιωτική κινητικότητα** των ενόπλων δυνάμεών μας εντός και εκτός της Ένωσης. Θα ενισχύσουμε τις διττής χρήσης υποδομές μεταφορών ανά το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών προκειμένου να προωθήσουμε την ταχεία και απρόσκοπτη μετακίνηση στρατιωτικού προσωπικού, υλικού και εξοπλισμού για επιχειρησιακές αναπτύξεις και ασκήσεις, σε στενή συνεργασία με το ΝΑΤΟ και άλλους εταίρους. Θα συμφωνήσουμε σε νέες δεσμεύσεις για την επιτάχυνση και την εναρμόνιση των διασυνοριακών διαδικασιών, θα εντοπίσουμε τρόπους για τη συντήρηση μετακινήσεων μεγάλης κλίμακας με βραχεία κοινοποίηση, θα επενδύσουμε στην ψηφιοποίηση των ενόπλων μας δυνάμεων και θα αναπτύξουμε πρωτοποριακές και ενεργειακά αποδοτικές δυνατότητες που θα εγγυώνται την ικανότητά μας να ανταποκρινόμαστε γρήγορα και να επιχειρούμε σε μη επιτρεπτικά περιβάλλοντα, λαμβάνοντας υπόψη τις συνταγματικές απαιτήσεις ορισμένων κρατών μελών. Θα συνδέσουμε επίσης τις εργασίες μας για τη στρατιωτική κινητικότητα με επί χάρτου και πραγματικές ασκήσεις των ενόπλων δυνάμεων των κρατών μελών.

Στόχοι

Στόχος μας είναι να γίνουμε ένας πιο ισχυρός παράγοντας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, καθιστώντας δυνατή την ανάληψη ισχυρότερης, ταχύτερης και πιο αποφασιστικής δράσης, μεταξύ άλλων για την ανθεκτικότητα της Ένωσης και την αμοιβαία συνδρομή και αλληλεγγύη μας. Η έγκαιρη σχεδίαση θα είναι ο κανόνας, ενώ θα ενισχυθούν οι υπάρχουσες δομές στρατιωτικής διοίκησης και ελέγχου. Θα είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι μέσω πραγματικών ασκήσεων και μιας πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης έναντι των κρίσεων.

Δράση

- Έως το 2025 θα είναι πλήρως επιχειρησιακή μια **ενωσιακή ικανότητα ταχείας ανάπτυξης**, η οποία θα επιτρέπει τη γρήγορη ανάπτυξη πολυμορφικής δύναμης έως και 5.000 στρατιωτών σε μη επιτρεπτικό περιβάλλον. Για τον σκοπό αυτό, το 2022 θα συμφωνήσουμε επί επιχειρησιακών σεναρίων. Από το 2023 οι τακτικές πραγματικές ασκήσεις θα συμβάλουν στην ετοιμότητα και τη διαλειτουργικότητα.
- Έως το 2023 θα αποφασίσουμε σχετικά με πρακτικούς τρόπους εφαρμογής του **άρθρου 44 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση**, ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε μια ομάδα πρόθυμων και ικανών κρατών μελών να σχεδιάζουν και να διεξάγουν αποστολή ή επιχείρηση εντός του πλαισίου της ΕΕ και υπό την πολιτική εποπτεία του Συμβουλίου.
- Έως το 2025 η **Στρατιωτική Δυνατότητα Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων** θα είναι σε θέση να σχεδιάζει και να διεξάγει όλες τις μη εκτελεστικές στρατιωτικές αποστολές και δύο εκτελεστικές επιχειρήσεις μικρής κλίμακας ή μία εκτελεστική επιχείρηση μεσαίας κλίμακας, καθώς και πραγματικές ασκήσεις. Ως επόμενο βήμα και μετά την επίτευξη αυτού του στόχου, θα εργαστούμε επίσης για να διευρύνουμε περαιτέρω την ικανότητά μας να σχεδιάζουμε και να διενεργούμε πρόσθετες μη εκτελεστικές αποστολές και εκτελεστικές επιχειρήσεις.
- Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τις **μη στρατιωτικές και τις στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ**. Ως πρώτο βήμα, έως τα μέσα του 2022, θα προσαρμόσουμε περαιτέρω το σημερινό μας μοντέλο στρατιωτικών αποστολών ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους στην πράξη. Θα διερευνήσουμε επίσης τρόπους για την ενίσχυση των δύο ναυτικών επιχειρήσεών μας. Ταυτόχρονα, θα εξετάσουμε άλλες δυνατότητες παροχής στοχευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης στην οργάνωση της άμυνας και της ασφάλειας των χωρών-εταίρων.
- Θα ενισχύσουμε την **αμοιβαία υποστήριξη μεταξύ των αποστολών και επιχειρήσεων ΚΠΑΑ και των ad hoc αποστολών και επιχειρήσεων υπό ευρωπαϊκή ηγεσία**, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους. Ως πρώτο βήμα θα δημιουργήσουμε, έως το τέλος του 2022, δεσμούς στο θέατρο επιχειρήσεων, για παράδειγμα μεταξύ της EUNAVFOR Atalanta και της ευρωπαϊκής αποστολής για την αντίληψη της κατάστασης στον θαλάσσιο τομέα στα στενά του Ορμούζ, καθώς και στο Σαχέλ.
- Με βάση την εμπειρία από τη γενική ιδέα της **Συντονισμένης Παρουσίας στη Θάλασσα** στον Κόλπο της Γουινέας και την επέκτασή της στον βορειοδυτικό Ινδικό Ωκεανό θα εξετάσουμε και άλλες περιοχές θαλάσσιου ενδιαφέροντος από το δεύτερο εξάμηνο του 2022.
- Έως το 2023, θα συμφωνήσουμε σχετικά με στρατιωτική γενική ιδέα περί **αεροπορικών επιχειρήσεων ασφάλειας** που θα περιλαμβάνει καθήκοντα αεροπορικής υποστήριξης, διάσωσης και εκκένωσης, επιτήρησης και αντιμετώπισης καταστροφών.

- Έως τα μέσα του 2023 θα θεσπίσουμε ένα νέο **σύμφωνο μη στρατιωτικής ΚΠΑΑ** που θα αυξάνει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα των αποστολών μας και θα συμβάλλει στην ανάπτυξη των αναγκαίων μη στρατιωτικών δυνατοτήτων. Θα εντείνουμε επίσης περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ σχετικών φορέων της ΕΕ και των κρατών μελών στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και της ΚΠΑΑ. Θα μπορούμε να αναπτύξουμε **μη στρατιωτική αποστολή ΚΠΑΑ 200** πλήρως εξοπλισμένων εμπειρογνομόνων εντός 30 ημερών, μεταξύ άλλων σε περίπλοκα περιβάλλοντα.
- Θα ενσωματώνουμε συστηματικά τη διάσταση των **ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και τη **διάσταση του φύλου** σε όλες τις μη στρατιωτικές και στρατιωτικές δράσεις ΚΠΑΑ, και θα αυξήσουμε τον αριθμό γυναικών σε όλες τις θέσεις, συμπεριλαμβανομένων των ηγετικών αξιωμάτων. Έως το 2023 θα ενισχύσουμε το δίκτυο συμβούλων μας σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και φύλου στις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ.

Προετοιμασία

- Θα συνεχίσουμε να διενεργούμε τακτικές ασκήσεις για την περαιτέρω ενίσχυση της **αμοιβαίας συνδρομής** μας σε περίπτωση ένοπλης επίθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό θα περιλαμβάνει τακτικές κυβερνοασκήσεις από το 2022.
- Το 2023 θα αρχίσουμε να διοργανώνουμε τακτικές **πραγματικές ασκήσεις** σε όλους τους τομείς, με προοδευτική συμμετοχή της Στρατιωτικής Δυνατότητας Σχεδίασης και Διεξαγωγής Επιχειρήσεων. Οι ασκήσεις αυτές θα συνδυάζουν επίσης μη στρατιωτικά και στρατιωτικά στοιχεία της ΚΠΑΑ.
- Έως το 2022 θα συμφωνήσουμε σχετικά με ένα **μητρώο για τον κύκλο εναλλαγής των στρατευμάτων** για τις στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ και θα ενισχύσουμε την έγκαιρη ανίχνευση πολιτικών δυνάμεων τόσο για τις μη στρατιωτικές όσο και για τις στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ.
- Έως το 2023, λαμβανομένων επίσης υπόψη των προτάσεων σχετικά με την ενωσιακή ικανότητα ταχείας ανάπτυξης, θα επανεξετάσουμε το πεδίο εφαρμογής και τον ορισμό των **κοινών δαπανών** για την ενίσχυση της αλληλεγγύης και την τόνωση της συμμετοχής σε στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις, καθώς και των δαπανών που σχετίζονται με τις ασκήσεις.
- Έως το τέλος του 2022 θα αναλάβουμε νέες δεσμεύσεις με στόχο την ουσιαστική ενίσχυση της **στρατιωτικής κινητικότητας** και την επένδυση σε αυτήν και θα συμφωνήσουμε σε ένα φιλόδοξο, αναθεωρημένο σχέδιο δράσης. Το σχέδιο αυτό θα περιλαμβάνει νέες δράσεις σε τομείς όπως η ψηφιοποίηση, η αύξηση της κυβερνοανθεκτικότητας των υποδομών μεταφορών και των συστημάτων στήριξής τους, καθώς και η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και οι μεταφορές στρατευμάτων από αέρος και θαλάσσης για τη βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας εντός και εκτός της ΕΕ. Για το μέλλον, θα επιτύχουμε περαιτέρω αύξηση και μόχλευση επενδύσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα¹.
 - Θα επιταχύνουμε αμέσως την υλοποίηση των έργων για διττής χρήσης υποδομές μεταφορών, μεταξύ άλλων με προκαταβολική κάλυψη του προϋπολογισμού για τη στρατιωτική κινητικότητα στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη».
 - Έως το τέλος του 2022 θα δρομολογήσουμε ανάλυση της δυνατότητας των υποδομών μεταφορών της ΕΕ να συντηρούν μετακινήσεις μεγάλης κλίμακας με βραχεία κοινοποίηση.
 - Έως το 2025 θα έχουμε ολοκληρώσει τη βελτίωση και την εναρμόνιση των διασυνοριακών διαδικασιών.

¹ Αυτό θα γίνει χωρίς να θιγεί το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ.

3. ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Πρέπει να προετοιμαστούμε όσο το δυνατόν καλύτερα για την αντιμετώπιση ταχέως αναδύομενων προκλήσεων. Οι στρατηγικοί μας ανταγωνιστές μάς στοχοποιούν με ευρύ φάσμα εργαλείων και δοκιμάζουν την **ανθεκτικότητά** μας με στόχο την υποβάθμιση της **ασφάλειάς** μας και την ενεργό υπονόμηση της ασφαλούς πρόσβασής μας στις ανοικτές θάλασσες, στον αέρα, στον κυβερνοχώρο και στο διάστημα. Βρισκόμαστε όλο και περισσότερο αντιμετώπι με απειλές υβριδικού χαρακτήρα. Επιπλέον, οι υπερεθνικές απειλές, όπως η τρομοκρατία και η διάδοση όπλων, εξακολουθούν να αποτελούν διαρκή πρόκληση. Πρέπει να ενισχύσουμε σημαντικά την ανθεκτικότητά μας με καλύτερη πρόβλεψη, εντοπισμό και αντιμετώπιση τέτοιων απειλών. Η τακτική και διαρθρωμένη επανεξέταση της ανάλυσης απειλών θα βοηθήσει από την άποψη αυτή, αλλά αποτελεί ένα μόνο στοιχείο.

Ενίσχυση της έγκαιρης προειδοποίησης, της εικόνας που παρέχουν οι πληροφορίες ασφαλείας και των ασφαλών επικοινωνιών μας

Θα επενδύσουμε περισσότερο στην κοινή ανάλυση ώστε να έχουμε καλύτερη **αντίληψη της κατάστασης** και **στρατηγική πρόβλεψη**, αξιοποιώντας το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και τον μηχανισμό ανίχνευσης του ορίζοντα. Θα ενισχύσουμε την αντίληψη της κατάστασης βάσει συλλεχθεισών πληροφοριών και τις σχετικές ικανότητες της ΕΕ, ιδίως στο πλαίσιο της **Ενιαίας Ικανότητας Ανάλυσης Πληροφοριών της ΕΕ** και του Δορυφορικού Κέντρου της ΕΕ. Αυτό θα μας φέρει επίσης πιο κοντά σε μια **κοινή στρατηγική νοοτροπία** και θα συμβάλει στην αξιοπιστία της ΕΕ ως στρατηγικού παράγοντα. Πρέπει να διατηρήσουμε τις εξαιρετικές επιδόσεις μας όσον αφορά τη διασφάλιση αυτόνομης λήψης αποφάσεων της ΕΕ, μεταξύ άλλων βάσει γεωχωρικών δεδομένων. Θα ενισχύσουμε τον ρόλο της Ενιαίας Ικανότητας Ανάλυσης Πληροφοριών της ΕΕ ως ενιαίου σημείου εισόδου για στρατηγικές συνεισφορές πληροφοριών από τις μη στρατιωτικές και τις στρατιωτικές υπηρεσίες πληροφοριών και τις υπηρεσίες ασφαλείας των κρατών μελών. Αυτό θα διευκολύνει την ανταλλαγή στρατηγικών πληροφοριών ώστε να ανταποκρινόμαστε καλύτερα στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε και να παρέχουμε βελτιωμένες υπηρεσίες στους φορείς λήψης αποφάσεων σε όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και στα κράτη μέλη.

Δεδομένου ότι τα θεσμικά της όργανα υφίστανται όλο και περισσότερες κυβερνοεπιθέσεις ή απόπειρες παραβίασης των συστημάτων τους, η ΕΕ οφείλει να ενισχύσει την προστασία των πλέον κρίσιμων διαδικασιών, πόρων και πληροφοριών της και να διασφαλίσει ότι μπορεί να βασίζεται σε άρτιες και αξιόπιστες πληροφορίες και επαρκή ευρωπαϊκά συστήματα επικοινωνιών. Μια ενισχυμένη εικόνα που παρέχουν οι πληροφορίες ασφαλείας θα απαιτεί ενισχυμένες **ασφαλείς επικοινωνίες**. Για τον σκοπό αυτό, θα εξορθολογίσουμε τους κανόνες και τους κανονισμούς ασφαλείας, ενώ επίσης θα ενισχύσουμε την κοινή προσέγγιση των κρατών μελών, των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ καθώς και των αποστολών και επιχειρήσεων ΚΠΑΑ, με σκοπό την προστασία των πληροφοριών, των υποδομών και των συστημάτων επικοινωνίας. Αυτό θα απαιτήσει επενδύσεις σε τελευταίας τεχνολογίας ευρωπαϊκό τεχνικό εξοπλισμό, υποδομές και εμπειρογνωμοσύνη. Με βάση τη στρατηγική της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια, καλούμε τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ να εγκρίνουν πρόσθετα πρότυπα και κανόνες για την ασφάλεια των πληροφοριών και την κυβερνοασφάλεια, καθώς και για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ και των ευαίσθητων μη διαβαθμισμένων πληροφοριών, διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις ασφαλείς ανταλλαγές με τα κράτη μέλη.

Υβριδικές απειλές, κυβερνοδιπλωματία και χειραγώγηση των πληροφοριών και παρεμβάσεις από το εξωτερικό

Θα ενισχύσουμε σημαντικά την **ανθεκτικότητά** μας και την ικανότητά μας να αντιμετωπίζουμε **υβριδικές απειλές**, κυβερνοεπιθέσεις, χειραγώγηση των πληροφοριών και παρεμβάσεις από το εξωτερικό. Κρατικοί και μη κρατικοί ξένοι παράγοντες βελτιώνουν συνεχώς και συνεπώς ενισχύουν τις τακτικές, τις τεχνικές και τις διαδικασίες που ακολουθούν, όπως η εργαλειοποίηση της αντικανονικής μετανάστευσης, το «lawfare» (χρήση του νόμου ως όπλου πολέμου) και ο καταναγκασμός που βάζει στο στόχαστρο την οικονομική και ενεργειακή μας ασφάλεια. Ένα ευρύ φάσμα υφιστάμενων και πιθανών νέων εργαλείων της ΕΕ θα συγκεντρωθούν συνεπώς σε μια ευρύτερη **εργαλειοθήκη της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών**. Αυτή η εργαλειοθήκη θα πρέπει να παρέχει ένα πλαίσιο για συντονισμένη αντίδραση σε υβριδικές εκστρατείες που θίγουν την ΕΕ και τα κράτη μέλη της και να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, προληπτικά, συνεργατικά, σταθεροποιητικά, περιοριστικά μέτρα και μέτρα ανάκαμψης, καθώς και να ενισχύει την αλληλεγγύη και την αμοιβαία συνδρομή. Τα κράτη μέλη μπορούν να προτείνουν τη συντονισμένη ανάθεση υβριδικών δραστηριοτήτων, αναγνωρίζοντας ότι η ανάθεση αποτελεί κυρίαρχο εθνικό προνόμιο. Η αντίδρασή μας απαιτεί την πλήρη κινητοποίηση όλων των σχετικών στρατιωτικών και μη στρατιωτικών μέσων, κατά περίπτωση εδραζόμενη σε εξωτερικές και εσωτερικές πολιτικές. Πρέπει επίσης να βασίζεται σε συνάντηση και κοινή αξιολόγηση αυτών των απειλών. Θα ενισχύσουμε συνεπώς την ικανότητά μας να ανιχνεύουμε, να εντοπίζουμε και να αναλύουμε τέτοιες απειλές και την πηγή τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Ενιαία Ικανότητα Ανάλυσης Πληροφοριών (SIAC), ιδίως η **Μονάδα Ανάλυσης Υβριδικών Απειλών**, θα παρέχει προβλέψεις και αντίληψη της κατάστασης. Στο πλαίσιο αυτής της ευρύτερης εργαλειοθήκης της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, πρέπει να ενισχύσουμε την **κοινωνική και οικονομική μας ανθεκτικότητα** και να προστατεύσουμε τις κρίσιμες υποδομές, καθώς και τις δημοκρατίες μας και τις ενωσιακές και εθνικές εκλογικές διαδικασίες. Θα δημιουργήσουμε επίσης **ενωσιακές ομάδες ταχείας αντίδρασης σε υβριδικές ενέργειες** που θα μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα με την απειλή, αξιοποιώντας τη σχετική τομεακή εθνική και ενωσιακή μη στρατιωτική και στρατιωτική εμπειρογνωσία ώστε να στηρίζουμε τα κράτη μέλη, τις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ και τις χώρες-εταίρους στην αντιμετώπιση υβριδικών απειλών. Θα εξασφαλίσουμε συνέργειες και θα διερευνήσουμε περαιτέρω οδούς συνεργασίας με το ΝΑΤΟ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών.

Πρέπει επίσης να είμαστε σε θέση να ανταποκρινόμαστε γρήγορα και σθεναρά στις κυβερνοεπιθέσεις, όπως κρατικά υποστηριζόμενες κακόβουλες δραστηριότητες στον κυβερνοχώρο που βάζουν στο στόχαστρο υποδομές ζωτικής σημασίας και επιθέσεις με λογισμικά εκβίασης. Για τον σκοπό αυτό, θα ενισχύσουμε την ικανότητά μας να εντοπίζουμε και να αναλύουμε τις κυβερνοεπιθέσεις με συντονισμένο τρόπο. Θα ενισχύσουμε την **εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη διπλωματία στον κυβερνοχώρο** και θα αξιοποιήσουμε πλήρως όλα της τα μέσα, συμπεριλαμβανομένων των προληπτικών μέτρων και των κυρώσεων κατά εξωτερικών δρώντων για κακόβουλες δραστηριότητες στον κυβερνοχώρο κατά της Ένωσης και των κρατών μελών της. Θα συμβάλουμε στην Κοινή Μονάδα Κυβερνοχώρου της ΕΕ για να ενισχυθούν η κοινή αντίληψη της κατάστασης και η συνεργασία από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη.

Θα ανταπαντήσουμε σθεναρά στη χειραγώγηση των πληροφοριών και στις παρεμβάσεις από το εξωτερικό, όπως κάναμε και με την αποφασιστική και συντονισμένη δράση μας κατά της ρωσικής εκστρατείας παραπληροφόρησης στο πλαίσιο της στρατιωτικής επίθεσής της κατά της Ουκρανίας. Θα συνεχίσουμε να το πράττουμε σε απόλυτη συνοχή με τις εσωτερικές πολιτικές της ΕΕ, εδραιώνοντας μια κοινή αντίληψη της απειλής και εξελίσσοντας ένα φάσμα μέσων ώστε η απειλή να εντοπίζεται, να αναλύεται και να εξουδετερώνεται αποτελεσματικά και να επιβάλλονται κυρώσεις στους δράστες τέτοιων δραστηριοτήτων. Για να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα της κοινωνίας μας, θα ενισχύσουμε επίσης την πρόσβαση σε αξιόπιστες πληροφορίες και σε ελεύθερα και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης σε ολόκληρη την Ένωση. Για τον σκοπό αυτό, και σύμφωνα με το αίτημα που διατυπώνεται στο σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία, θα αναπτύξουμε την **εργαλειοθήκη της ΕΕ για την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό**, μεταξύ άλλων στις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ που διεξάγουμε. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθούν οι επιλογές μας για αντίδραση, οι ικανότητές μας για ανθεκτικότητα και η συνεργασία μας εντός της ΕΕ και για την υποστήριξη των χωρών-εταίρων, και θα βελτιωθεί η αντίληψη της κατάστασης μέσω του συστήματος ταχείας ειδοποίησης. Θα προωθήσουμε επίσης τον κοινό επιχειρησιακό μηχανισμό για τις εκλογικές διαδικασίες και τον πιθανό χαρακτηρισμό των εκλογικών υποδομών ως υποδομών ζωτικής σημασίας. Θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε με εταίρους που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις —όπως το ΝΑΤΟ, η G7, καθώς και η κοινωνία των πολιτών και ο ιδιωτικός τομέας — και να εντείνουμε τις προσπάθειές μας στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

Διασφάλιση της πρόσβασής μας σε στρατηγικούς τομείς

Θα αναπτύξουμε περαιτέρω την **πολιτική της ΕΕ για την κυβερνοάμυνα** με σκοπό την προστασία, τον εντοπισμό, την άμυνα και την αποτροπή κυβερνοεπιθέσεων. Η πολιτική αυτή θα δώσει ώθηση στην έρευνα και την καινοτομία, θα τονώσει τη βιομηχανική βάση της ΕΕ και θα προωθήσει την εκπαίδευση και την κατάρτιση ώστε να εξασφαλιστεί ότι είμαστε έτοιμοι να δράσουμε. Θα αυξήσει τη συνεργασία μεταξύ των δρώντων του τομέα της κυβερνοάμυνας στην ΕΕ και στα κράτη μέλη και θα αναπτύξει μηχανισμούς για τη μόχλευση δυνατοτήτων σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο αποστολών και επιχειρήσεων ΚΠΑΑ. Θα ενισχύσει επίσης τη συνεργασία με ομοϊδέατες εταίρους στον τομέα της κυβερνοάμυνας, ιδίως με το ΝΑΤΟ. Μια νέα ευρωπαϊκή **πράξη για την κυβερνοανθεκτικότητα** θα ενισχύσει την κοινή μας προσέγγιση όσον αφορά τις κυβερνοϋποδομές και τα κυβερνοπρότυπα. Θα εργαστούμε για τη δημιουργία ευρωπαϊκής υποδομής κέντρων επιχειρήσεων ασφαλείας.

Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια του 2020, θα αναπτύξουμε τη **στάση της Ένωσης στον κυβερνοχώρο** ενισχύοντας την ικανότητά μας να προλαμβάνουμε κυβερνοεπιθέσεις μέσω της οικοδόμησης ικανοτήτων, της ανάπτυξης δυνατοτήτων, της κατάρτισης, των ασκήσεων, της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και της δυναμικής αντιμετώπισης κυβερνοεπιθέσεων κατά της Ένωσης, των θεσμικών οργάνων της και των κρατών μελών της, αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα της ΕΕ. Θα καταστήσουμε σαφέστερη την αποφασιστικότητά μας να δώσουμε άμεσες και μακροπρόθεσμες απαντήσεις σε παράγοντες απειλής που επιδιώκουν να αρνηθούν την ασφαλή και ανοικτή πρόσβαση της ΕΕ και των εταίρων της στον κυβερνοχώρο. Θα στηρίζουμε τους εταίρους μας ώστε να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους στον κυβερνοχώρο και, σε περιπτώσεις κυβερνοκρίσεων, θα διαθέτουμε εμπειρογνώμονες της ΕΕ και των κρατών μελών για να προσφέρουν υποστήριξη. Μέσω τακτικών ασκήσεων στον κυβερνοχώρο θα συμβάλουμε στην περαιτέρω ενίσχυση της αλληλεγγύης και της αμοιβαίας συνδρομής. Θα ενισχύσουμε **τις ικανότητές μας στον τομέα των πληροφοριών στον κυβερνοχώρο**, ώστε να ενισχύσουμε την κυβερνοανθεκτικότητά μας, παρέχοντας επίσης αποτελεσματική στήριξη στις μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, καθώς και στις ένοπλες δυνάμεις μας. Θα αυξήσουμε τη διαλειτουργικότητα και την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω της συνεργασίας μεταξύ στρατιωτικών ομάδων αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών στην πληροφορική (mil CERT) και κατά τη διεξαγωγή αμυντικών κυβερνοεπιχειρήσεων. Αναγνωρίζουμε ότι η ενίσχυση της κυβερνοασφαλείας μας είναι ένας τρόπος για να ενισχύσουμε την αποτελεσματικότητά και την ασφάλεια των προσπαθειών μας στην ξηρά, στον αέρα, στη θάλασσα και στο διάστημα.

Η ελευθερία δράσης μας εξαρτάται από την ασφαλή, προστατευμένη και αυτόνομη πρόσβαση στον **διαστημικό τομέα**. Πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι για ένα πιο ανταγωνιστικό και διαφιλονικούμενο διαστημικό περιβάλλον. Λόγω της αυξανόμενης εξάρτησής μας από διαστημικά συστήματα και υπηρεσίες, είμαστε πιο ευάλωτοι σε ανεύθυνες και απειλητικές συμπεριφορές στρατηγικών ανταγωνιστών. Ο αυξανόμενος αριθμός αντικειμένων σε τροχιά και διαστημικών σκουπιδιών αυξάνει επίσης τους κινδύνους και τις εντάσεις. Το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ και άλλες διαστημικές υποδομές της Ένωσης και των κρατών μελών της συμβάλλουν στην ανθεκτικότητά μας. Προσφέρουν βασικές υπηρεσίες που υποκαθιστούν ή συμπληρώνουν τις επίγειες υποδομές γεωσκόπησης, δορυφορικής πλοήγησης ή τηλεπικοινωνιών. Τα διαστημικά συστήματα της ΕΕ θα πρέπει να προσφέρουν παγκόσμια συνδεσιμότητα σε δρώντες ασφαλείας και άμυνας. Για τον σκοπό αυτό, θα εργαστούμε με βάση την πρόταση για παγκόσμιο ασφαλές σύστημα επικοινωνιών της ΕΕ βασισμένο στο διάστημα, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος ασφαλούς συνδεσιμότητας της Ένωσης για την περίοδο 2023-2027.

Αναγνωρίζοντας ότι τα διαστημικά μέσα της ΕΕ βρίσκονται υπό πολιτικό έλεγχο και επιβεβαιώνοντας τη σημασία του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει πιεστική ανάγκη να συμπληρωθεί η τρέχουσα διαστημική στρατηγική και να ενισχυθούν οι διαστάσεις ασφαλείας και άμυνας της Ένωσης στο διάστημα. Μια νέα **διαστημική στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα** θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε από κοινού τους κινδύνους και τις απειλές που σχετίζονται με το διάστημα, να αναπτύξουμε κατάλληλες απαντήσεις και δυνατότητες ώστε να αντιδρούμε καλύτερα και ταχύτερα σε κρίσεις, να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητά μας και να αξιοποιήσουμε πλήρως τα οφέλη και τις ευκαιρίες που συνδέονται με τον διαστημικό τομέα. Μια τέτοια στρατηγική θα πρέπει, για παράδειγμα, να περιλαμβάνει πολιτικές, επιχειρησιακές, διπλωματικές και σχετικές με τη διακυβέρνηση διαστάσεις.

Θα συνεχίσουμε να επενδύουμε στη **διαστημική αντίληψη της κατάστασης** για την καλύτερη κατανόηση και μείωση των διαστημικών κινδύνων, απειλών και τρωτών σημείων. Θα ενισχύσουμε την καινοτομία διττής χρήσης και θα επενδύσουμε στην ανάπτυξη δυνατοτήτων, προκειμένου η Ευρώπη να ωφεληθεί από την αυτόνομη πρόσβαση στο διάστημα. Θα προστατεύσουμε τις αλυσίδες εφοδιασμού σχετικά με το διάστημα και θα επενδύσουμε σε κρίσιμες διαστημικές τεχνολογίες σε συντονισμό με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος. Θα ενισχύσουμε επίσης την ανθεκτικότητα των σχετικών ευρωπαϊκών αλυσίδων εφοδιασμού για να διασφαλίσουμε την ακεραιότητα, την ασφάλεια και τη λειτουργία των διαστημικών υποδομών. Θα συνεργαστούμε στενά με εταίρους για τη μείωση των απειλών σύμφωνα με τις υπό εξέλιξη προσπάθειες των Ηνωμένων Εθνών για την ανάπτυξη προτύπων, κανόνων και αρχών υπεύθυνης συμπεριφοράς στο διάστημα. Θα επιδιώξουμε μια κοινή προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τη διαχείριση της κυκλοφορίας στο διάστημα, με βάση την κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου. Θα διενεργήσουμε ασκήσεις για να δοκιμάσουμε την ανθεκτικότητα των διαστημικών μέσων μας και να προσδιορίσουμε τα αναγκαία μέσα για την αντιμετώπιση των τρωτών σημείων ώστε να αντιδρούμε γρήγορα και αποφασιστικά σε απειλές που σχετίζονται με το διάστημα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ή κρίσης. Πλέον της επικύρωσης του μηχανισμού αντιμετώπισης απειλών του Galileo, θα τον επεκτείνουμε και σε άλλες συνιστώσες του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ. Στόχος μας είναι επίσης να ενισχύσουμε περαιτέρω την αλληλεγγύη, την αμοιβαία συνδρομή και την αντιμετώπιση κρίσεων σε περίπτωση επιθέσεων που προέρχονται από το διάστημα ή απειλών κατά διαστημικών πόρων, μεταξύ άλλων μέσω ασκήσεων.

Ο **τομέας του αέρα** είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση των εδαφών και των πληθυσμών μας, καθώς και για το διεθνές εμπόριο και τα ταξίδια. Κρατικοί και μη κρατικοί παράγοντες απειλούν την ασφάλειά μας, τόσο στην επικράτεια της ΕΕ όσο και πέραν αυτής, για παράδειγμα μέσω της αεροπειρατείας μη στρατιωτικών αεροσκαφών, καθώς και της αυξανόμενης χρήσης μη επανδρωμένων αεροσκαφών και νέων τεχνολογιών. Οι προηγμένες στρατιωτικές δυνατότητες, όπως τα μη επανδρωμένα εναέρια οχήματα, η εναέρια άμυνα μεσαίας και μεγάλης εμβέλειας και τα σύγχρονα αεροσκάφη πολλαπλασιάζονται σε παγκόσμιο επίπεδο και θέτουν ολόένα και περισσότερο υπό αμφισβήτηση την ασφαλή και χωρίς περιορισμούς χρήση του εναέριου χώρου. Η ελεύθερη και ασφαλής πρόσβαση στον εναέριο χώρο αμφισβητείται επίσης από στρατηγικές άρνησης πρόσβασης περιοχής των ανταγωνιστών μας, ιδίως στη γειτονιά μας. Σε στενή συνεργασία με σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς της πολιτικής αεροπορίας, καθώς και με το ΝΑΤΟ, θα προωθήσουμε έναν στρατηγικό προβληματισμό για τη διατήρηση της μη αμφισβητούμενης πρόσβασής μας στον εναέριο χώρο.

Αξιοποιώντας την επικαιροποίηση της στρατηγικής της ΕΕ για τη θάλασσα ασφάλεια και του οικείου σχεδίου δράσης, θα επενδύσουμε περαιτέρω στη **θαλάσσια ασφάλεια** και την παγκόσμια παρουσία μας, διασφαλίζοντας έτσι την απρόσκοπτη πρόσβαση στις ανοικτές θάλασσες και στις θαλάσσιες γραμμές επικοινωνίας, καθώς και τον σεβασμό του διεθνούς δικαίου της θάλασσας. Οι προκλητικές παράνομες πράξεις στη θάλασσα, οι εγκληματικές δραστηριότητες όπως η πειρατεία, το παράνομο εμπόριο, οι διαφορές σε θαλάσσιες περιοχές και οι υπερβολικές αξιώσεις, η άρνηση πρόσβασης και οι υβριδικές απειλές υπονομεύουν τη θαλάσσια ασφάλειά μας. Για να προστατεύσουμε τα θαλάσσια συμφέροντά μας και τις θαλάσσιες υποδομές ζωτικής σημασίας, συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου βυθού μας, θα ενισχύσουμε την ικανότητά μας να συλλέγουμε και να παρέχουμε ακριβείς πληροφορίες και στοιχεία ώστε να ενισχύεται η αντίληψη της κατάστασης, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ μη στρατιωτικών και στρατιωτικών παραγόντων. Για τον σκοπό αυτό, θα συνεχίσουμε να αναπτύσσουμε κοινές λύσεις σε επιχειρησιακό επίπεδο, σε επίπεδο δυνατοτήτων και σε τεχνολογικό επίπεδο, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας. Θα αναπτύξουμε περαιτέρω τον μηχανισμό της **Συντονισμένης Παρουσίας στη Θάλασσα** και θα ενισχύσουμε τις αλληλεπιδράσεις και τον συντονισμό μεταξύ των ναυτικών επιχειρήσεων ΚΠΑΑ και των οικείων παραγόντων. Για να αυξήσουμε την ετοιμότητα και την ανθεκτικότητά μας στη θάλασσα, θα διοργανώνουμε τακτικές ναυτικές ασκήσεις του ναυτικού και της ακτοφυλακής των κρατών μελών. Θα αξιοποιήσουμε επίσης πλήρως την πολιτική μας για εταιρική σχέση στον θαλάσσιο τομέα, για παράδειγμα με ελλειμενισμούς, εκπαίδευση και ασκήσεις, καθώς και με την ανάπτυξη ικανοτήτων.

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Θα ενισχύσουμε την αντίδρασή μας για καλύτερη **πρόληψη και καταπολέμηση της τρομοκρατίας**. Χρησιμοποιώντας τα μέσα της ΚΠΑΑ και άλλα εργαλεία, θα στηρίξουμε τις χώρες-εταίρους, μεταξύ άλλων με διπλωματικές δεσμεύσεις και πολιτικό διάλογο, προσπάθειες σταθεροποίησης, προγράμματα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού και συνεργασία στον τομέα του κράτους δικαίου, προάγοντας παράλληλα τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου. Θα εντείνουμε τη συνεργασία μας με στρατηγικούς εταίρους όπως τα Ηνωμένα Έθνη και θα συσφίξουμε τις σχέσεις μας με άλλα πολυμερή φόρουμ όπως το παγκόσμιο φόρουμ κατά της τρομοκρατίας και ο παγκόσμιος συνασπισμός για την καταπολέμηση του Ντάες. Θα αντιμετωπίσουμε επίσης τις νέες εξελίξεις, όπως η χρήση νέων τεχνολογιών για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και η διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω το δίκτυο των εμπειρογνομόνων μας στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας στις αντιπροσωπίες της ΕΕ.

Πρώθηση του αφοπλισμού, της μη διάδοσης και του ελέγχου των όπλων

Θα στηρίξουμε, θα ενισχύσουμε και θα προωθήσουμε περαιτέρω το πλαίσιο για τον **αφοπλισμό, τη μη διάδοση και τον έλεγχο των όπλων**. Θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε τον κεντρικό ρόλο της συνθήκης για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και να τονίζουμε την ανάγκη για την πλήρη τήρηση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν, καθώς και των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν κατά τις προηγούμενες διασκέψεις αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για απτή πρόοδο προς την πλήρη εφαρμογή του άρθρου VI, με απώτερο στόχο την πλήρη εξάλειψη των πυρηνικών όπλων. Είμαστε αποφασισμένοι να επιδιώξουμε έναν κόσμο με μεγαλύτερη ασφάλεια και προστασία για όλους, σύμφωνα με τους στόχους της συνθήκης, κατά τρόπο που να προωθεί τη διεθνή σταθερότητα, την ειρήνη και την ασφάλεια. Πρέπει να αυξήσουμε τις ικανότητές μας για τον έλεγχο των άυλων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής γνώσης, όπου αυτό είναι αναγκαίο. Αυτό συνεπάγεται την προστασία και την ενίσχυση των υφιστάμενων καθεστώτων ελέγχου των εξαγωγών. Αντιμέτωπη με νέες προκλήσεις που αναδύονται από τις νέες τεχνολογίες, η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη διατήρηση της αρχιτεκτονικής για τον αφοπλισμό, τη μη διάδοση και τον έλεγχο των όπλων. Εν προκειμένω, είναι επίσης αναγκαία η συντονισμένη προσέγγιση με τους εταίρους.

Όσον αφορά τον έλεγχο των όπλων, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα εντείνουν τις ανταλλαγές και τις προσπάθειές τους για πιθανές λύσεις όσον αφορά τον έλεγχο των όπλων, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντά τους στον τομέα της ασφάλειας και σε στενό συντονισμό με τους εταίρους, ιδίως τις Ηνωμένες Πολιτείες και το NATO. Θα εργαστούμε περαιτέρω για το θέμα αυτό. Θα συνεχίσουμε να απευθύνουμε έκκληση για μείωση των οπλοστασίων των κρατών με τα μεγαλύτερα πυρηνικά οπλοστάσια μέσω συμφωνιών που θα διαδεχθούν τη νέα Συμφωνία για τη Μείωση των Στρατηγικών Όπλων, συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών και μη στρατηγικών ανεπτυγμένων πυρηνικών όπλων, και για περαιτέρω συζητήσεις για μέτρα οικοδόμησης της εμπιστοσύνης, επαλήθευση, διαφάνεια όσον αφορά τα πυρηνικά δόγματα και μέτρα για τη μείωση του στρατηγικού κινδύνου.

Ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, τις καταστροφές και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος δεν αποτελούν μόνο απειλές, αλλά πολλαπλασιαστές κινδύνων. Η υπερθέρμανση του πλανήτη οδηγεί σε **συχνότερα και πιο ακραία καιρικά φαινόμενα και φυσικές καταστροφές**, καθώς και σε υποβάθμιση των οικοσυστημάτων σε όλο τον πλανήτη, με αποτέλεσμα την αύξηση της τρωτότητας και της έκθεσης σε κίνδυνο. Έτσι αυξάνονται οι πιθανότητες κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής αστάθειας και συγκρούσεων σε ευάλωτες χώρες. Η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος έχουν αντίκτυπο στις βασικές ενεργειακές υποδομές, στις γεωργικές δραστηριότητες και στη σπανιότητα των φυσικών πόρων, βαθαίνοντας τις υφιστάμενες κοινωνικές ανισότητες και εκθέτοντας τις ευάλωτες κοινότητες σε νέους τύπους κινδύνων. Ως εκ τούτου, έχει άμεσες επιπτώσεις και για την ασφάλεια και την άμυνά μας. Η μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες οικονομίες ενδέχεται να έχει κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις που μπορούν να ενισχύσουν καταστάσεις επιρρεπείς σε συγκρούσεις. Αξιολογούμε περαιτέρω τις διάφορες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος στην παγκόσμια και περιφερειακή ασφάλεια, καθώς και στις ένοπλες δυνάμεις μας και στις αποστολές και τις επιχειρήσεις μας στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ. Θα προσαρμόσουμε τον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας της Ένωσης και τις δεσμεύσεις μας στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ και θα βελτιώσουμε την ενεργειακή απόδοση και την αποδοτικότητα των πόρων, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των αποστολών και επιχειρήσεων ΚΕΠΠΑ που διεξάγουμε, σύμφωνα με τον στόχο της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 βάσει της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, χωρίς να μειώσουμε την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Για τον σκοπό αυτό, θα ενισχύσουμε τον ρόλο της πράσινης τεχνολογίας και της βιώσιμης ψηφιοποίησης στο πλαίσιο των ενόπλων δυνάμεων και του αμυντικού τομέα γενικότερα. Θα ενσωματώσουμε, επίσης, τις πτυχές της κλιματικής αλλαγής και του περιβάλλοντος σε όλες τις μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ που διεξάγουμε. Θα ενισχύσουμε επιπλέον τις ικανότητες ανάλυσης και τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης που διαθέτουμε όσον αφορά τις συγκεκριμένες προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας που θα προκύψουν από την κλιματική αλλαγή και την παγκόσμια μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία κλιματικά ουδέτερη και αποδοτική ως προς τους πόρους.

Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση σοβαρών κρίσεων είναι ουσιαστικής σημασίας. Η πανδημία COVID-19, καθώς και η κρίση στο Αφγανιστάν, ανέδειξαν τη σημασία της ανάπτυξης αυξημένης ικανότητας **διάσωσης και απομάκρυνσης** των πολιτών μας όταν κινδυνεύουν πέρα από τα σύνορά μας. Υπογράμμισε επίσης τον σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ένοπλες δυνάμεις κατά τη διάρκεια **πολύπλοκων κρίσεων**. Οι στρατιωτικοί παράγοντες στα κράτη μέλη μπορούν να κινητοποιήσουν σημαντικά μέσα για τη στήριξη των μη στρατιωτικών παραγόντων αντιμετώπισης καταστροφών σε τομείς όπως η υλικοτεχνική υποστήριξη, η ιατρική υποστήριξη, η υποστήριξη που αφορά την ασφάλεια και οι υποδομές. Με βάση τις υφιστάμενες δομές του Στρατιωτικού Επιτελείου της ΕΕ, όπως η Μονάδα της ΕΕ για τον Σχεδιασμό Μετακινήσεων της ΕΕ και οι μηχανισμοί της Επιτροπής για την ανθρωπιστική βοήθεια και την αρωγή προς τους πληττόμενους από καταστροφές, θα βελτιώσουμε τις δυνατότητες στρατιωτικής βοήθειας, καθώς και τον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των πολιτικών και στρατιωτικών αρχών σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί ότι, ως έσχατη λύση, οι στρατιωτικοί παράγοντες είναι έτοιμοι να συνδράμουν τις πολιτικές αρχές σε μελλοντικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και καταστροφές. Το Στρατιωτικό Επιτελείο της ΕΕ μπορεί επίσης να συμβάλει στον συντονισμό της υλικοτεχνικής στήριξης και συνδρομής προς τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες που αντιμετωπίζουν κρίση, καθώς και στην εφαρμογή μέσων της ΕΕ, όπως του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη ή, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, της ρήτρας αμοιβαίας συνδρομής, σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, οι μηχανισμοί αντιμετώπισης κρίσεων της ΕΥΕΔ, η προξενική υποστήριξη και η επιτόπια προστασία που προσφέρουμε θα επανεξεταστούν και θα ενισχυθούν, προκειμένου να στηρίζουμε καλύτερα τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για να προστατεύουν και να διασώζουν τους πολίτες τους στο εξωτερικό, καθώς και για να στηρίζουμε τις αντιπροσωπίες της ΕΕ όταν χρειάζεται να απομακρύνουν προσωπικό. Σε συνεργασία με τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης, θα στηρίζουμε τις μη στρατιωτικές προσπάθειες αρωγής προς τους πληττόμενους από καταστροφές και πρέπει να διασφαλίσουμε ότι είμαστε σε θέση να απομακρύνουμε με ασφάλεια τους πολίτες μας από τοποθεσίες που έχουν πληγεί από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές. Θα αυξήσουμε επίσης τον συντονισμό με τον ΟΗΕ και το NATO στο πλαίσιο αυτό.

Στόχοι

Πρέπει να προετοιμαστούμε όσο το δυνατόν καλύτερα για την αντιμετώπιση ταχέως αναδυόμενων προκλήσεων. Θα ενισχύσουμε σε σημαντικό βαθμό την ανθεκτικότητά μας. Θα συνενώσουμε τα μέσα που διαθέτουμε για την καλύτερη αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών μέσω της ανάπτυξης εργαλειοθήκης για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών. Αυτό σημαίνει επίσης ότι θα ενισχύσουμε την κυβερνοάμυνα και την κυβερνοασφάλειά μας και θα ενισχύσουμε την ικανότητά μας να αποτρέπουμε και να αντιμετωπίζουμε τη χειραγώγηση των πληροφοριών και τις παρεμβάσεις από το εξωτερικό. Επιπλέον, πρέπει να είμαστε σε θέση να εξασφαλίσουμε την πρόσβαση και την παρουσία μας στις ανοικτές θάλασσες, στον αέρα και στο διάστημα. Στόχος μας είναι να αυξήσουμε περαιτέρω την ανθεκτικότητά μας έναντι των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα και των ανθρωπογενών και φυσικών καταστροφών, επιδιώκοντας παράλληλα μια παρουσία της κλιματικά ουδέτερης ΕΕ στην πράξη. Θα ενισχύσουμε επίσης την ικανότητά μας να διασώζουμε και να απομακρύνουμε τους πολίτες μας όταν κινδυνεύουν πέρα από τα σύνορά μας. Όλες αυτές οι προσπάθειες συμβάλλουν στην ενίσχυση της μεταξύ μας αλληλεγγύης και αμοιβαίας συνδρομής.

Πληροφορίες και ασφαλής επικοινωνία

- Έως το τέλος του 2022, η ενιαία ικανότητα ανάλυσης πληροφοριών θα επανεξετάσει την **ανάλυση απειλών της ΕΕ** σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες πληροφοριών των κρατών μελών. Αυτές οι τακτικές και διαρθρωμένες επανεξετάσεις θα διενεργούνται τουλάχιστον κάθε 3 έτη ή ωριότερα, εάν το απαιτεί το μεταβαλλόμενο στρατηγικό πλαίσιο και πλαίσιο ασφάλειας.
- Έως το 2025, θα ισχυροποιήσουμε την **ενιαία ικανότητα ανάλυσης πληροφοριών** μέσω της ενίσχυσης των πόρων και των ικανοτήτων. Έως το 2025, θα ενισχύσουμε επίσης το **Δορυφορικό Κέντρο της ΕΕ** προκειμένου να ισχυροποιήσουμε την αυτόνομη γεωχωρική μας ικανότητα συλλογής πληροφοριών.
- Για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των διαβαθμισμένων πληροφοριών, καλούμε τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ να θεσπίσουν το 2022 πρόσθετα **πρότυπα και κανόνες για τη διασφάλιση της κυβερνοασφάλειας και της ασφάλειας των πληροφοριών**.

Υβριδικές απειλές, κυβερνοδιπλωματία και χειραγώγηση των πληροφοριών και παρεμβάσεις από το εξωτερικό

- Το 2022 θα αναπτύξουμε τη δική μας **εργαλειοθήκη της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών**, η οποία θα πρέπει να παρέχει ένα πλαίσιο για συντονισμένη αντίδραση σε υβριδικές εκστρατείες που πλήττουν την ΕΕ και τα κράτη μέλη της και θα περιλαμβάνει, για παράδειγμα, προληπτικά, συνεργατικά, σταθεροποιητικά, περιοριστικά μέτρα και μέτρα ανάκαμψης, και να στηρίζει την αλληλεγγύη και την αμοιβαία συνδρομή. Θα συγκεντρώνει υφιστάμενα και πιθανά νέα μέσα, μεταξύ άλλων τη δημιουργία ενωσιακών ομάδων ταχείας αντίδρασης σε υβριδικές ενέργειες για τη στήριξη της ικανότητας των κρατών μελών, των αποστολών και επιχειρήσεων ΚΕΠΠΑ και των χωρών-εταίρων να αντιμετωπίζουν υβριδικές απειλές. Με βάση τις τομεακές βασικές γραμμές της ΕΕ για την ανθεκτικότητα σε υβριδικές απειλές και τη σημερινή κατάσταση της ασφάλειας, θα εντοπίσουμε κενά, ανάγκες και μέτρα για την κάλυψή τους. Θα επανεξεταστεί επίσης το εγχειρίδιο στρατηγικής της ΕΕ για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών.
- Το 2022 θα ενισχύσουμε περαιτέρω την **εργαλειοθήκη για την κυβερνοδιπλωματία**, ιδίως με τη διερεύνηση πρόσθετων μέτρων αντιμετώπισης.

- Το 2022 θα αναπτύξουμε μια **εργαλειοθήκη για τη χειραγώγηση των πληροφοριών και τις παρεμβάσεις από το εξωτερικό**, η οποία θα ενισχύσει την ικανότητά μας να ανιχνεύουμε, να αναλύουμε και να ανταποκρινόμαστε στην απειλή, μεταξύ άλλων επιβάλλοντας κυρώσεις στους δράστες. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τις δυνατότητες της σε ό,τι αφορά τις στρατηγικές επικοινωνίες και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης. Έως το 2023, θα δημιουργήσουμε έναν κατάλληλο μηχανισμό για τη συστηματική συλλογή δεδομένων σχετικά με συμβάντα, με τη διευκόλυνση ενός ειδικού χώρου δεδομένων, για την ανάπτυξη κοινής αντίληψης σχετικά με τη χειραγώγηση των πληροφοριών και τις παρεμβάσεις από το εξωτερικό. Έως το 2024, όλες οι αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ θα είναι πλήρως εξοπλισμένες με δυνατότητες και πόρους για την ανάπτυξη των σχετικών μέσων της εν λόγω εργαλειοθήκης.

Στρατηγικοί τομείς

- Το 2022 θα αναπτύξουμε περαιτέρω την **πολιτική της ΕΕ για την κυβερνοάμυνα** με σκοπό την προστασία, τον εντοπισμό, την άμυνα και την αποτροπή κυβερνοεπιθέσεων. Το 2022 θα προταθεί μια νέα ευρωπαϊκή **πράξη για την κυβερνοανθεκτικότητα** και θα συνεχιστούν οι εργασίες για την **Κοινή Κυβερνομονάδα**.
- Έως το τέλος του 2023, θα εγκρίνουμε μια **διαστημική στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα**. Θα ξεκινήσουμε με την επικύρωση του μηχανισμού αντιμετώπισης απειλών του Galileo έως το τέλος του 2022 και θα τον επεκτείνουμε σε άλλες συνιστώσες του προγράμματος. Έως το τέλος του 2022, θα διερευνήσουμε τη χρήση μηχανισμών αλληλεγγύης, αμοιβαίας συνδρομής και αντιμετώπισης κρίσεων σε περίπτωση επιθέσεων που προέρχονται από το διάστημα ή απειλών σε διαστημικούς πόρους. Για τον σκοπό αυτό, θα διεξαγάγουμε επίσης ασκήσεις στις οποίες θα δοκιμαστούν η αλληλεγγύη και η αντίδραση σε γεγονότα και συμβάντα στον διαστημικό τομέα, γεγονός που θα τροφοδοτήσει περαιτέρω την κοινή στρατηγική προσέγγισή μας για το διάστημα.
- Βάσει της επικαιροποιημένης στρατηγικής της ΕΕ για τη θαλάσσια ασφάλεια, έως το 2025 θα αναπτύξουμε και θα ενισχύσουμε περαιτέρω τους μηχανισμούς ευαισθητοποίησης της ΕΕ για την **ασφάλεια στη θάλασσα**, όπως το κοινό περιβάλλον ανταλλαγής πληροφοριών (CISE) και η θαλάσσια επιτήρηση (MARSUR), ώστε να προωθήσουμε τη διαλειτουργικότητα, να διευκολύνουμε τη λήψη αποφάσεων και να στηρίξουμε την επίτευξη αυξημένης επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας. Θα αυξήσουμε περαιτέρω την προβολή της ναυτικής μας παρουσίας εντός και εκτός της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω ελλιμενισμού, εκπαίδευσης και ασκήσεων, καθώς και μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων.
- Έως το τέλος του 2022, στον **τομέα του αέρα** θα προωθήσουμε έναν στρατηγικό προβληματισμό για να διασφαλίσουμε ελεύθερη, ασφαλή και προστατευμένη ευρωπαϊκή πρόσβαση στον εναέριο χώρο.

Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

- Θα εντείνουμε τη συνεργασία μας με στρατηγικούς εταίρους, θα συσφίξουμε τις σχέσεις μας με πολυμερή φόρουμ και θα ενισχύσουμε περαιτέρω το δίκτυο εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στις αντιπροσωπίες της ΕΕ. Έως τις αρχές του 2023, θα επανεξετάσουμε τα εργαλεία και τα προγράμματα της ΕΕ που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των εταίρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Προώθηση του αφοπλισμού, της μη διάδοσης και του ελέγχου των όπλων

- Έως το 2023, θα ενισχύσουμε συγκεκριμένες **δράσεις της ΕΕ για τη στήριξη των στόχων του αφοπλισμού, της μη διάδοσης και του ελέγχου των όπλων**. Ειδικότερα, θα αυξήσουμε τη στήριξή μας προς τους εταίρους και θα τους βοηθήσουμε να εφαρμόσουν πλήρως τις κυρώσεις και τις διαδικασίες ελέγχου. Θα συνεχίσουμε να απευθύνουμε έκκληση για συμφωνίες που θα διαδεχθούν τη νέα Συμφωνία για τη Μείωση των Στρατηγικών Όπλων.

Κλιματική αλλαγή, καταστροφές και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

- Έως το τέλος του 2023, ενόψει της πλήρους εφαρμογής του χάρτη πορείας για την **κλιματική αλλαγή και την άμυνα**, τα κράτη μέλη θα αναπτύξουν εθνικές στρατηγικές για την προετοιμασία των ενόπλων δυνάμεων για την κλιματική αλλαγή. Έως το 2025, όλες οι αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ θα διαθέτουν περιβαλλοντικό σύμβουλο και θα υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.
- Θα βελτιώσουμε την **ικανότητα των ενόπλων δυνάμεων των κρατών μελών να στηρίζουν τις μη στρατιωτικές αρχές** σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης κατά τη φάση τόσο του σχεδιασμού όσο και της διεξαγωγής, ενισχύοντας παράλληλα τον συντονισμό μεταξύ πολιτικών και στρατιωτικών αρχών σε όλα τα επίπεδα. Αυτό θα αφορά πραγματικές και κοινές ασκήσεις που καλύπτουν σενάρια σχετικά με την αρωγή προς τους πληττόμενους από καταστροφές, καθώς και την ανθρωπιστική βοήθεια σύμφωνα με τις ανθρωπιστικές αρχές. Έως το 2023, θα ενισχύσουμε τις **δομές της ΕΥΕΔ για την αντιμετώπιση κρίσεων**, συμπεριλαμβανομένης της **αίθουσας για τη διαχείριση κρίσεων**, ώστε να βελτιώσουμε την ικανότητά μας να αντιμετωπίζουμε πολύπλοκες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως επιχειρήσεις απομάκρυνσης και διάσωσης στο εξωτερικό, σε στενή συνεργασία με το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών.

4. ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Σύμφωνα με το πρόγραμμα των Βερσαλλιών και δεδομένων των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε και προκειμένου να προστατεύσουμε καλύτερα τους πολίτες μας, ενώ αναγνωρίζουμε τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών, πρέπει να επενδύσουμε αποφασιστικά, περισσότερο και καλύτερα σε αμυντικές δυνατότητες και καινοτόμες τεχνολογίες, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Πρέπει να ενισχύσουμε τις αμυντικές μας δυνατότητες και να προετοιμάσουμε τις στρατιωτικές μας δυνάμεις για τις προκλήσεις του κόσμου στον οποίο ζούμε. Πρέπει να είμαστε τολμηρότεροι και ταχύτεροι σε ό,τι αφορά στην κάλυψη των **κρίσιμων κενών δυνατοτήτων**, στο ξεπέρασμα του κατακερματισμού, στην επίτευξη πλήρους διαλειτουργικότητας των δυνάμεών μας και στην ενίσχυση μιας ανθεκτικής, ανταγωνιστικής και καινοτόμου ευρωπαϊκής βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης στον τομέα της άμυνας σε ολόκληρη την Ένωση, η οποία θα εξασφαλίζει διασυνοριακή συμμετοχή των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Αναγνωρίζουμε ότι η αύξηση των επενδύσεων στη συνεργατική ανάπτυξη δυνατοτήτων διασφαλίζει μεγαλύτερη αποδοτικότητα με την αύξηση των οικονομιών κλίμακας και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα κατά την ανάληψη δράσης. Στηρίζει επίσης τους ευρωπαϊκούς φορείς καινοτομίας και κατασκευαστές. Η επίτευξη τεχνολογικής κυριαρχίας σε ορισμένους τομείς τεχνολογίας ζωτικής σημασίας, ο μετριασμός των **στρατηγικών εξαρτήσεων** σε άλλους, και η μείωση της τρωτότητας των αλυσίδων αξίας μας είναι καθοριστικής σημασίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων ενός πιο επικίνδунου κόσμου και για να γίνουμε πιο ανθεκτικοί. Η συνεργασία με ομοϊδέατες εταίρους ανά τον κόσμο, σε αμοιβαία βάση, είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας του εφοδιασμού της ΕΕ, με παράλληλη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων και αύξηση των αμοιβαίων οφελών.

Στρατηγικοί προσανατολισμοί

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν ήδη αναληφθεί μέσω της PESCO και δεδομένων των στρατηγικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να **δαπανήσουμε περισσότερα και με καλύτερο τρόπο**. Ως εκ τούτου, θα αυξήσουμε σημαντικά τις αμυντικές δαπάνες μας, με σημαντικό μερίδιο για επενδύσεις, εστιάζοντας σε εντοπισμένες στρατηγικές ελλείψεις. Θα εξασφαλίσουμε μια συντονισμένη και συνεργατική ευρωπαϊκή προσέγγιση για τέτοιες αυξημένες δαπάνες σε επίπεδο κρατών μελών και ΕΕ ώστε να μεγιστοποιηθούν τα αποτελέσματα, να αυξηθεί η διαλειτουργικότητα και να αξιοποιηθούν πλήρως οι οικονομίες κλίμακας. Για τον σκοπό αυτό, θα καθορίσουμε στρατηγικούς προσανατολισμούς σχετικά με τους πόρους που είναι αναγκαίοι για την κάλυψη των αναγκών μας όσον αφορά την ασφάλεια και με την πλήρη χρήση των εργαλείων της ΕΕ ώστε να δοθούν κίνητρα για συνεργατικές επενδύσεις στον τομέα της άμυνας.

Με βάση το συμφωνηθέν επίπεδο φιλοδοξίας μας, θα συνεργαστούμε για να προσαρμόσουμε γρήγορα τις στρατιωτικές μας δυνάμεις και τις μη στρατιωτικές μας ικανότητες ώστε να είναι σε θέση να ενεργούν γρήγορα και να συμβάλλουν στη διασφάλιση των συμφερόντων και των αξιών μας, στην ενίσχυση της ανθεκτικότητάς μας και στην προστασία της Ένωσης και των πολιτών της. Προς τούτο θα αναπτύξουμε περαιτέρω **δυνάμεις πλήρους φάσματος** που θα είναι **κινητές και ευέλικτες, διαλειτουργικές, τεχνολογικά προηγμένες**, με **υψηλή ενεργειακή απόδοση και ανθεκτικές**. Σύμφωνα με την αρχή του ενιαίου συνόλου δυνάμεων, οι δυνάμεις αυτές παραμένουν υπό τον έλεγχο των κρατών μελών και μπορούν επίσης να αναπτυχθούν σε άλλα πλαίσια.

Θα προσαρμόσουμε τον **σχεδιασμό και την ανάπτυξη των αμυντικών δυνατοτήτων** της ΕΕ, ιδίως με την αναθεώρηση των **σεναρίων** σχεδιασμού δυνατοτήτων της διαδικασίας του Πρωταρχικού Στόχου, ώστε να αντικατοπτρίζονται καλύτερα η επιχειρησιακή πραγματικότητα και οι στρατηγικές προβλέψεις και να εξασφαλίζονται οι δυνατότητες που είναι αναγκαίες για τις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ. Τα σενάρια αυτά περιλαμβάνουν την ταχεία στρατιωτική ανάπτυξη σε μη επιτρεπτικό περιβάλλον, καθώς και την απάντηση σε υβριδικές απειλές, τη διασφάλιση πρόσβασης σε στρατηγικούς τομείς, όπως οι ανοικτές θάλασσες, ο αέρας, ο κυβερνοχώρος και το διάστημα, και την παροχή στρατιωτικής βοήθειας σε μη στρατιωτικές αρχές. Θα αναλύσουμε περαιτέρω τα στοιχεία στρατηγικού σχεδιασμού, όπως ο χρόνος απόκρισης, η διάρκεια, το περιβάλλον, η απόσταση και οι ταυτόχρονες επιχειρήσεις που απαιτούνται για την προσαρμογή των σεναρίων σχεδιασμού δυνατοτήτων. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας του Πρωταρχικού Στόχου θα εξακολουθήσουν να συμβάλλουν ουσιαστικά στο σχέδιο ανάπτυξης δυνατοτήτων, το οποίο περιλαμβάνει τις μελλοντικές τάσεις των αμυντικών δυνατοτήτων και τις τεχνολογικές προοπτικές.

Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι όλες οι αμυντικές πρωτοβουλίες και τα εργαλεία σχεδιασμού και ανάπτυξης δυνατοτήτων της ΕΕ ενσωματώνονται στον **εθνικό αμυντικό σχεδιασμό**. Θα εξακολουθήσουμε να διασφαλίζουμε ότι τα αποτελέσματα αυτών των διαδικασιών παραμένουν συνεπή με τα αποτελέσματα των αντίστοιχων διαδικασιών του ΝΑΤΟ. Αυτό θα ενισχύσει την ετοιμότητα, τη στιβαρότητα και τη διαλειτουργικότητα του ενιαίου συνόλου δυνάμεων μας.

Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των μη στρατιωτικών αποστολών μας ΚΠΑΑ, θα αναπτύξουμε μια διαδικασία μη στρατιωτικών ικανοτήτων και δυνατοτήτων για την καλύτερη διάρθρωση και τη συνολική αντιμετώπιση των αναγκών των στρατιωτικών αποστολών ΚΠΑΑ, βάσει σεναρίων τα οποία να ανταποκρίνονται, μεταξύ άλλων, σε νέες απειλές. Η δημιουργία της **Στρατηγικής Αποθήκης** και της **πλατφόρμας στήριξης αποστολών** συνέβαλε στην ικανότητά μας να παρέχουμε εξοπλισμό και υπηρεσίες για μη στρατιωτικές αποστολές ΚΠΑΑ. Εκτός από την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας και καλά εκπαιδευμένου προσωπικού, θα εξασφαλίσουμε ότι ο απαραίτητος εξοπλισμός μπορεί να παραδοθεί σε μη στρατιωτικές αποστολές ακόμη ταχύτερα, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού που επιτρέπει στις αποστολές να επιχειρούν σε λιγότερο επιτρεπτικά περιβάλλοντα.

Συνεκτικές και φιλόδοξες δυνατότητες

Σε διμερές ή πολυμερές πλαίσιο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν ξεκινήσει την ανάπτυξη βασικών **έργων στρατηγικών δυνατοτήτων**, π.χ. σύστημα αεροσκαφών επόμενης γενιάς, Eurodrone, νέα κατηγορία ευρωπαϊκών πολεμικών σκαφών και κύριο σύστημα χερσαίας μάχης. Αυτά θα διαφοροποιήσουν με τρόπο απτό την ευρωπαϊκή ασφάλεια και άμυνα στο μέλλον και με την πάροδο του χρόνου θα οδηγήσουν σε σύγκλιση. Η εφαρμογή των συστάσεων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της συντονισμένης ετήσιας επανεξέτασης στον τομέα της άμυνας θα είναι εν προκειμένω ουσιαστικής σημασίας.

Εκτός από την επένδυση σε μελλοντικές δυνατότητες και καινοτομία, πρέπει να αξιοποιήσουμε καλύτερα τη συνεργατική ανάπτυξη δυνατοτήτων και τις προσπάθειες συγκέντρωσης, μεταξύ άλλων με τη διερεύνηση της εξειδίκευσης των καθηκόντων μεταξύ των κρατών μελών. Θα βασιστούμε σε επιτυχημένα παραδείγματα όπως ο ευρωπαϊκός πολυεθνικός στόλος ιπτάμενων τάνκερ/μεταγωγικών πολλαπλού ρόλου.

Στο πλαίσιο της ΕΕ και ιδίως μέσω της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, αναπτύσσουμε ήδη συστήματα διοίκησης και ελέγχου, τεθωρακισμένα οχήματα, πυραυλικά συστήματα και πυροβολικό, κορβέτες περιπολίας, μη επανδρωμένα εναέρια και θαλάσσια συστήματα, δυνατότητες ηλεκτρονικού πολέμου, επιτήρηση του διαστήματος, ταχεία αντίδραση στον κυβερνοχώρο και συστήματα εκπαίδευσης υψηλής τεχνολογίας. Θα επενδύσουμε περαιτέρω σε **στρατηγικούς παράγοντες διευκόλυνσης**, και γενικότερα στις δυνατότητες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή του πλήρους φάσματος αποστολών και επιχειρήσεων, όπως ορίζεται στο συμφωνηθέν επίπεδο φιλοδοξίας μας. Θα ενισχύσουμε τις προσπάθειές μας για τον μετριασμό των ελλείψεων κρίσιμων δυνατοτήτων, όπως οι στρατηγικές αερομεταφορές, τα μέσα διαστημικής συνδεσιμότητας και επικοινωνίας, οι αμφίβιες δυνατότητες, τα ιατρικά μέσα, οι δυνατότητες κυβερνοάμυνας και οι δυνατότητες συλλογής πληροφοριών, επιτήρησης και αναγνώρισης, καθώς και τα τηλεκατευθυνόμενα αεροπορικά συστήματα.

Πρέπει να μειώσουμε τον κατακερματισμό και να αναπτύξουμε δυνατότητες επόμενης γενιάς. Για τον σκοπό αυτό, δεσμευόμαστε να προωθήσουμε τις συστάσεις της πρώτης στην ιστορία έκθεσης για τη **συντονισμένη ετήσια επανεξέταση στον τομέα της άμυνας**, που δημοσιεύτηκε το 2020, όπου περιλαμβάνονται οι συμφωνηθέντες έξι τομείς εστίασης όσον αφορά τις δυνατότητες, τομείς που μπορούν να επωφεληθούν από την ενισχυμένη αμυντική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών. Πρόκειται για το κύριο άρμα μάχης, τα συστήματα στρατιωτικού προσωπικού, το ευρωπαϊκό περιπολικό σκάφος επιφάνειας, τις ικανότητες άρνησης πρόσβασης περιοχής και την αντιμετώπιση μη επανδρωμένων εναέριων συστημάτων, την άμυνα στο διάστημα και την ενισχυμένη στρατιωτική κινητικότητα.

Για να ενεργούμε γρήγορα και να προστατεύουμε τους πολίτες μας, θα συνεργαστούμε για να ξεπεράσουμε τα κρίσιμα κενά. Θα αξιοποιήσουμε πλήρως τη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας για την ανάπτυξη διαλειτουργικών συστημάτων υψηλών προδιαγραφών και προηγμένων τεχνολογιών. Δεσμευόμαστε να αναπτύξουμε τις ακόλουθες στρατηγικές δυνατότητες μέσω συνεργατικών έργων, και ιδίως:

- Στον **τομέα της ξηράς**, η ικανότητα της Ένωσης να διεξάγει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων και να διασφαλίζει το τεχνολογικό της πλεονέκτημα στο πεδίο, μεταξύ άλλων σε περιβάλλον απειλών υψηλής έντασης, θα είναι καίριας σημασίας. Θα ξεκινήσει μια ολοκληρωμένη ομάδα χειρωνακικών δυνατοτήτων που θα οδηγήσει στην αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό και τη σταδιακή αντικατάσταση των υφιστάμενων μεγάλων πλατφορμών και των σχετικών υλικοτεχνικών συστημάτων. Οι τομείς εστίασης «Στρατιωτικά συστήματα» και «κύριο άρμα μάχης» θα συμβάλουν σημαντικά στις προσπάθειες αυτές.
- Στον **τομέα της θάλασσας**, προκειμένου να διασφαλιστεί μια πιο δυναμική παρουσία της Ένωσης στη θάλασσα, καθώς και η ικανότητα προβολής ισχύος, απαιτούνται ναυτικές εξέδρες υψηλών προδιαγραφών, συμπεριλαμβανομένων των μη επανδρωμένων εξεδρών για τον έλεγχο της επιφάνειας και της υποβρύχιας οδού. Ο τομέας εστίασης «Ευρωπαϊκό περιπολικό σκάφος επιφάνειας» θα αποτελέσει σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.
- Στον **τομέα του αέρα**, η δημιουργία και η διατήρηση των πλεονεκτημάτων μας απαιτεί την ανάπτυξη πλήρως διαλειτουργικών δυνατοτήτων επόμενης γενιάς, ιδίως μελλοντικών συστημάτων μάχης, καθώς και συστημάτων αεράμυνας. Σταδιακά θα ενσωματώσουμε με διαλειτουργικό τρόπο τα προβλεπόμενα μελλοντικά συστήματα μάχης, συμπεριλαμβανομένων των τηλεκατευθυνόμενων αεροπορικών συστημάτων, στους υφιστάμενους στόλους αεροπορικών συστημάτων μάχης. Πρέπει επίσης να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τους βασικούς παράγοντες διευκόλυνσης, ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα των στρατηγικών αερομεταφορών. Ο τομέας εστίασης «Ικανότητες άρνησης πρόσβασης περιοχής και αντιμετώπιση μη επανδρωμένων εναέριων συστημάτων» συμβάλλει στη διάσταση των προσπαθειών αυτών που αφορά την αεράμυνα.
- Στον **τομέα του διαστήματος**, θα αναπτύξουμε νέους αισθητήρες τεχνολογίας και πλατφόρμες αιχμής που θα επιτρέψουν στην Ένωση και τα κράτη μέλη της να βελτιώσουν την πρόσβασή τους στο διάστημα και να προστατεύουν τους διαστημικούς πόρους τους. Αυτό συνεπάγεται ιδίως την ανάπτυξη διαστημικής γεωσκόπησης καθώς και τεχνολογιών για αντίληψη της κατάστασης στο διάστημα και υπηρεσιών επικοινωνίας και πλοήγησης που βασίζονται στο διάστημα, οι οποίες είναι καίριας σημασίας για την ανεξάρτητη λήψη αποφάσεων. Ο τομέας εστίασης «Άμυνα στο διάστημα» αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.
- Στον **τομέα του κυβερνοχώρου**, οι δυνάμεις μας πρέπει να λειτουργούν με συντονισμένο και αποδοτικό τρόπο και διαθέτοντας την κατάλληλη ενημέρωση. Ως εκ τούτου, θα αναπτύξουμε και θα αξιοποιήσουμε εντατικά τις νέες τεχνολογίες, ιδίως την κβαντική υπολογιστική, την τεχνητή νοημοσύνη και τα μαζικά δεδομένα, για να επιτύχουμε συγκριτικά πλεονεκτήματα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις επιχειρήσεις αντιμετώπισης κυβερνοπεριστατικών και την υπεροχή στον τομέα των πληροφοριών. Η κυβερνοάμυνα είναι ύψιστης σημασίας για να διασφαλίζεται ότι ο τομέας εστίασης «Ενισχυμένη στρατιωτική κινητικότητα» θα αναπτύξει το πλήρες δυναμικό του ως βασικός παράγοντας διευκόλυνσης.

Δεσμευόμαστε να εντείνουμε τη συνεργασία μας για την ανάπτυξη δυνατοτήτων, ιδίως μέσω της **μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας**. Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι έως το 2025 τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στη μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία πρέπει να τηρούν εξ ολοκλήρου πιο δεσμευτικές υποχρεώσεις από αυτές που έχουν αναλάβει. Το 2025 το ένα τρίτο των 60 εν εξελίξει έργων μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας θα παράσχει την αναμενόμενη δυνατότητα και θα επιτύχει τους στόχους του. Πέραν των απτών αυτών αποτελεσμάτων, στόχος μας είναι να προχωρήσουμε περαιτέρω με την υλοποίηση των συμφωνημένων προτεραιοτήτων όσον αφορά τις δυνατότητες και με την ανάπτυξη νέων φιλόδοξων έργων. Θα επανεξετάσουμε εκ του σύνεγγυς την εκπλήρωση αυτών των δεσμεύσεων προκειμένου να μπορέσουμε να συμφωνήσουμε σχετικά με νέες δεσμεύσεις το 2025 για την περαιτέρω εμβάθυνση της αμυντικής συνεργασίας.

Η σημαντική βελτίωση και η πλήρης αξιοποίηση της δυναμικής των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, ιδίως του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας**, έχει καίρια σημασία για την ενίσχυση των αμυντικών δυνατοτήτων μας και επίσης τον εξοπλισμό των δυνάμεων των κρατών μελών ώστε να είναι έτοιμες για τα πεδία μάχης του μέλλοντος. Θα τονώσουμε περαιτέρω τη συνεργασία και τις δυνατότητες ώστε η βιομηχανική συνεργασία στον τομέα της άμυνας εντός της ΕΕ να καταστεί ο κανόνας. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα μεγιστοποιηθεί η δυναμική των ευρύτερων χρηματοδοτικών εργαλείων της ΕΕ για τη στήριξη της αμυντικής συνεργασίας των κρατών μελών, από τον σχεδιασμό έως την απόκτηση. Αυτό σημαίνει επίσης ότι θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι να ανταποκριθούμε στην αυξημένη φιλοδοξία σε επίπεδο Ένωσης με το επαρκές μακροπρόθεσμο οικονομικό βάρος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Θα ενισχύσουμε και θα μοχλεύσουμε τις συνεργατικές επενδύσεις στον τομέα της άμυνας σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και της τεχνολογίας. Θα αξιοποιήσουμε πλήρως τη δυναμική των συνεργειών με άλλα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και το πρόγραμμα InvestEU. Για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ, θα επιδιώξουμε να δώσουμε περαιτέρω κίνητρα για την από κοινού προμήθεια αμυντικών δυνατοτήτων που αναπτύσσονται με συνεργατικό τρόπο εντός της ΕΕ. Αυτό θα απαιτήσει περαιτέρω εργασίες σχετικά με τις προτάσεις της Επιτροπής, μεταξύ άλλων όσον αφορά την απαλλαγή από τον ΦΠΑ, νέες χρηματοδοτικές λύσεις και την πιθανή ενίσχυση του συστήματος πριμοδότησης του ΕΤΑ.

Θα προωθήσουμε επίσης τις εν εξελίξει εργασίες που αποσκοπούν στον εξορθολογισμό και τη σταδιακή περαιτέρω σύγκλιση των πρακτικών μας όσον αφορά τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων, για αμυντικές δυνατότητες που αναπτύσσονται από κοινού, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της ΕΕ, διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ότι τα προϊόντα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα έχουν επαρκή και ανταγωνιστική πρόσβαση στις διεθνείς αγορές, σύμφωνα με την κοινή θέση του Συμβουλίου, του 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού, και με την επιφύλαξη των κυρίαρχων αποφάσεων των κρατών μελών.

Θα μεγιστοποιήσουμε τη **συνοχή μεταξύ των πρωτοβουλιών της ΕΕ που σχετίζονται με την άμυνα** — συντονισμένη ετήσια επανεξέταση στον τομέα της άμυνας, μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία και Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας. Στο πλαίσιο αυτό, ο ύπατος εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος/επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας θα προεδρεύει στις ετήσιες υπουργικές συνόδους στον τομέα της άμυνας σχετικά με τις αμυντικές πρωτοβουλίες της ΕΕ με αντικείμενο την ανάπτυξη δυνατοτήτων, αξιοποιώντας πλήρως υφιστάμενες δομές.

Καινοτομία, ρηζικέλευθες τεχνολογίες και μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων

Οι αναδύομενες και ρηζικέλευθες τεχνολογίες, όπως η **τεχνητή νοημοσύνη**, η κβαντική υπολογιστική, η προηγμένη πρόωση, η βιοτεχνολογία και η νανοτεχνολογία και τα νέα υλικά και οι βιομηχανικές ικανότητες αναδιαμορφώνουν τις στρατιωτικές υποθέσεις και τις αγορές αμυντικών προϊόντων. Επενδύουμε ήδη συλλογικά στην **καινοτομία στον τομέα της άμυνας** συνδυάζοντας τη μη στρατιωτική, διαστημική και αμυντική έρευνα και αναπτύσσοντας νέα πρότυπα. Ωστόσο, θα εντείνουμε τις προσπάθειές μας τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και μέσω μιας πιο φιλόδοξης χρήσης των μέσων της ΕΕ ώστε να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι για το πεδίο μάχης του μέλλοντος και την τεχνολογία επόμενης γενιάς. Θα εξασφαλίσουμε τη φιλόδοξη εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τις συνέργειες μεταξύ της μη στρατιωτικής, της αμυντικής και της διαστημικής βιομηχανίας. Θα δημιουργήσουμε επίσης έναν **κόμβο καινοτομίας στον τομέα της άμυνας** στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, σε σύμπραξη με την Επιτροπή, για να ενισχύσουμε και να συντονίσουμε τη συνεργασία για την καινοτομία στον τομέα της άμυνας μεταξύ των κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό, θα εξασφαλίσουμε συνέργειες με τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας στον τομέα των ρηζικέλευθων τεχνολογιών. Η Επιτροπή, σε συντονισμό με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, θα αναπτύξει ένα ενωσιακό πρόγραμμα καινοτομίας στον τομέα της άμυνας για την επιτάχυνση της καινοτομίας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της.

Μια καινοτόμος, ανταγωνιστική και ανθεκτική ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας που να εγγυάται την ασφάλεια του εφοδιασμού και τις τεχνολογίες αιχμής είναι σημαντικότερη από ποτέ και έχει καίρια σημασία για την απασχόληση, το εμπόριο, τις επενδύσεις, την ασφάλεια και την έρευνα στην ΕΕ. Ο ευρωπαϊκός αμυντικός τομέας μπορεί επίσης να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη βιώσιμη οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία. Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι μπορεί να επωφεληθεί πλήρως και ταχέως από τους κύκλους μη στρατιωτικής καινοτομίας και να άρει τα υφιστάμενα εμπόδια. Θα επενδύσουμε επίσης σε τεχνολογίες διπλής χρήσης. Αυτό είναι απαραίτητο, καθώς οι στρατηγικοί ανταγωνιστές μας επενδύουν γρήγορα σε κρίσιμες τεχνολογίες και θέτουν προκλήσεις στις **αλυσίδες εφοδιασμού** μας και στην πρόσβαση σε πόρους. Καθώς μεταβάλλεται το τεχνολογικό τοπίο, τα νέα μας πλαίσια συνεργασίας μάς δίνουν την ευκαιρία να μην επαναληφθεί ο κατακερματισμός και οι ανεπάρκειες του παρελθόντος και να ακολουθηθεί εξ αρχής μια ευρωπαϊκή προσέγγιση. Θα τονώσουμε την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία και θα μειώσουμε τις στρατηγικές εξαρτήσεις μας σε κρίσιμες τεχνολογίες και αλυσίδες αξίας. Ο χάρτης πορείας για τις κρίσιμες τεχνολογίες για την ασφάλεια και την άμυνα που έχει εκπονήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει μια μεθοδολογία για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων μέσω στενότερης συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών. Αυτό θα συνέβαλε επίσης στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και των αλυσίδων εφοδιασμού σύμφωνα με την «Παγκόσμια πύλη» της ΕΕ.

Η επένδυση στην καινοτομία και η καλύτερη αξιοποίηση της μη στρατιωτικής τεχνολογίας στον τομέα της άμυνας είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση της **τεχνολογικής μας κυριαρχίας**, τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων και τη διατήρηση της διανοητικής ιδιοκτησίας στην ΕΕ. Μέσω του παρατηρητηρίου για τις κρίσιμες τεχνολογίες θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε και να εντοπίζουμε τέτοιες στρατηγικές εξαρτήσεις στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας. Το σχέδιο δράσης του ΕΟΑ για τις αναδυόμενες και ρηζικέλευθες τεχνολογίες θα συμβάλει επίσης στις προσπάθειες αυτές. Επίσης, θα προωθήσουμε συνέργειες μεταξύ της μη στρατιωτικής, της αμυντικής και της διαστημικής έρευνας και καινοτομίας, και να επενδύσουμε σε κρίσιμες και αναδυόμενες τεχνολογίες και καινοτομίες για την ασφάλεια και την άμυνα. Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των αλυσίδων εφοδιασμού και της πρόσβασης των βιομηχανιών μας σε ιδιωτική χρηματοδότηση θα είναι απαραίτητη για την ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που διαθέτει για να συμβάλει στην προσπάθεια αυτή. Είναι εξίσου σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι οριζόντιες πολιτικές της ΕΕ, όπως οι πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, εξακολουθούν να είναι σύμφωνες με τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διευκόλυνση της **επαρκούς πρόσβασης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας σε δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση και επενδύσεις**. Η πλήρης αξιοποίηση του πλαισίου της Ένωσης και των εθνικών μηχανισμών για τον **έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων** παραμένει ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό και τον μετριασμό των κινδύνων για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που σχετίζονται με επενδύσεις στον τομέα της άμυνας. Θα διερευνήσουμε επιπλέον προτάσεις για τον μετριασμό των κινδύνων για τις εταιρείες που παράγουν κρίσιμες τεχνολογίες και προϊόντα και αντιμετωπίζουν εξαγορές εκτός ΕΕ. Θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή εθνικοί μηχανισμοί ελέγχου σε όλα τα κράτη μέλη όσο το δυνατόν νωρίτερα. Επιπλέον, θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω τα εργαλεία για την αντιμετώπιση των αλλοδαπών εξωεδαφικών μέτρων και των προσπαθειών οικονομικού εξαναγκασμού που έχουν αντίκτυπο στα στρατηγικά συμφέροντα και τη βιομηχανία της ΕΕ. Στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, θα καταστεί σύντομα επιχειρησιακό το ευρωπαϊκό κέντρο ικανοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας για την ανάπτυξη ενός ισχυρού ευρωπαϊκού **βιομηχανικού και τεχνολογικού οικοσυστήματος στον κυβερνοχώρο**, τη στήριξη εταιρειών που ειδικεύονται στην κυβερνοασφάλεια και την περαιτέρω αύξηση των πόρων και δεξιοτήτων κυβερνοασφάλειας και κυβερνοάμυνας σε επίπεδο ΕΕ.

Η ανάπτυξη **αναδυόμενων και ρηζικέλευθων τεχνολογιών** είναι καίριας σημασίας για τη διατήρηση στρατιωτικού πλεονεκτήματος, μεταξύ άλλων μέσω του ειδικού προϋπολογισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Οι ανταγωνιστές μας χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο στρατηγικές τεχνολογίες και δεδομένα χωρίς να τηρούν τους **υφιστάμενους διεθνείς κανόνες και ρυθμίσεις**. Ως εκ τούτου, πρέπει να υπάρξει καλύτερη ανάλυση των τάσεων και εξαρτήσεων που αφορούν τις αναδυόμενες και ρηζικέλευθες τεχνολογίες και του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο από στρατηγικούς ανταγωνιστές. Για τον σκοπό αυτό, θα αξιοποιήσουμε το παρατηρητήριο για τις κρίσιμες τεχνολογίες της Επιτροπής για τον συντονισμό και την πλήρη κατανόηση των κρίσιμων εξαρτήσεων, όπως οι ημιαγωγοί, οι τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους και αιχμής, η κβαντική υπολογιστική και η τεχνητή νοημοσύνη. Στο πλαίσιο αυτό, θα αξιοποιήσουμε επίσης το έργο του ΕΟΑ σχετικά με τις βασικές στρατηγικές δραστηριότητες. Θα μετριάσουμε τους κινδύνους για την ασφάλεια του εφοδιασμού και θα εντείνουμε συλλογικά τις προσπάθειές μας επενδύοντας από κοινού στις τεχνολογίες ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια και την άμυνα καθώς και στην προστασία τους. Θα συνεργαστούμε με όλους τους εταίρους για την προώθηση των σχετικών δεοντολογικών και νομικών προτύπων. Στο πλαίσιο αυτό, η συνεργασία μας στο πλαίσιο του ΟΗΕ θα είναι ουσιαστικής σημασίας, ιδίως κατά τον προσδιορισμό και την εφαρμογή κοινών κανόνων που ορίζονται στη σύμβαση για ορισμένα συμβατικά όπλα.

Τέλος, πρέπει να τιθασεύσουμε την καινοτομία ώστε να ενισχύσουμε την **ενεργειακή απόδοση** του αμυντικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των αποστολών και επιχειρήσεων της ΚΠΑΑ, χωρίς να μειώσουμε την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητά τους. Θα αναπτύξουμε κοινούς δείκτες αναφοράς και πρότυπα για την ενισχυμένη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ανθεκτικότητα των υποδομών ζωτικής σημασίας που συνδέονται με την άμυνα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καινοτομία και σε πρότυπα που μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των ενόπλων δυνάμεων και να καθιστούν εφικτή την επαναχρησιμοποίηση πολύτιμων συστατικών στοιχείων και σπάνιων υλικών.

Στόχοι

Θα ενισχύσουμε σημαντικά τις αμυντικές μας δαπάνες ώστε να ανταποκριθούμε στη συλλογική φιλοδοξία μας να μειώσουμε τα κρίσιμα κενά στις στρατιωτικές και τις μη στρατιωτικές δυνατότητες. Θα ενισχύσουμε επίσης την ευρωπαϊκή τεχνολογική και βιομηχανική βάση μας στον τομέα της άμυνας σε ολόκληρη την Ένωση, η οποία εξασφαλίζει επίσης τη διασυννοριακή συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις δεσμευτικές υποχρεώσεις στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας, οι αμυντικές δαπάνες θα αυξάνονται τακτικά σε πραγματικούς όρους για να ανταποκριθούν στη συλλογική μας φιλοδοξία στον τομέα της άμυνας. Για το μέλλον θα επιτύχουμε περαιτέρω αύξηση και μόχλευση συνεργατικών επενδύσεων στον τομέα της άμυνας σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και της τεχνολογίας, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας². Θα επενδύσουμε σε κρίσιμες και αναδυόμενες τεχνολογίες και καινοτομία, θα μειώσουμε τις στρατηγικές εξαρτήσεις μας, θα προασπίσουμε την ασφάλεια των αλυσίδων εφοδιασμού και θα ενισχύσουμε την προστασία της διανοητικής μας ιδιοκτησίας. Θα συνεργαστούμε επίσης με ομοϊδέατες εταίρους ανά τον κόσμο, σε αμοιβαία βάση, για να αυξήσουμε τα αμοιβαία οφέλη.

Αμυντικές δαπάνες

- Έως τα μέσα του 2022, με πλήρη σεβασμό των εθνικών προνομίων και συνεπείς με τις δεσμεύσεις μας, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν αναληφθεί σε άλλους οργανισμούς, θα ανταλλάξουμε απόψεις σχετικά με τους εθνικούς μας **στόχους για την αύξηση και τη βελτίωση των αμυντικών δαπανών**, ώστε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες μας στον τομέα της ασφάλειας, να μεγιστοποιήσουμε τα αποτελέσματα, να αυξήσουμε τη διαλειτουργικότητα και να αξιοποιήσουμε πλήρως τις οικονομίες κλίμακας, μεταξύ άλλων μέσω συντονισμένης και συνεργατικής ευρωπαϊκής προσέγγισης και της πλήρους χρήσης των εργαλείων της ΕΕ.
- Καλούμε την Επιτροπή, σε συντονισμό με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, να υποβάλει **ανάλυση των επενδυτικών κενών στον τομέα της άμυνας** έως τα μέσα Μαΐου και να προτείνει οποιαδήποτε περαιτέρω πρωτοβουλία κρίνεται αναγκαία για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης στον τομέα της άμυνας.
- Η Επιτροπή θα **αναπτύξει πρόσθετα κίνητρα** για την τόνωση των συνεργατικών επενδύσεων των κρατών μελών σε στρατηγικές αμυντικές δυνατότητες, ιδίως εκείνες που πρόκειται να αναπτυχθούν ή/και να αποτελέσουν αντικείμενο από κοινού προμηθειών από πλαίσια συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα υποβάλει έκθεση σχετικά με τις εξελίξεις, τα εμπόδια και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με πολυεθνικά έργα αμυντικών δυνατοτήτων στην ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά.

Ανάπτυξη δυνατοτήτων

- Έως το 2023, θα **αναθεωρήσουμε τη διαδικασία του Πρωταρχικού Στόχου** και θα φέρουμε την ανάπτυξη στρατιωτικών δυνατοτήτων εγγύτερα στις επιχειρησιακές ανάγκες, γεγονός που έχει ουσιώδη συμβολή στο σχέδιο ανάπτυξης δυνατοτήτων. Μέχρι τα μέσα του 2022 θα αναπτυχθούν λεπτομερή στοιχεία στρατηγικού σχεδιασμού που είναι αναγκαία για την προσαρμογή των σεναρίων σχεδιασμού δυνατοτήτων.
- Από το 2022, ο ύπατος εκπρόσωπος/αντιπρόεδρος της Επιτροπής/επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας θα διοργανώνει και θα προεδρεύει σε **ετήσιες υπουργικές συνόδους στον τομέα της άμυνας σχετικά με τις αμυντικές πρωτοβουλίες με αντικείμενο την ανάπτυξη δυνατοτήτων της ΕΕ**, αξιοποιώντας πλήρως υφιστάμενες δομές.

² Αυτό θα γίνει χωρίς να θιγεί το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ.

- Έως το 2024, θα θεσπιστεί **διαδικασία ανάπτυξης μη στρατιωτικών δυνατοτήτων** για την αξιολόγηση των αναγκών σε δυνατότητες, την ανάπτυξη απαιτήσεων, τη διενέργεια ανάλυσης ελλείψεων και την περιοδική επανεξέταση της προόδου που έχει σημειωθεί σύμφωνα με το νέο σύμφωνο μη στρατιωτικής ΚΠΑΑ.

Στρατηγικές δυνατότητες

- Δεσμευόμαστε να αξιοποιήσουμε τις αμυντικές μας πρωτοβουλίες της ΕΕ για να μειώσουμε ουσιαστικά έως το 2025 κρίσιμα κενά όσον αφορά τους **στρατηγικούς παράγοντες διευκόλυνσης**, ειδικότερα αναφορικά με την ικανότητα ταχείας ανάπτυξης της ΕΕ, φερ' ειπείν τις στρατηγικές αερομεταφορές, τα μέσα διαστημικής επικοινωνίας, τις αμφίβιες δυνατότητες, τα ιατρικά μέσα, τις δυνατότητες κυβερνοάμυνας και τις δυνατότητες συλλογής πληροφοριών, επιτήρησης και αναγνώρισης.
- Αυτή τη δεκαετία και επείκεινα, θα εστιάσουμε τις προσπάθειές μας για ανάπτυξη δυνατοτήτων στις δυνατότητες επόμενης γενιάς σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων σε επίπεδο συστημάτων και υποσυστημάτων στους τομείς εστίασης που προσδιορίζονται από την CARD, και ιδίως:
 - Στον **τομέα της ξηράς**, θα εκσυγχρονίσουμε τα στρατιωτικά συστήματα, καθώς αποτελούν τον πυρήνα της ατομικής προστασίας των δυνάμεων και της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας σε όλα τα είδη επιχειρήσεων, και θα αναπτύξουμε ένα σύστημα κύριου άρματος μάχης ως δυνατότητα επόμενης γενιάς για την Ένωση σε συμβατικές επιχειρήσεις υψηλής έντασης καθώς και σε επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων.
 - Στον **τομέα της θάλασσας**, με σκοπό την ενίσχυση της αντίληψης της κατάστασης στη θάλασσα και την προστασία των δυνάμεων, θα αντικαταστήσουμε τα παράκτια και τα υπεράκτια περιπολικά σκάφη με την ανάπτυξη ψηφιακά δικτυωμένων ναυτικών πλατφορμών υψηλών προδιαγραφών, συμπεριλαμβανομένων μη επανδρωμένων ναυτικών πλατφορμών.
 - Στον **τομέα του αέρα**, θα αναπτύξουμε μελλοντικά συστήματα μάχης ως πλήρως διαλειτουργική δυνατότητα επόμενης γενιάς για να εξασφαλίσουμε πλεονεκτήματα στον αέρα. Αυτό θα συμπληρωθεί με την αντιμετώπιση των μη επανδρωμένων αεροπορικών συστημάτων και θα συμβάλει στη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού προτύπου για τις ικανότητες άρνησης πρόσβασης περιοχής.
 - Στον **τομέα του διαστήματος**, θα αναπτύξουμε νέους αισθητήρες και πλατφόρμες για διαστημική γεωσκόπηση, καθώς και τεχνολογίες για αντίληψη της κατάστασης στο διάστημα και υπηρεσίες επικοινωνίας με βάση το διάστημα.
 - Στον **τομέα του κυβερνοχώρου**, θα εντείνουμε τις προσπάθειές μας για να αναπτύξουμε και να συνδέσουμε τις δυνατότητές μας με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχουμε την αναγκαία ανθεκτικότητα και ικανότητα δράσης σε όλους τους τομείς, με ιδιαίτερη έμφαση στην ενισχυμένη στρατιωτική κινητικότητα, η οποία αποτελεί βασικό παράγοντα διευκόλυνσης.
- Έως το 2023, για να διατηρηθεί η ικανότητα ανάπτυξης δυνατοτήτων στην Ευρώπη, θα λάβουμε μέτρα για την προώθηση και τη διευκόλυνση της **πρόσβασης** της αμυντικής βιομηχανίας σε **ιδιωτική χρηματοδότηση**, μεταξύ άλλων με τη βέλτιστη χρήση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

- Θα χορηγήσουμε περαιτέρω κίνητρα για την τόνωση των συνεργατικών επενδύσεων των κρατών μελών σε **κοινά έργα** και **από κοινού προμήθεια** αμυντικών δυνατοτήτων που αναπτύσσονται με συνεργατικό τρόπο εντός της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:
 - Έως τις αρχές του 2023, επεξεργασία πρότασης της Επιτροπής που θα επιτρέψει την **απαλλαγή από τον ΦΠΑ** με σκοπό τη στήριξη της από κοινού προμήθειας και κυριότητας των αμυντικών δυνατοτήτων που αναπτύσσονται με συνεργατικό τρόπο εντός της ΕΕ.
 - Έως τα μέσα του 2023, επεξεργασία επικείμενων προτάσεων για **νέες χρηματοδοτικές λύσεις**, ώστε να διευκολυνθεί η από κοινού προμήθεια στρατηγικών αμυντικών δυνατοτήτων της ΕΕ από τα κράτη μέλη.
 - Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση του ΕΤΑ, επεξεργασία πιθανής τροποποίησης του κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας με σκοπό την προσαρμογή και την ενίσχυση του **συστήματος προμηθευτών του ΕΤΑ** όταν τα κράτη μέλη δεσμεύονται να αγοράσουν ή/και να κατέχουν από κοινού τις υπό ανάπτυξη αμυντικές δυνατότητες.

Στρατηγικές τεχνολογίες και εξαρτήσεις στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας

- Το 2022 θα δημιουργήσουμε έναν **κόμβο αμυντικής καινοτομίας** στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας, ο οποίος θα συνεργάζεται με την Επιτροπή για την αξιοποίηση συνεργειών με τους συναφείς άξονες εργασίας του, συμπεριλαμβανομένου του ενωσιακού προγράμματος καινοτομίας στον τομέα της άμυνας. Οι παράμετροι αυτού του κόμβου θα καθοριστούν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας.
- Από το 2022, θα εντοπίσουμε περαιτέρω στρατηγικές εξαρτήσεις στον τομέα της άμυνας μέσω του **παρατηρητηρίου για τις κρίσιμες τεχνολογίες** και θα ενεργήσουμε ώστε να τις περιορίσουμε κινητοποιώντας τα μέσα και τις πολιτικές της ΕΕ και των κρατών μελών και αναζητώντας τυχόν κενά στις διαθέσιμες τεχνολογίες. Θα συνεργαστούμε με την Επιτροπή και τον ΕΟΑ για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής συντονισμένης προσέγγισης σε επίπεδο ΕΕ από την αρχή για τις κρίσιμες τεχνολογίες που σχετίζονται με την ασφάλεια και την άμυνα. Στο πλαίσιο αυτό, θα αξιοποιήσουμε επίσης το έργο του ΕΟΑ σχετικά με τις βασικές στρατηγικές δραστηριότητες. Θα συνεχίσουμε να χρησιμοποιούμε το **ενωσιακό πλαίσιο για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων** σε περίπτωση που μια επένδυση στον αμυντικό τομέα της ΕΕ απειλήσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Θα διερευνήσουμε επιπλέον προτάσεις για τον μετριασμό των εν λόγω κινδύνων για τον αμυντικό τομέα της ΕΕ.
- Από το 2022, θα τονώσουμε περαιτέρω την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία σε ολόκληρη την ΕΕ και θα μειώσουμε τις **στρατηγικές εξαρτήσεις** μας σε τεχνολογίες και αλυσίδες αξίας που είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια και την άμυνα, με βάση το γενικό στρατηγικό θεματολόγιο έρευνας του ΕΟΑ και τον χάρτη πορείας για τις κρίσιμες τεχνολογίες για την ασφάλεια και την άμυνα που έχει προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Το 2023 θα αξιολογήσουμε, από κοινού με την Επιτροπή, τον κίνδυνο για τις **αλυσίδες εφοδιασμού μας σε υποδομές ζωτικής σημασίας**, ιδίως στον ψηφιακό τομέα, για την καλύτερη προστασία των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ.

5. ΕΤΑΙΡΟΙ

Οι εταιρικές σχέσεις αποτελούν ουσιώδες μέσο για τη στήριξη της φιλοδοξίας της ΕΕ να καταστεί παγκόσμιος στρατηγικός παράγοντας. Οι εταίροι θα επωφεληθούν επίσης από μια ισχυρότερη ΕΕ με περισσότερες δυνατότητες στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας. Μπορούν να μας βοηθήσουν να **στηρίξουμε τη διεθνή τάξη που βασίζεται σε κανόνες και την αποτελεσματική πολυμέρεια**, με τα Ηνωμένα Έθνη στο επίκεντρό της, να θέσουμε διεθνείς κανόνες και πρότυπα και να συμβάλουμε στην ειρήνη και την ασφάλεια σε ολόκληρο τον κόσμο. Θα ενισχύσουμε τις ειδικά προσαρμοσμένες εταιρικές σχέσεις όπου είναι **αμοιβαία επωφελείς**, εξυπηρετούν τα συμφέροντα της ΕΕ και στηρίζουν τις αξίες μας, ιδίως όταν υπάρχει κοινή δέσμευση για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των συγκρούσεων και των κρίσεων, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ανθεκτικότητας. Η στενή ευθυγράμμιση σε θέματα ΚΕΠΠΑ έχει επίσης καίρια σημασία εν προκειμένω, ιδίως σε θέματα για τα οποία διακυβούνται κοινά συμφέροντα. Έχουμε μακροχρόνιο ιστορικό συνεργασίας με τους **εταίρους** και επιδιόκουμε ενεργά τη συμμετοχή τους σε μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ.

Έχει ύψιστη σημασία οι στρατηγικές εταιρικές μας σχέσεις να αξιοποιούν τις δυνατότητές τους και να επιληφθούν των βαθιών μετατοπίσεων στον τομέα της ασφάλειας που βρίσκονται επί του παρόντος σε εξέλιξη. Θα συνεχίσουμε να επενδύουμε στην **ανθεκτικότητα των εταίρων** σε γειτονικά κράτη και πέραν αυτών, ιδίως μέσω των ευρύτερων μέσων της Ένωσης για την ειρήνη, την ασφάλεια, τη γειτονία, την ανάπτυξη και τη συνεργασία.

Πολυμερείς και περιφερειακοί εταίροι

Η στρατηγική εταιρική σχέση της ΕΕ με το NATO έχει ουσιώδη σημασία για την ευρωατλαντική μας ασφάλεια, όπως αποδείχθηκε και πάλι στο πλαίσιο της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας το 2022. Η ΕΕ παραμένει πλήρως προσηλωμένη στην περαιτέρω ενίσχυση αυτής της μείζονος εταιρικής σχέσης, μεταξύ άλλων για την εμβάθυνση του διατλαντικού δεσμού. Με βάση την άνευ προηγουμένου πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την ενίσχυση της συνεργασίας με το NATO από το 2016, πρέπει να γίνουν περαιτέρω φιλόδοξα και συγκεκριμένα βήματα για τη διαμόρφωση κοινών απαντήσεων σε υφιστάμενες και νέες απειλές και κοινές προκλήσεις. Οι κοινές δηλώσεις που υπογράφηκαν το 2016 και το 2018 αποτελούν τους βασικούς πυλώνες αυτής της συνεργασίας. Στο πνεύμα αυτών των κοινών δηλώσεων και με βάση τις αρχές της συμμετοχικότητας, της αμοιβαιότητας, του ανοικτού χαρακτήρα και της διαφάνειας, καθώς και την αυτονομία λήψης αποφάσεων των δύο οργανισμών, θα συνεχίσουμε τη **στενή και αμοιβαία επωφελή συνεργασία μας**. Θα ενισχύσουμε περαιτέρω την υφιστάμενη συνεργασία μας στον πολιτικό διάλογο, στην ανταλλαγή πληροφοριών, σε επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων, στην ανάπτυξη στρατιωτικών δυνατοτήτων και στη στρατιωτική κινητικότητα. Θα εμβαθύνουμε το κοινό μας έργο για τη βελτίωση της ασφάλειας στη θάλασσα και την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, συμπεριλαμβανομένης της χειραγώγησης πληροφοριών από το εξωτερικό, και της προστασίας του κυβερνοχώρου, καθώς και την εφαρμογή του θεματολογίου για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια. Επιπλέον, θα επεκτείνουμε τη συνεργασία μας όσον αφορά τις αναδυόμενες και ρηξικέλευθες τεχνολογίες, την κλιματική αλλαγή και την άμυνα, την ανθεκτικότητα και το διάστημα.

Για τη βελτίωση του **πολιτικού διαλόγου**, θα διοργανώσουμε συχνότερες και συμπεριληπτικές κοινές συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου ΕΕ-NATO που θα επικεντρώνονται σε ζητήματα στρατηγικής σημασίας. Θα ενισχυθούν οι στοχευμένες ανταλλαγές μέσω τακτικών κοινών συνεδριάσεων της Επιτροπής Πολιτικής και Ασφάλειας της ΕΕ και του Βορειοατλαντικού Συμβουλίου. Οι διυπηρεσιακές επαφές με το NATO αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό της εταιρικής μας σχέσης, αλλά μπορούν να ενισχυθούν περαιτέρω με την εντατικοποίηση των στρατηγικών επικοινωνιών, τον συντονισμό και/ή την έγκριση κοινών δηλώσεων και τη διεξαγωγή κοινών επισκέψεων από ανώτερους εκπροσώπους της ΕΕ και του NATO. Ο διάλογος και η συνεργασία θα πρέπει να ενισχυθούν μέσω αυξημένων ανταλλαγών με το NATO σχετικά με την αξιολόγηση του περιβάλλοντος ασφάλειας από την **κοινή αντίληψη της κατάστασης** έως τις ασκήσεις διερεύνησης προοπτικών. Στο πλαίσιο αυτό, η ικανότητά μας να ανταλλάσσουμε μη διαβαθμισμένες και διαβαθμισμένες πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας.

Οι **παράλληλες και συντονισμένες ασκήσεις** που διοργανώνονται από την ΕΕ και το ΝΑΤΟ καθιστούν δυνατή την ανταλλαγή πληροφοριών και βελτιώνουν την ετοιμότητά μας για την αντιμετώπιση των αμοιβαίων προβλημάτων ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των σύνθετων υβριδικών επιθέσεων. Ωστόσο, η προσέγγισή μας στις ασκήσεις θα πρέπει να εξελιχθεί ώστε να ληφθούν πιο αποτελεσματικά υπόψη οι εν εξελίξει μεταβαλλόμενες γεωπολιτικές και τεχνολογικές τάσεις. Οι εξειδικευμένες συζητήσεις βάσει σεναρίου και η περαιτέρω ένταξη της **στρατιωτικής κινητικότητας** σε μελλοντικές ασκήσεις θα είναι υψίστης σημασίας. Η μετάβαση σε **κοινές και συμπεριληπτικές ασκήσεις** θα αποτελέσει πραγματική κινητήρια δύναμη για την ενίσχυση της συνεργασίας ΕΕ-ΝΑΤΟ και έναν τρόπο οικοδόμησης εμπιστοσύνης, βελτίωσης της διαλειτουργικότητας και εμπάθυνσης της εταιρικής μας σχέσης. Αυτό απαιτεί την κατάλληλη ανταλλαγή πληροφοριών.

Για να διατηρηθούν η βασισμένη σε κανόνες πολυμέρεια και οι αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, πρέπει να ενισχύσουμε τη στρατηγική εταιρική μας σχέση με τα **Ηνωμένα Έθνη (ΟΗΕ)**. Θα διασφαλίσουμε τη συνοχή με τις δράσεις του ΟΗΕ στον τομέα της ειρήνης και της ασφάλειας και θα στηρίξουμε την εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώνονται στην έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ με τίτλο «Το κοινό μας θεματολόγιο», συμπεριλαμβανομένου του «Νέου θεματολογίου για την ειρήνη». Θα αναβαθμίσουμε σημαντικά τον πολιτικό μας διάλογο με τον ΟΗΕ, μέσω πολιτικής εμπλοκής και κοινών δηλώσεων υψηλού επιπέδου.

Μέσω των μη στρατιωτικών και στρατιωτικών αποστολών και επιχειρήσεών μας συνεργαζόμαστε με τον ΟΗΕ σε πολλά θέατρα, αλλά μπορούμε να κάνουμε περισσότερο για να ενισχύσουμε, να γεφυρώσουμε, να υποκαταστήσουμε ή να συμπληρώσουμε τα καθήκοντα και τις αποστολές του ΟΗΕ. Εν προκειμένω, θα ενισχύσουμε τη στρατηγική εταιρική μας σχέση με τον ΟΗΕ όσον αφορά τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις και τη διαχείριση κρίσεων, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή του νέου κοινού συνόλου προτεραιοτήτων για τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις και τη διαχείριση κρίσεων για την περίοδο 2022-2024. Αυτό περιλαμβάνει ιδίως περισσότερο επιτόπιο **επιχειρησιακό συντονισμό** και συνεργασία για τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης και την αμοιβαία στήριξη. Συνεπώς θα αξιοποιήσουμε πλήρως τη συμφωνία-πλαίσιο ΕΕ-ΟΗΕ για την αμοιβαία στήριξη των αντίστοιχων αποστολών και επιχειρήσεών μας στα πεδία επιχειρήσεων. Θα συνεχίσουμε επίσης να προωθούμε το θεματολόγιο για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, καθώς και να ενισχύουμε τη συνεργασία μας όσον αφορά τα παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις.

Για να μπορέσουν η ΕΕ και ο ΟΗΕ να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του μέλλοντος, απαιτείται μια πιο δυναμική προσέγγιση όσον αφορά **την έγκαιρη προειδοποίηση, την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαμεσολάβηση**. Η διαρθρωμένη ανταλλαγή πληροφοριών, η κοινή ανίχνευση του ορίζοντα, οι στρατηγικές προβλέψεις και οι αναλύσεις συγκρούσεων με συνεκτίμηση του φύλου μπορούν να μας βοηθήσουν να αξιοποιήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις γνώσεις και την εμπειρογνωμοσύνη μας. Αυτό είναι σημαντικό προκειμένου να ανταποκριθούμε σε νέες και αναδυόμενες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, οι πανδημίες, η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, οι αναδυόμενες και ρηξικέλευθες τεχνολογίες και οι υβριδικές απειλές, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνοεπιθέσεων και της παραπληροφόρησης.

Θα ενισχύσουμε τη συνεργασία μας με τον **Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)**, ιδίως στον τομέα της πρόληψης των συγκρούσεων και της διαχείρισης κρίσεων. Παράλληλα με την ανάπτυξη στενότερων επιχειρησιακών δεσμών με τον ΟΑΣΕ στα Δυτικά Βαλκάνια, την ανατολική γειτονία και την Κεντρική Ασία, θα διερευνήσουμε τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να συνεργαστεί στενότερα με τις επιτόπιες αποστολές του ΟΑΣΕ και να ενισχύσει τη σχέση της με το Κέντρο Πρόληψης Συγκρούσεων του ΟΑΣΕ. Θα δοθεί έμφαση σε **μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης** και στην **ανταλλαγή πληροφοριών** για την έγκαιρη προειδοποίηση, την πρόληψη συγκρούσεων, τη διαχείριση κρίσεων, τη διακυβέρνηση και μεταρρύθμιση της ασφάλειας και τη σταθεροποίηση μετά από συγκρούσεις. Οι κοινές δραστηριότητες ΕΕ-ΟΑΣΕ, όπως η κατάρτιση και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και διδαγμάτων, μπορούν να προωθήσουν τη συνεργασία μας.

Θα ενισχύσουμε περαιτέρω τη στρατηγική συνεργασία μας με την **Αφρικανική Ένωση (ΑΕ)**, με βάση τον πολιτικό διάλογο και την επιχειρησιακή εμπλοκή από τη Σομαλία έως την περιοχή του Σαχέλ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με κοινές επιτόπιες επισκέψεις και στενότερο συντονισμό σε επίπεδο σχεδιασμού και διεξαγωγής. Θα επιδιώξουμε μια πιο **σθεναρή και ισορροπημένη** εταιρική σχέση στον τομέα της ασφάλειας με τους αφρικανούς εταίρους. Για τον σκοπό αυτό, η ΕΕ θα αναπτύξει στενότερους επιχειρησιακούς δεσμούς με περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς όπως η Οικονομική Κοινότητα των Δυτικοαφρικανικών Κρατών (ECOWAS) και η G5 Σαχέλ, η Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (KAMA) και η Διακυβερνητική Αρχή για την Ανάπτυξη (IGAD). Ως αξιόπιστος πάροχος ασφάλειας, η ΕΕ θα εντείνει τις προσπάθειές της για τη στήριξη πρωτοβουλιών υπό αφρικανική ηγεσία που συμβάλλουν στην ειρήνη και την ασφάλεια στην αφρικανική ήπειρο, μεταξύ των οποίων επιχειρήσεις στήριξης της ειρήνης υπό αφρικανική ηγεσία. Εν προκειμένω, θα προωθήσουμε την εφαρμογή του πλαισίου συμμόρφωσης της ΑΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Θα αναπτύξουμε στρατιωτικές και αστυνομικές επαφές με τους αφρικανούς ομολόγους μας για να ενισχύσουμε την αντίληψη της κατάστασης. Επιπλέον, θα ενισχύσουμε την τριμερή συνεργασία μεταξύ της ΕΕ, του ΟΗΕ και της ΑΕ, και θα βελτιώσουμε τον συντονισμό μεταξύ των τριών αφρικανικών μελών (Α3) και των κρατών μελών της ΕΕ στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Καθώς η περιοχή του Ινδικού-Ειρηνικού καθίσταται ολοένα και πιο σημαντική, θα συνεργαστούμε με τον **Σύνδεσμο Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN)** για την ενίσχυση της κοινής ευαισθητοποίησης και ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τον βίαιο εξτρεμισμό, τις χημικές, βιολογικές, ραδιολογικές και πυρηνικές απειλές, την κυβερνοασφάλεια, την ασφάλεια στη θαλάσσια, το διεθνικό έγκλημα, την ανθρωπιστική βοήθεια και την αρωγή προς τους πληττόμενους από καταστροφές και τη διαχείριση κρίσεων. Με σκοπό την πλήρη συμμετοχή στη συνάντηση των υπουργών Άμυνας του ASEAN Plus, θα αξιοποιήσουμε κάθε ευκαιρία για να αναλάβουμε κοινές δραστηριότητες ευαισθητοποίησης με τον ASEAN και να συμβάλουμε στην προσπάθειά του να οικοδομήσει πανασιατικές ρυθμίσεις ασφαλείας. Δραστηριοποιούμενοι κυρίως μέσω του περιφερειακού φόρουμ του ASEAN, θα ενισχύσουμε περαιτέρω τη συμβολή μας στον τομέα της ασφάλειας και την παρουσία μας στην περιοχή του **Ινδικού-Ειρηνικού**.

Θα συνεχιστεί επίσης να αναπτύσσεται η περαιτέρω συνεργασία με άλλους περιφερειακούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένου του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών (ΣΑΚ) και του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (ΣΣΚ).

Ειδικά προσαρμοσμένες διμερείς εταιρικές σχέσεις

Θα συνεργαστούμε με πιο συνεκτικό, συνεπή και ολοκληρωμένο τρόπο με τους **διμερείς εταίρους** μας ανά τον κόσμο, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας πλήρως και ενισχύοντας το δίκτυο στρατιωτικών συμβούλων και εμπειρογνομόνων στις αντιπροσωπίες της ΕΕ σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Θα αναπτύξουμε περαιτέρω **ειδικά προσαρμοσμένες εταιρικές σχέσεις** βάσει κοινών αξιών και συμφερόντων, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ένταση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων σχέσεών μας. Για τον σκοπό αυτό, θα συμπεριλάβουμε πιο συστηματικά ζητήματα ασφάλειας και άμυνας στους πολιτικούς μας διαλόγους με τους εταίρους μας. Επιπλέον, θα συγκαλούμε ανά διετία ένα **ενωσιακό φόρουμ εταιρικής σχέσης για την ασφάλεια και την άμυνα** στο οποίο θα συμμετέχουν οι εταίροι μας. Το φόρουμ θα δίνει την ευκαιρία να συζητηθούν σε υψηλό πολιτικό επίπεδο επίκαιρα και θεματικά ζητήματα που αφορούν την ασφάλεια και την άμυνα. Θα επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να φέρνει τους εταίρους σε επαφή και να προβάλλει τη στήριξή τους στη συμβολή της Ένωσης στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Στόχος είναι η ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων μέσω της δημιουργίας αίσθησης κοινού σκοπού. Αυτό θα συμβάλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συντονισμένων διεθνών προσπαθειών, ενισχύοντας παράλληλα την αξιοπιστία και τη νομιμότητα της δράσης της ΕΕ.

Η εταιρική μας σχέση με τις **Ηνωμένες Πολιτείες** έχει στρατηγική σημασία και πρέπει να εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας με αμοιβαία επωφελή τρόπο. Συνεργαζόμαστε ήδη με τις ΗΠΑ σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής ασφάλειας και άμυνας καθώς και στο πεδίο. Ωστόσο, πρέπει να αξιοποιήσουμε τη δυναμική που δημιουργήθηκε με τη δήλωση της συνόδου κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ τον Ιούνιο του 2021. Ο **ειδικός στρατηγικός διάλογος για την ασφάλεια και την άμυνα** μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ αποτελεί σημαντικό ορόσημο για την εδραίωση της διατλαντικής εταιρικής σχέσης. Θα προωθήσει μια στενότερη και αμοιβαία επωφελή συνεργασία όσον αφορά, για παράδειγμα, τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες ασφάλειας και άμυνας, τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση, τον αντίκτυπο των αναδυόμενων και ρηξικέλευθων τεχνολογιών, την κλιματική αλλαγή και την άμυνα, την κυβερνοάμυνα, τη στρατιωτική κινητικότητα, την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, συμπεριλαμβανομένης της χειραγώγησης πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό, τη διαχείριση κρίσεων και τη σχέση με στρατηγικούς ανταγωνιστές.

Θα εμβαθύνουμε τις εποικοδομητικές μας σχέσεις με τη **Νορβηγία**, ως τον στενότερα συνδεδεμένο εταίρο μας μέσω της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), καθώς και με τον **Καναδά**, με τον οποίο η μακροχρόνια συνεργασία μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας καταδεικνύει την κοινή μας δέσμευση για ειρήνη και ασφάλεια. Θεωρούμε πολύτιμους τους ειδικούς διαλόγους για την ασφάλεια και την άμυνα με αυτούς και άλλους εταίρους που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις. Παραμένουμε ανοικτοί σε ευρεία και φιλόδοξη συνεργασία με το **Ηνωμένο Βασίλειο** στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας.

Με την **Τουρκία**, η οποία συμβάλλει σε αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Παραμένουμε προσηλωμένοι στην ανάπτυξη αμοιβαία επωφελούς εταιρικής σχέσης, αλλά αυτό απαιτεί την ισότιμη δέσμευση της Τουρκίας να προχωρήσει στην οδό της συνεργασίας και της διαρκούς αποκλιμάκωσης, καθώς και να ανταποκριθεί στις ανησυχίες της ΕΕ, σύμφωνα με τη δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 25 Μαρτίου 2021.

Παραμένουμε προσηλωμένοι στη βελτίωση της ανθεκτικότητας των κοινωνιών και των δημοκρατικών διαδικασιών, των πολιτικών θεσμών και των υποδομών ζωτικής σημασίας στα **Δυτικά Βαλκάνια**, καθώς και στην ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας, την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και τη στήριξη των προσπαθειών καταπολέμησης της τρομοκρατίας στην περιοχή. Για να υπάρξει συμβολή στην ανάπτυξη στρατιωτικών και μη στρατιωτικών ικανοτήτων και ανθεκτικότητας στην περιοχή, η στενή συνεργασία με τον ΟΗΕ, το ΝΑΤΟ και τον ΟΑΣΕ είναι υψίστης σημασίας. Χαιρετίζουμε την τακτική συμβολή των εταίρων μας από τα Δυτικά Βαλκάνια στις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ.

Λαμβάνοντας υπόψη την απειλή για την κυριαρχία, τη σταθερότητα, την εδαφική ακεραιότητα και τη διακυβέρνηση των **ανατολικών εταίρων** μας, θα εντείνουμε τη συνεργασία μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους. Θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε την Ουκρανία και τον λαό της μαζί με τους διεθνείς εταίρους μας, μεταξύ άλλων μέσω πρόσθετης πολιτικής, οικονομικής, ανθρωπιστικής και υλικότεχνικής στήριξης. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Γεωργία και η Δημοκρατία της Μολδαβίας, συμπεριλαμβανομένων των εχθρικών παρεμβάσεων από τη Ρωσία και της εκτεταμένης χρήσης στρατιωτικών μέσων και υβριδικών τακτικών, υπονομεύουν τη σταθερότητά τους και τις δημοκρατικές διαδικασίες τους και έχουν άμεσες επιπτώσεις στη δική μας ασφάλεια. Ως εκ τούτου, θα συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε στενά με τις χώρες αυτές και να επαναλαμβάνουμε την αταλάντευτη υποστήριξη και προσήλωσή μας στην κυριαρχία και την εδαφική τους ακεραιότητα. Καθώς πρόκειται για στενούς εταίρους της ΕΕ, θα ενισχυθούν οι ειδικοί διάλογοι και η συνεργασία με την Ουκρανία, τη Γεωργία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, ιδίως σε τομείς όπως η αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, η παραπληροφόρηση και η κυβερνοασφάλεια. Εκτιμούμε τη συμβολή τους στις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ. Θα στηρίξουμε επίσης τους ανατολικούς εταίρους μας στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας με τη χρήση διαφόρων μέσων, μεταξύ άλλων με μέτρα συνδρομής.

Στις χώρες της **νότιας γειτονίας**, οι παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις έχουν αυξηθεί και αναδεικνύουν την αλληλεξάρτησή μας και την ανάγκη να καθιερωθούν στενότερες εταιρικές σχέσεις σε ό,τι αφορά την ασφάλεια και την άμυνα. Υπογραμμίζουμε ειδικότερα ότι η τρομοκρατία, ο βίαιος εξτρεμισμός, η ριζοσπαστικοποίηση, οι κυβερνοαπειλές και οι υβριδικές απειλές, καθώς και το οργανωμένο έγκλημα και οι αυξανόμενες προκλήσεις σχετικά με την αντικανονική μετανάστευση, αποτελούν μείζονες απειλές που επηρεάζουν και τις δύο ακτές της Μεσογείου και συχνά είναι αλληλένδετες. Στο πλαίσιο αυτό θα προσφέρουμε πληρέστερα πακέτα ασφάλειας στους εταίρους της νότιας γειτονίας που είναι έτοιμοι να εμβαθύνουν τη συνεργασία σε μια σειρά θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής συνεργασίας. Υπογραμμίζουμε επίσης την ανάγκη να αυξηθούν οι επενδύσεις της ΕΕ στην ειρήνη και τη σταθερότητα στη Μέση Ανατολή και στον Κόλπο.

Η ενίσχυση της ασφάλειας των **αφρικανών εταίρων** μας παραμένει μια από τις βασικές μας προτεραιότητες. Θα αναλάβουμε δράση με το πλήρες φάσμα των εργαλείων ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, ιδίως τις στρατιωτικές και μη στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις, τα προγράμματα ειρήνευσης και σταθεροποίησης, τα μέτρα συνδρομής και τη χρηματοδοτική στήριξη. Αυτό έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία, καθώς διαπιστώνουμε την αυξανόμενη παρουσία στρατηγικών ανταγωνιστών μας, από το Σαχέλ έως το Κέρασ της Αφρικής. Θα επιδιώξουμε την καθιέρωση διαλόγων και συνεργασίας για την ασφάλεια και την άμυνα με τους αφρικανούς εταίρους για τα θέματα αυτά. Θα συνδέσουμε καλύτερα τη στρατιωτική βοήθεια με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων, καθώς και με τη δημιουργία μη στρατιωτικών ικανοτήτων και τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας. Θα βοηθήσουμε τους εταίρους μας να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους απέναντι σε συμβατικές αλλά και υβριδικές απειλές, στην παραπληροφόρηση και τις κυβερνοεπιθέσεις, καθώς και στην κλιματική αλλαγή. Θα επιδιώξουμε την εμπλοκή ικανών εταίρων στην Αφρική στο πλαίσιο των αποστολών και των επιχειρήσεων ΚΠΑΑ που διεξάγουμε, και θα στηρίζουμε περισσότερο τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση της αστάθειας και της τρομοκρατίας.

Μέσω της στρατηγικής της ΕΕ για την περιοχή του Ινδικού-Ειρηνικού, θα επιδιώξουμε να προωθήσουμε μια ανοικτή και βασισμένη σε κανόνες περιφερειακή αρχιτεκτονική ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων ασφαλών θαλάσσιων γραμμών επικοινωνίας, ανάπτυξης ικανοτήτων και ενισχυμένης ναυτικής παρουσίας στην περιοχή του **Ινδικού-Ειρηνικού**. Έχουμε ήδη προχωρήσει σε εποικοδομητικές διαβουλεύσεις για την ασφάλεια και την άμυνα και σε συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας με τις χώρες του Ινδικού-Ειρηνικού όπως η Ιαπωνία, η Δημοκρατία της Κορέας, η Ινδία, η Ινδονησία, το Πακιστάν και το Βιετνάμ. Δεσμευόμαστε να συνεργαστούμε με εταίρους που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις μέσω της επιτόπιας επιχειρησιακής συνεργασίας, ιδίως όταν οι προσπάθειες αυτές στηρίζουν περιφερειακές δομές και πρωτοβουλίες για την ειρήνη και την ασφάλεια. Η ΕΕ πραγματοποίησε σειρά **κοινών ναυτικών ασκήσεων και ελλιμενισμών**, πιο πρόσφατα με την Ιαπωνία, τη Δημοκρατία της Κορέας, το Τζιμπουτί και την Ινδία. Οι εν λόγω πραγματικές ασκήσεις θα αποτελέσουν συνήθη πρακτική και θα μας βοηθήσουν να εξασφαλίσουμε έναν ασφαλή και ανοικτό Ινδικό-Ειρηνικό. Θα συνεχίσουμε να επιδιώκουμε τον διάλογο και τις διαβουλεύσεις με την Κίνα όπου αυτό είναι προς το συμφέρον μας, ιδίως για ζητήματα όπως ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου της θάλασσας, η ειρηνική διευθέτηση διαφορών, η βασισμένη σε κανόνες διεθνής τάξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Πρέπει να εμβαθύνουμε την εταιρική μας σχέση με τη **Λατινική Αμερική**, αξιοποιώντας τον ειδικό διάλογο για την ασφάλεια και την άμυνα με την Κολομβία και τη Χιλή. Αναγνωρίζοντας ότι οι εταίροι στη Λατινική Αμερική έχουν συμβάλει σε αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, μπορούμε να καταβάλουμε συλλογικά μεγαλύτερες προσπάθειες για να τους βοηθήσουμε να αντιμετωπίσουν υβριδικές απειλές, κυβερνοεπιθέσεις και το οργανωμένο έγκλημα, καθώς και να ξεκινήσουμε διάλογο και να αναλάβουμε δράση για το κλίμα και την ασφάλεια, καθώς και την ασφάλεια στη θάλασσα. Στόχος μας είναι επίσης να προωθήσουμε περαιτέρω τη συμμετοχή των χωρών της Λατινικής Αμερικής στις προσπάθειές μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας της ΕΕ.

Θα επιδιωχθεί μια πιο ειδικά προσαρμοσμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά την **ανάπτυξη ικανοτήτων** των εταίρων. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει, ιδίως σε καταστάσεις διαχείρισης κρίσεων, την εκπαίδευση, την παροχή συμβουλών, την καθοδήγηση και τον εξοπλισμό των ενόπλων δυνάμεων και των δυνάμεων ασφαλείας των εταίρων. Ενώ ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας παραμένει το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο για τη στήριξη της ασφάλειας και της σταθερότητας στο εξωτερικό και θα πρέπει να χρησιμοποιείται όσο το δυνατόν περισσότερο, ο **Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη** θα ενδυναμώσει τις προσπάθειές μας για τη δημιουργία αμυντικών ικανοτήτων, συμπληρώνοντας τις προσπάθειές μας για τη διαχείριση κρίσεων στο πλαίσιο της ΚΠΑΑ. Πρέπει επίσης να συνδέσουμε καλύτερα τη στρατιωτική βοήθεια με την ανάπτυξη μη στρατιωτικών ικανοτήτων, τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας, τη διακυβέρνηση, τον σεβασμό του κράτους δικαίου, του διεθνούς δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη δημοκρατική εποπτεία και την ικανότητα αντιμετώπισης υβριδικών απειλών, παραπληροφόρησης και κυβερνοεπιθέσεων. Ο συντονισμός με τα προγράμματα και τα μέσα της Επιτροπής θα έχει καθοριστική σημασία για την επιτυχία των ενεργειών μας.

Εκφράζουμε ικανοποίηση για τις **συμβολές όλων των εταίρων μας στις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ** που διεξάγουμε και τους ενθαρρύνουμε να διαθέσουν περισσότερο προσωπικό και δυνατότητες στις αποστολές και τις επιχειρήσεις μας στο πλαίσιο μιας αμοιβαίας προσπάθειας για την προώθηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Για τον σκοπό αυτό, θα βοηθήσουμε τους εταίρους μας να ενισχύσουν την ικανότητά τους να συμβάλλουν σε αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ. Το 2021 έχουμε ήδη βελτιώσει τους όρους για τη συμμετοχή τρίτων κρατών σε αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, εξασφαλίζοντας μεγαλύτερο επίπεδο ανταλλαγής πληροφοριών σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού.

Στόχοι

Στόχος μας είναι να εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας με τους εταίρους μας και να προσαρμόσουμε περαιτέρω τα πακέτα εταιρικών μας σχέσεων. Θα διατηρήσουμε και θα εμβαθύνουμε τους διαλόγους μας για την ασφάλεια και την άμυνα, την κοινή αντίληψη της κατάστασης και την κοινή εκπαίδευση και ασκήσεις. Θα συνεργαστούμε με εταίρους για την αντιμετώπιση υβριδικών απειλών, παραπληροφόρησης και κυβερνοεπιθέσεων. Η προσέγγισή μας θα καλύψει επίσης την ανάγκη των εταίρων για ανάπτυξη ικανοτήτων και στήριξη.

Πολυμέρεια

- Από το 2022, με βάση τις κοινές δηλώσεις, θα ενισχύσουμε, θα εμβαθύνουμε και θα επεκτείνουμε περαιτέρω τη στρατηγική μας εταιρική σχέση, τον πολιτικό διάλογο και τη συνεργασία με το **NATO** σε όλα τα συμφωνημένα πεδία επαφών, συμπεριλαμβανομένων των νέων βασικών αξόνων εργασίας, όπως η ανθεκτικότητα, οι αναδυόμενες ρηζικέλευθες τεχνολογίες, το κλίμα και η άμυνα και το διάστημα.
- Αρχής γενομένης από το 2022, θα εφαρμόσουμε το νέο κοινό σύνολο προτεραιοτήτων για τη **συνεργασία ΕΕ-ΟΗΕ** (2022-2024), και ιδίως θα διενεργήσουμε κοινή ανίχνευση του ορίζοντα και στρατηγικές προβλέψεις καθώς και κοινή ανάλυση συγκρούσεων με συνεκτίμηση του φύλου και θα ενισχύσουμε περαιτέρω τον πολιτικό και επιχειρησιακό συντονισμό και τη συνεργασία μας, καθώς την ανταλλαγή πληροφοριών, μεταξύ άλλων με την παροχή δορυφορικών εικόνων μέσω του Δορυφορικού Κέντρου της ΕΕ.
- Το 2022 θα διοργανώσουμε το πρώτο διετές **φόρουμ εταιρικής σχέσης για την ασφάλεια και την άμυνα** στις Βρυξέλλες, στο οποίο θα συμμετάσχουν από κοινού πολυμερείς, περιφερειακοί και διμερείς εταίροι κατόπιν πρόσκλησης του ύπατου εκπροσώπου.

Περιφερειακό επίπεδο

- Από το 2022 θα εμβαθύνουμε τον πολιτικό διάλογο και θα ενισχύσουμε τη συνεργασία με τον **ΟΑΣΕ**, την **Αφρικανική Ένωση** και τον **ASEAN** σε τομείς όπως η πρόληψη των συγκρούσεων, η κοινή αντίληψη της κατάστασης και η ανθεκτικότητα. Επιπλέον:

- Θα επιδιώξουμε την ανάπτυξη κοινού ειδικού χάρτη πορείας με τον **ΟΑΣΕ** για την πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαχείριση κρίσεων με συγκεκριμένες περιφερειακές και θεματικές δράσεις.
- Θα ανανεώσουμε και θα ενισχύσουμε τη συνεργασία μας με την Αφρικανική Ένωση, σύμφωνα με τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-ΑΕ του Φεβρουαρίου 2022. Ειδικότερα, θα ενισχύσουμε τη στήριξή μας για την παροχή επαρκούς κατάρτισης, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τον εξοπλισμό, την ενίσχυση και την αύξηση των αυτόνομων ειρηνευτικών επιχειρήσεων υπό αφρικανική ηγεσία, μεταξύ άλλων μέσω αποστολών και μέτρων συνδρομής της ΕΕ, καθώς και την ανάπτυξη ικανοτήτων για την επιβολή του νόμου. Θα επιδιώξουμε τη διεξαγωγή κοινών επιτόπιων επισκέψεων με την **Αφρικανική Ένωση** καθώς και στενότερο συντονισμό σε επίπεδο επιχειρησιακού σχεδιασμού και διεξαγωγής. Θα εντείνουμε επίσης την τριμερή συνεργασία ΕΕ-ΑΕ-ΟΗΕ.

Διμερές επίπεδο

- Θα επιδιώξουμε στενότερη και αμοιβαία επωφελή συνεργασία με τις **Ηνωμένες Πολιτείες**. Από το 2022 θα προχωρήσουμε με ειδικό διάλογο για την ασφάλεια και την άμυνα με βάση τη δήλωση της συνόδου κορυφής του Ιουνίου του 2021.
- Θα εμβαθύνουμε τη συνεργασία μας με τη **Νορβηγία** και τον **Καναδά** βάσει των υφιστάμενων διαλόγων. Παραμένουμε ανοικτοί στη συνεργασία με το **Ηνωμένο Βασίλειο** στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας.
- Θα ενισχύσουμε τον διάλογο για την ασφάλεια και την άμυνα με τους εταίρους μας στα **Δυτικά Βαλκάνια**, στις χώρες της **ανατολικής και της νότιας γειτονίας**, στην περιοχή του **Ινδικού-Ειρηνικού** και στη **Λατινική Αμερική**. Επιπλέον και ιδίως:
 - Θα ενισχύσουμε την ασφάλεια και την άμυνά μας σε συνεργασία με την ανθεκτικότητα τους **ανατολικούς εταίρους**, με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους, μεταξύ άλλων έναντι υβριδικών επιθέσεων και κυβερνοαπειλών, και θα ενισχύσουμε την ειδικά προσαρμοσμένη στήριξη και ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας·
 - Θα στηρίζουμε τις προσπάθειες για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εταίρων μας στα **Δυτικά Βαλκάνια**·
 - Θα παράσχουμε πιο ολοκληρωμένα πακέτα ασφαλείας στους εταίρους στη **νότια γειτονία**·
 - Θα επιδιώξουμε την περαιτέρω σύνδεση των **αφρικανών εταίρων** με τις προσπάθειές μας στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας στην ήπειρο και θα στηρίξουμε πρωτοβουλίες υπό αφρικανική ηγεσία που συμβάλλουν στην ειρήνη και την ασφάλεια, ιδίως ειρηνευτικές επιχειρήσεις υπό αφρικανική ηγεσία, σύμφωνα με τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-ΑΕ του 2022.
 - Θα πραγματοποιήσουμε, έως το 2023, πραγματικές θαλάσσιες ασκήσεις με εταίρους στην **περιοχή του Ινδικού-Ειρηνικού**, επιπλέον των συχνότερων ελλιμενισμών και περιπολιών της ΕΕ.
- Συμπληρώνοντας τις προσπάθειές μας για τη διαχείριση κρίσεων, θα αξιοποιήσουμε πλήρως τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας και άλλα σχετικά προγράμματα της ΕΕ και θα αυξήσουμε τη χρήση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη για την εντατικοποίηση της δημιουργίας ικανοτήτων, **την κατάρτιση και τον εξοπλισμό** των εταίρων μας στην Αφρική, στην ανατολική και νότια γειτονία μας και στα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους έναντι υβριδικών απειλών.
- Για να ενισχύσουμε τις διεθνείς διπλωματικές μας προσπάθειες στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, θα επεκτείνουμε το δίκτυο **στρατιωτικών συμβούλων** και εμπειρογνομώνων για την **καταπολέμηση της τρομοκρατίας** στις αντιπροσωπίες της ΕΕ.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο κόσμος στον οποίο ζούμε αλλάζει ταχύτατα και δραστικά. Ένας μεγάλος πόλεμος ξέσπασε στην Ευρώπη. Ως Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνουμε άμεση και πρωτοφανή δράση. Υπερασπιζόμαστε την ευρωπαϊκή και παγκόσμια τάξη ασφάλειας μαζί με τους εταίρους μας. Και ενισχύουμε τη γεωπολιτική μας θέση.

Η παρούσα στρατηγική πυξίδα αναφέρεται λεπτομερώς στον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της θα **ενισχύσουν την ασφάλεια και την άμυνά μας**. Κατά την προσεχή δεκαετία, θα κάνουμε ένα σημαντικό άλμα ώστε να καταστήσουμε έναν πιο δυναμικό και αποφασιστικό πάροχο ασφάλειας, καλύτερα προετοιμασμένος για την αντιμετώπιση των σημερινών και των μελλοντικών απειλών και προκλήσεων. Η ικανότητά μας να αναπτυσσόμαστε, να ασκούμε και να σχεδιάζουμε από κοινού αποτελεί τον πυρήνα της φιλοδοξίας μας. Επιπλέον, πρέπει να είμαστε πιο ανθεκτικοί απέναντι στις υβριδικές απειλές, κυβερνοεπιθέσεις και κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, τις φυσικές καταστροφές και τις πανδημίες. Πρέπει να διασφαλίσουμε την πρόσβασή μας σε στρατηγικούς τομείς. Πρέπει να επενδύσουμε περισσότερο και καλύτερα. Οι πιο στοχευμένες και συντονισμένες επενδύσεις σε καινοτόμες αμυντικές δυνατότητες και μηχανισμούς θα αυξήσουν την ικανότητά μας να ενεργούμε και θα μειώσουν τις ανεπιθύμητες στρατηγικές εξαρτήσεις. Και οι ενισχυμένες εταιρικές μας σχέσεις θα ενισχύσουν την ασφάλειά μας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, πρέπει να εξασφαλίσουμε συνέργειες με τις εργασίες που διεξάγονται στο πλαίσιο της Ένωσης Ασφάλειας, καθώς και με άλλες συναφείς πολιτικές και πρωτοβουλίες της Επιτροπής.

Οι δράσεις που περιγράφονται λεπτομερώς στην παρούσα στρατηγική πυξίδα είναι φιλόδοξες, αλλά εφικτές με μια αταλάντευτη πολιτική δέσμευση. Η παρούσα στρατηγική πυξίδα παρέχει τη **στρατηγική προοπτική** και περιγράφει λεπτομερώς τα εργαλεία και τις πρωτοβουλίες που απαιτούνται για την εξασφάλιση ταχύτερης, αποφασιστικής και σθεναρής δράσης της ΕΕ. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, η ΕΕ συλλογικά δεν είναι επαρκώς εξοπλισμένη ώστε να αντιμετωπίσει όλο το φάσμα των απειλών και προκλήσεων που έχει απέναντί της. Λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες προκλήσεις για την ασφάλεια, πρέπει να αλλάξουμε γρήγορα την κατάσταση αυτή και να μειώσουμε το χάσμα ανάμεσα στις φιλοδοξίες και τις δράσεις μας.

Ο ύπατος εκπρόσωπος, σε διαβούλευση με την Επιτροπή και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας, θα υποβάλλει ετησίως έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως βάση για την παροχή πολιτικής καθοδήγησης από σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις προσπάθειές μας. Με βάση την αναθεωρημένη ανάλυση απειλών του 2025 και την επίτευξη των βασικών προβλεπόμενων στόχων, ο ύπατος εκπρόσωπος θα υποβάλει προτάσεις για πιθανή **αναθεώρηση της παρούσας στρατηγικής πυξίδας**. Μαζί, θα εφαρμόσουμε τους κοινούς μας στόχους για την ασφάλεια και την άμυνα ώστε να οικοδομήσουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση που προστατεύει τους πολίτες, τις αξίες και τα συμφέροντά της και συμβάλλει στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.